

การศึกษาความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ และเจตคติต่อ
การเขียนร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

บทคัดย่อ
ของ
รักดี วิเศษอนุพงษ์

ห้องสมุดวิทยาสานวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑ ๖ เล.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สิงหาคม 2529

177116

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....
.....
.....ประธาน

.....
.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
.....
.....ประธาน

.....
.....กรรมการ

.....
.....กรรมการ

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จขึ้นได้ ด้วยความกรุณาอย่างมากจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
สุมานัน รุ่งเรืองธรรม และรองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์ ที่คอย
ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ด้วยความเมตตาตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งและประทับใจที่สุด
จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ระวาท วณิชพันธุ์ อธิการหัวหน้าภาควิชา
ภาษาไทยและวรรณคดี 8 วิทยาเขต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
จันทิมา พรหมชาติกุล ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือตรวจแบบฝึกเสริมทักษะและแผนการสอน

ขอขอบคุณ คุณกัญญา สุภมานพ และคุณศรีสกุล วิริยะกุล ตลอดจนเพื่อน ๆ
ทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในระหว่างที่ทำการทดลอง

แรงใจที่สำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดความมานะพยายาม จนประสบความสำเร็จใน
ครั้งนี้ คือมารดาบังเกิดเกล้าและพี่ ๆ ทุกคน ดังนั้นคุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และพี่ ๆ ของผู้วิจัย

รักดี วิศิษฎ์อนุพงษ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย	5
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้ว	9
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์	12
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน	24
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับเจตคติ	32
	สมมติฐานในการวิจัย	37
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	39
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
	เครื่องมือในการทดลอง	40
	การดำเนินการทดลอง	49
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
5	สรุป อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	58
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	58
	สมมุติฐานของการวิจัย	58
	วิธีดำเนินการวิจัย	59
	สรุปผลการวิจัย	61
	อภิปรายผลการวิจัย	61
	ข้อสังเกตในการดำเนินการวิจัย	65
	ปัญหาและข้อจำกัดในการวิจัย	66
	ขอเสนอแนะ	67
	บรรณานุกรม	69
	ภาคผนวก	78

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงแบบแผนการวิจัย	49
2	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้ว ควยคำสัญลักษณ์ระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	53
3	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	54
4	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว หลังการ ทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	55
5	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนการสอนและหลังการสอน ภายในกลุ่มทดลอง	56
6	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนเรียนและหลังสอนภายในกลุ่มควบคุม	57

ภูมิหลัง

ทักษะเพื่อการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนนั้น การเขียนนับเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่งในสังคมเพราะเป็นเครื่องมือสำหรับเขียนบันทึกหรือถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ได้คงทนถาวรที่สุด การสอนทักษะการเขียนในวิชาภาษาไทยจึงต้องสอนเพื่อให้เกิดผลดีอื่นจะเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารสืบไป แต่เป็นที่ยอมรับว่าการเขียนเป็นทักษะที่ยากและซับซ้อนกว่าทักษะด้านอื่นเพราะต้องอาศัยความรู้ ความคิดรวมถึงการค้นคว้าอย่างกว้างขวาง และการที่ผู้เขียนจะสามารถเขียนได้อย่างมีศิลปะ มีความชัดเจนและแจ่มแจ้งได้ นอกจากสิ่งที่กล่าวแล้วยังต้องอาศัยความเข้าใจและประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนรวมถึงความรู้ทางภาษาคำวย จึงจะนำไปสู่การเขียนที่มีประสิทธิภาพ (วลัยรัตน์ อติแพทย์ 2523 : 1) ฉะนั้นการเขียนจึงเป็นทักษะที่ต้องการเวลาและความสม่ำเสมอในการฝึกฝน ดังปรากฏในหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่บรรจุเนื้อหาการเขียนไว้อย่างชัดเจนทั้งรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือก (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ 2522 : 116) ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการใช้ภาษาเขียนที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

การเขียนร้อยแก้วเป็นการเรียบเรียงข้อความตามภาษาที่ใช้พูดหรือเขียนกัน โดยทั่วไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารเป็นสำคัญ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2526 : 5) อันเป็นการเขียนที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันนั่นเอง วลัยรัตน์ อติแพทย์ (วลัยรัตน์ อติแพทย์ 2523 : 2) กล่าวว่า การเขียนที่มีประสิทธิภาพจะเป็นประโยชน์และอำนวยความสะดวกแก่ความสำเร็จสมเจตจำนงของผู้เขียนได้ และได้เสนอแนะการเขียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้

1. สะกดคำได้ถูกต้องตรงความหมาย
2. เขียนให้อ่านง่าย ลายมือดี มีระเบียบเรียบร้อย
3. ใช้ถ้อยคำ สำนวน สื่อความหมายได้ชัดเจน แจ่มแจ้ง สละสลวย
4. การลำดับความไม่สับสน มีเหตุผล มีต้นมีปลาย
5. ใช้เครื่องหมายวรรคตอนและเว้นวรรคได้ถูกต้อง
6. สามารถถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อ่านเข้าใจ
ได้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียน เกิดความรู้สึกประทับใจหรือเกิดอารมณ์คล้อยตามได้
7. เขียนได้ถูกต้องรูปแบบธรรมเนียมนิยม

การสอนทักษะการเขียนเท่าที่ผ่านมา ครูภาษาไทยต้องพบกับปัญหาและข้อบกพร่องในการเขียนของนักเรียนหลายประการ ได้แก่ การใช้คำผิดความหมาย เลือกใช้คำที่ไม่เหมาะสม แต่งประโยคไม่เป็น ไม่รู้จักลำดับข้อความให้ถูกต้อง (นิตยา ฤทธิโยธี 2518 : 10) บางครั้งใช้คำวกวนไม่สุภาพ สื่อความหมายไม่แจ่มชัดและจากการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 22) พบว่า ความบกพร่องในการใช้ภาษาของนักเรียนคือใช้คำไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะคำที่เป็นนามธรรม นักเรียนยังไม่รู้ความหมายของคำและการสะกดคำที่ยังผิดเป็นจำนวนมาก ส่วนปัญหาทางด้านการสอนการเขียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่านักเรียนขาดความรู้และความคิดที่จะนำมาเขียน อีกทั้งยังไม่ได้รับการส่งเสริมให้เขียนได้อย่างเสรีเท่าที่ควร (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2516 : 1 - 3) ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจปัญหาการสอนเขียนในระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2523 ปรากฏว่า นักเรียนร้อยละ 88 มีความรู้สึกเบื่อวิชาเขียนและปัญหาสำคัญคือนักเรียนไม่มีความรู้ที่จะนำมาประกอบการเขียน (พิศวาท ลักคากุด และสมจิต กัลลศิริ 2523 : 4) นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ จารุณี กองพลพรหม และคนอื่น ๆ (จารุณี กองพลพรหม และคนอื่น ๆ 2526 : 231) ยังพบต่อไปว่านักเรียนไม่ชอบวิชาการเขียนเพราะครูใช้วิธีการสอนที่ซ้ำซากน่าเบื่อ นั่นคือ ใช้วิธีการอธิบายและให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองมากที่สุด ซึ่งนักเรียนต้องการให้ครูหาวิธีการสอนที่น่าสนใจกว่านี้

ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนวิชาการเขียน หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่า มีหลายสาเหตุ ที่สำคัญได้แก่ เรื่องการใช้ภาษาในการเขียนคือ นักเรียนไม่รู้จักการเลือกสรรถ้อยคำมาใช้เขียนเพื่อถ่ายทอดความคิดหรือสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการขาดความรู้ในเรื่องที่เขียนประกอบกับด้านตัวครูก็ขาดวิธีการสอนที่น่าสนใจ ดังนั้นหน้าที่ของครูภาษาไทยคือการร่วมกันแก้ปัญหาดังกล่าวและต้องพยายามพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและพัฒนาความสามารถการใช้ภาษาในการเขียนของนักเรียนให้เกิดผลดีที่สุด

การส่งเสริมความสามารถการใช้ภาษาในการเขียนทำได้โดยอาศัยกลวิธีในการสอนและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการฝึกฝน ดัง (King. 1973 : 247 - 248) กล่าวว่าถ้านักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดเสริมการสอนเพิ่มขึ้น จะทำให้นักเรียนมีทักษะในการพูด การเขียน และความสามารถในการเรียนภาษาดีขึ้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสอนการเขียนชนิดหนึ่งคือแบบฝึกเสริมทักษะ เนื่องจาก การเขียนเป็นวิชาทักษะและหัวใจของวิชาทักษะอยู่ที่การฝึก กมล คิษฐกุล (กมล คิษฐกุล 2509 : 12 - 13) กล่าวว่า การฝึกที่ถูกต้องวิธีและการฝึกกระทำซ้ำ ๆ จะทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญ ความแคล่วคล่องว่องไว แต่การเรียนภาษานอกจากมุ่งให้เกิดทักษะแล้วยังต้องการให้เกิดศิลปะการใช้ภาษาคด้วย อันหมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาให้บรรลุผลตามที่ต้องการ (วิภา กงกะนันท 2520 : 12) การสอนทักษะการเขียนจึงมุ่งให้นักเรียนมีศิลปะการใช้ถ้อยคำในการเขียนได้อย่างไพเราะ สละสลวย เหมาะสมกับกาลเทศะ และมีเหตุผล ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจึงต้องใช้กลวิธีการสอน เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียน

กลวิธีการสอนเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งที่จะสร้างความสนใจของนักเรียนให้มีต่อบทเรียน อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น กลวิธีในการสอนเขียนจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งความรู้ ความคิดที่จะนำมาเขียนตลอดจนพัฒนาความสามารถการใช้ภาษาในการเขียนอีกด้วย สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ 2522 : 117) ได้เสนอแนะกลวิธีในการสอนเขียนว่าควรจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนให้มีลักษณะแตกต่างกันออกไปเพื่อให้บรรยากาศการเรียน การสอนน่าสนใจและเพิ่มพูนทักษะในการเขียนให้ดียิ่งขึ้น กลวิธีสอนที่ทำให้ให้นักเรียนเกิด คิดปะในการใช้ภาษาในการเขียนมีหลายวิธี เช่น การใช้ภาษาตรงไปตรงมา ภาษา ประชดประชันและการใช้คำสัญลักษณ์ เป็นต้น (พิพชา เหมบุญสุวรรณ 2520 : 155)

การนำคำสัญลักษณ์มาใช้ในการเขียนจึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถฝึกทักษะการใช้ ภาษาของนักเรียนให้ดีขึ้นได้เพราะคำสัญลักษณ์เป็นคำที่นำมาใช้เขียนเพื่ออธิบายให้ ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่เขียนได้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียนโดยไม่ต้องอธิบายให้ยืดยาว สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี (เปลื้อง ณ นคร อ้างอิงมาจาก ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี 2518 : 148) กล่าวว่า การใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนเป็นการฝึก ทักษะการใช้ความคิด จินตนาการถึงการเลือกสรรคำมาประกอบกรเขียนในหน้าอ่าน ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี (สิทธา พิณีภูวผล อ้างอิงมาจาก ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี 2518 : 154) ยังกล่าวว่าการใช้คำสัญลักษณ์นับเป็นการพัฒนาการเขียนไปสู่ขั้นสูง พัฒนาแบบการเขียนให้ละเอียดละออ มีชีวิตชีวาถูกต้องแท้จริง จะเห็นได้ว่าการสอนเขียน โดยใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียน นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาการใช้ภาษาค้นการใช้คำของ นักเรียนแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนสังเกตสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันทำให้เกิดแนวคิด ในการเขียนที่กว้างไกล (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ อ้างอิงมาจาก ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี 2518 : 149) อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมเสรีภาพในการเขียนของนักเรียนอีกประการ หนึ่งด้วย

จากการศึกษาแนวคิดและหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ของคำสัญลักษณ์ในการนำมาส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในการเขียนรวมถึง ประโยชน์ของการใช้แบบฝึกซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการฝึกฝนการเรียนรู้ภาษา จึงสนใจ จะเปรียบเทียบความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์และเจตคติต่อการเขียน ร้อยแก้วของนักเรียนที่เรียนจากการสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่สอนโดยใช้ แบบฝึกเสริมทักษะกับที่ฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครูว่าจะแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อ จะได้นำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรม
การสอนในคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ก่อนและหลังการสอน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปจัดการเรียนการ
สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำแบบฝึกเสริมทักษะไปใช้หรือคิดแปลงวิธีการ
ไปใช้ในการเรียนการสอนการเขียนในรูปแบบอื่นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปี
การศึกษา 2529 โรงเรียนสระบายโสมวิทยา อำเภอดุสิต จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็น
แผนการเรียน ไทย - สังคม จำนวน 70 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ
 - 1.1 กลุ่มทดลอง สอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์โดยใช้แบบฝึก
เสริมทักษะ
 - 1.2 กลุ่มควบคุม สอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์โดยฝึกตาม
กิจกรรมการสอนในคู่มือครู

2. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ การเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์โดยสอนให้สัมพันธ์กับเรื่องบทกรรมบรรยายและแสงทองหลังสายฝน ในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้ดังนี้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. นักเรียนแสดงความคิดเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์ในการเขียนได้
2. นักเรียนจัดระเบียบความคิดในการเขียนที่มีคำสัญลักษณ์ได้
3. นักเรียนสรุปความคิดเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์ในการเขียนได้
4. นักเรียนถ่ายทอดความคิดด้วยการเขียนเป็นเรื่องราวที่มีคำสัญลักษณ์ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายคำสัญลักษณ์ที่กำหนดได้
2. นักเรียนสามารถเปลี่ยนประโยคธรรมดาเป็นประโยคที่มีคำสัญลักษณ์ได้
3. นักเรียนสามารถจับคู่ข้อความที่มีคำสัญลักษณ์ให้เรียงต่อกันเป็นเนื้อความเดียวกันได้
4. นักเรียนสามารถเรียบเรียงข้อความหรือประโยคที่มีคำสัญลักษณ์หลาย ๆ ประโยคเป็นเรื่องราวได้
5. นักเรียนสามารถเขียนสรุปความคิดเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์จากเรื่องที่กำหนดได้
6. นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์ได้
7. นักเรียนสามารถแต่งประโยคและขยายความประโยคที่มีคำสัญลักษณ์ให้เป็นอนุচ্ছেทได้
8. นักเรียนสามารถเขียนถ่ายทอดความคิด ประสพการณ์ จินตนาการจากสิ่งของหรือหัวข้อที่กำหนดให้โดยใช้คำสัญลักษณ์ประกอบได้

3. ระยะเวลาในการทดลอง

เวลาในการทดลอง 12 คาบ ๆ ละ 50 นาที

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ ซึ่งจำแนกเป็น 2 วิธี คือ

4.1.1 การสอนที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

4.1.2 การสอนที่ฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู

4.2 ตัวแปรตาม

4.2.1 ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์

4.2.2 เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คำสัญลักษณ์ หมายถึง คำที่นำมาใช้พูดหรือเขียนเพื่อแทนความคิด (Idea) หรือลักษณะบางประการของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยจะใช้คำ ๆ หนึ่งแทนความหมายอีกนัยหนึ่ง ที่นอกเหนือไปจากพจนานุกรมกำหนดและคำสัญลักษณ์กับความหมายที่ใช้แทนนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกันในแง่ใดแง่หนึ่งเสมอ เช่น

ดอกไม้ เป็นคำสัญลักษณ์ที่ หมายถึง สตรี ดอกไม้ - สตรี มีความสัมพันธ์กัน คือ ความงาม ความอ่อนหวาน ความขบขัน

สีเขียว เป็นคำสัญลักษณ์ที่ หมายถึง ความบริสุทธิ์ สีขาว - ความบริสุทธิ์ มีความสัมพันธ์กัน คือ สะอาด ไร้รอยร้าว

2. ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ หมายถึง สมรรถภาพในการนำคำสัญลักษณ์มาใช้ในการเขียนเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก หรือจินตนาการ ด้วยถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างธรรมดาได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ สละสลวยและเหมาะสมกับเนื้อหาโดยไม่มีรูปแบบการเขียนที่ตายตัว ซึ่งในที่นี้วัดได้จากคะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์จากภาพที่กำหนด

3. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ หมายถึง แบบฝึกที่สร้างขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ตามขั้นตอนของ

ขบวนการของการเขียน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างความคิด ขั้นเรียบเรียงความคิด หรือ จัดระเบียบความคิด ขั้นรวบรวมความคิดให้กระชับหรือสรุปความคิด และขั้นถ่ายทอดความคิด ซึ่งประกอบไปด้วยแบบฝึกหัดย่อย 12 ชุด โดยสร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะมีหลายแบบคือ แบบให้เติมคำหรือข้อความให้สมบูรณ์ แบบเขียนเป็นประโยคหรือข้อความ แบบความเรียงสั้น ๆ แบบมีคำถามแล้วให้เลือกตอบและแบบจับคู่ข้อความ

4. การสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่ฝึกทักษะด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ช่วงเวลา 30 นาทีแรก สอนเนื้อหาการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ ประกอบด้วยความหมายของคำสัญลักษณ์ การแต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์ การเรียบเรียงประโยคที่มีคำสัญลักษณ์เป็นเนื้อความ และการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนร้อยแก้ว โดยจะสอนให้สัมพันธ์กับเรื่องบทธรรมบรรยายและแสงทองหลังสายฝน และในช่วง 20 นาทีหลัง จะให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะพร้อมเฉลยแบบฝึกและอภิปรายซักถามระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

5. การสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่ฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ช่วงเวลา 30 นาทีแรก สอนเนื้อหาการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ ประกอบด้วยความหมายของคำสัญลักษณ์ การแต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์ การเรียบเรียงประโยคที่มีคำสัญลักษณ์เป็นเนื้อความ และการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนร้อยแก้ว โดยจะสอนให้สัมพันธ์กับเรื่องบทธรรมบรรยายและแสงทองหลังสายฝน และในช่วง 20 นาทีหลัง จะให้นักเรียนฝึกทักษะตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู

6. เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว หมายถึง ทักษะ ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเขียนร้อยแก้วทั้งด้านดีและไม่ดี เกี่ยวกับคุณประโยชน์ ความสำคัญเนื้อหาและกิจกรรม ซึ่งในที่นี้วัดได้จากการให้นักเรียนตอบแบบสอบถามวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แยกตามหัวข้อได้ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้ว
2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน
4. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเจตคติ

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้ว

1. ความหมายของร้อยแก้ว

พระยาอุปกิตติปลสาร (พระยาอุปกิตติปลสาร 2479 : 2) กล่าวว่าร้อยแก้ว หมายถึง บทประพันธ์ที่เรียบเรียงตามภาษาที่ใช้เขียนหรือพูดกันโดยทั่วไป

เสฐียรโกเศศ (เสฐียรโกเศศ 2515 : 22) ให้นิยามของร้อยแก้วว่า คือ การแต่งหนังสือกันตามธรรมดา หรือความเรียง เป็นคำที่ตรงข้ามกับคำว่าร้อยกรอง

ฐปะนี นาคกรรพ (ฐปะนี นาคกรรพ 2526 : 5) ให้ความหมายว่าร้อยแก้ว หมายถึง บทประพันธ์ที่เรียบเรียงตามภาษาที่ใช้เขียนหรือพูดกันโดยทั่วไป ไม่มีการบังคับจำนวนคำหรือสัมผัสแต่อย่างใด เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นสำคัญ ร้อยแก้วมีความหมายตรงข้ามกับร้อยกรอง ซึ่งมีแบบแผนในการแต่งที่แน่นอนตามที่มีบัญญัติหรือตามที่ยึดถือกัน

นอกจากนี้กล่าวแล้วยังมีผู้ให้นิยามของร้อยแก้วไว้อีกหลายท่านแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจึงพอสรุปได้ว่า ร้อยแก้ว หมายถึง งานเขียนที่เรียบเรียงด้วยถ้อยคำภาษาธรรมดาไม่มีการบังคับจำนวนคำหรือสัมผัสแต่อย่างใด เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นสำคัญ การเขียนไม่มีหลักเกณฑ์หรือแบบแผนที่ตายตัวและไม่มีการบังคับจำนวนคำหรือสัมผัสแต่อย่างใด

2. การสอนเขียนร้อยแก้ว

ปรีชา ช่างขวัญเป็น (ปรีชา ช่างขวัญเป็น 2517 : 100 - 129) กล่าวถึง ขบวนการแห่งการเขียนว่า แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นคิดให้เขาจุดหรือสร้างความคิด
2. ขั้นจัดระเบียบความคิดตามลำดับเรื่องราว สถานที่ และเหตุผล
3. ขั้นคิดให้กระชับ และแจ่มชัด
4. ขั้นแสดงความคิดให้แจ่มแจ้ง

วิหชา พินิจภูวนล (วิหชา พินิจภูวนล 2516 : 1 - 9) ได้กล่าวถึง หลักการเขียนของประกอบไปด้วย 2 ขั้นคือ ขั้นการคิดและขั้นการเขียน ทั้ง 2 ขั้นนี้ จะแยกจากกันไม่ได้ ผู้เขียนควร เริ่มคิดถึงสิ่งที่ใกล้ตนเองก่อนจากนั้นจึงค่อยคิดถึงสิ่งที่อยู่ห่างตัวออกไปเป็นลำดับ

จะเห็นได้ว่าขบวนการแห่งการเขียนเน้นถึงการคิดเป็นสำคัญ ความคิดและการเขียนเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2519 : 5 - 6) ที่กล่าวถึงกลไกเบื้องต้นแห่งการเขียน ร้อยแก้วว่า ผู้เขียนร้อยแก้วได้นั้นต้องรู้จักวิธีการปลูกถ่ายคำในการแสดงความคิด ความรู้สึกในใจเราให้ผู้อื่นทราบ โดยนำคำมาผูกให้สั้นหรือยาวเท่าใดก็ได้ เช่น นำคำมาผูกเป็น คำประสม คำซ้อน เป็นวลี เป็นประโยค แล้วนำข้อความเหล่านั้นมาเรียบเรียงให้สละสลวย ได้ใจความกระชับ เลือกคำให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งในการเขียนไม่ว่าจะเป็นการเขียนในประเภทใดนั้นก็คือ "ความคิดของผู้เขียน" ร้อยแก้วที่มีคุณภาพย่อมจะต้องให้ความคิดที่เป็นสาระประโยชน์แก่ผู้อ่าน ให้ความหมายที่เด่นชัด ให้เสียงใจเราะชวนให้เห็นภาพและบางทีก็ให้ทัศนะที่ลึกซึ้ง เกี่ยวกับชีวิตและสังคม

โลแบน โรธัน และสไควร์ (Loban, Ryan and Squire. 1961:98) กล่าวถึง การเขียนและการคิดว่า การเขียนเป็นการกระทำที่เชื่อมโยงกับความคิด ฉะนั้นการเขียนที่ได้ ความสำเร็จ ผู้เขียนต้องมีความคิดที่ชัดเจน หรือถ้าจะเขียนออกมาในรูปของจินตนาการก็ หมายความว่าจินตนาการ หมายความว่า ลักษณะของการเขียนจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับ ความคิด กระบวนการของการเขียนจึงประกอบไปด้วย คิด ... เขียน ... เขียน ... คิด

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าหลักสำคัญของการเขียนก็คือการรู้จักคิดและการเขียนเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก นั่นคือผู้เขียนต้องคิดให้แจ่มแจ้งเสียก่อนแล้วจึงเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ให้มีความหมายตามที่ต้องการ ความคิดจะมีความสัมพันธ์กับถ้อยคำอย่างแยกกันไม่ออก

3. งานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้ว

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนมักแบ่งออกตามรูปแบบหรือประเภทของการเขียน ในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีดังต่อไปนี้

จันทร์นวล พรหมมาส (จันทร์นวล พรหมมาส 2511 : 58) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์ และแผนกศิลปะ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์มีทักษะการใช้ภาษาดีกว่าแผนกศิลปะทั้งในก้านหลักไวยากรณ์ การสะกดคำ การวางรูปสระวรรณยุกต์ การเว้นวรรคตอน และย่อหน้า การใช้เครื่องหมายวรรคตอนบางอย่าง และจำนวนการเขียน

ในปี พ.ศ. 2511 สมบูรณ์ ชิตพงษ์ (สมบูรณ์ ชิตพงษ์ 2511 : 58) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถภาพทางสมองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียงความ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ตัวพยางค์ที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความคือสมรรถภาพด้านภาษา ด้านความจำและด้านการพิจารณาเหตุผล นอกจากนี้พบว่านักเรียนหญิงมีความสามารถในการเขียนเรียงความดีกว่าชาย

ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 วรรณ บัวเกิด (วรรณ บัวเกิด 2521 : 51) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความกับความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย ปรากฏว่าความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความกับความสามารถในการเขียนเรียงความมีความสัมพันธ์กัน นักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการเขียนเรียงความสูงกว่าชาย แต่มีทักษะการเขียนเรียงความไม่ต่างกัน

ปี ค.ศ. 1971 จี (Gee. 1971 : 3412) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาว่าการวิจารณ์งานเขียนของนักเรียนโดยวิธีต่าง ๆ จะมีคอบริมาณ คุณภาพและทัศนคติในการเขียนหรือไม่ โดยทดลองใช้การวิจารณ์ 3 แบบ คือ แบบชมเชย แบบวิจารณ์ข้อบกพร่อง และแบบไม่มีเขียนคำวิจารณ์เลย กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 150 คน แบ่งระดับความสามารถออกเป็น เก่ง ปานกลางและอ่อน ผลการวิจัยพบว่าแบบของการวิจารณ์งานเขียนมีผลคอบริมาณของนักเรียนและมีผลต่อนักเรียนกลุ่มเก่งมากกว่ากลุ่มกลาง และอ่อน

ในปีเดียวกันนี้ พุทซ์ (Putz. 1971 : 100) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาวิธีสอนเรียงความ 2 แบบ คือ วิธีสอนเรียงความแบบไม่มีคำแนะนำ (Non-Directive Method) จะทำให้ความสามารถในการเขียนเรียงความสูงขึ้นกว่าการใช้วิธีการสอนแบบเก่า (Tradition Method) คือครูเป็นผู้เลือกหัวเรื่อง ดำเนินการสอนตามลำดับชั้นในแบบเรียนและตรวจผลงานเขียนของนักเรียนเองหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

1. ความหมายของคำสัญลักษณ์

ในตำราภาษาไทยที่กล่าวถึงสัญลักษณ์ ส่วนมากปรากฏอยู่ในตำราวรรณกรรม ร้อยกรองและวรรณคดี ซึ่งพอรวบรวมได้ดังนี้

หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ (หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2522 : 106) กล่าวถึงคำสัญลักษณ์ว่า เป็นศัพท์ที่เราคุ้นชินใช้โดยให้ความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่า Symbol คำนี้มีความหมายในภาษาอังกฤษว่า เครื่องหมายเล็ก ๆ ที่ เป็นสัญลักษณ์บอกกล่าวไปถึงสิ่งหรือเรื่องราวที่กว้างขวาง เป็นต้นว่า ธงชาติ เป็นสัญลักษณ์ของชาติ มงกุฏ เป็นสัญลักษณ์แห่งราชาธิปไตย สัญลักษณ์ในวรรณคดีมีความหมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเป็นรูปธรรมที่เป็นเครื่องหมายแทนนามธรรม เช่น ดอกไม้ ดอกไม้ มักใช้แทนหญิงงาม น้ำค้าง ใช้แทน ความบริสุทธิ์ พระเพลิง ใช้แทน ความร้อนแรง หรือใช้ตัวละคร

ในเรื่องนวนิยายหรือบทละครเป็นตัวแทนนามธรรม เช่น ทศกัณฐ์ เป็นตัวแทน ความ
เลวร้ายของผู้มีอำนาจที่ไม่มีธรรมะ สีดา เป็นตัวแทน หญิงที่มีอติตรงต่อสามี นอกจากนี้
ผู้เขียนยังได้แสดงความคิดเห็นต่อไปอีกว่า สัญลักษณ์ที่ใช้ในบทกวีทั่วไป ไขว้ ๆ กันเป็น
เวลานาน ตัวอย่างที่ใช้ เช่น แสงจันทร์ หมายถึง ความนวลเนียน เปรียบกับผิวหน้า
ของสตรี ดอกบัว หมายถึง ความงาม ความผ่องใสมักใช้กับหญิงสาว แก้ว หมายถึง
ความดี ความงาม ความวิเศษ ทอง หมายถึง ความรุ่งเรือง บุคคล มีค่า พระอินทร์
เป็นตัวแทนของความเป็นธรรม หงส์ เป็นตัวแทนของ คนมีสกุลสูง และ กา เป็น
ตัวแทนของคนมีสกุลต่ำ

นอกจากนี้ผู้เขียนคนเดียวกันนี้ยังเปรียบเทียบสัญลักษณ์กับอุปมาว่ามีลักษณะ
คล้ายกัน แต่ไม่เหมือนกัน เช่น ดวงจันทร์ เป็นสัญลักษณ์ของ ความงาม กวีก็ใช้
ดวงจันทร์ เป็นวัตถุขึ้นมาเปรียบเทียบกับหญิง อุปมาเป็นจำนวนที่ใช้เมื่อต้องการที่จะ
เปรียบเทียบให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ส่วนการกล่าวถึงสัญลักษณ์ เป็นการกล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
โดยไม่ต้องเปรียบเทียบก็เป็นที่เข้าใจได้

ประสิทธิ์ ภาพยนตร์กลอน (ประสิทธิ์ ภาพยนตร์กลอน 2518 : 17 - 20) กล่าว
ถึงสัญลักษณ์สรุปได้ว่า สัญลักษณ์ (Symbol) คือเครื่องหมายแสดงภาพแห่งความรู้สึก
นึกคิด ไม่ใช่เป็นรูปถ่ายซึ่งเป็นการถ่ายภาพโดยตรง แต่เป็นการถ่ายภาพทางอ้อม คือ
ผู้ประพันธ์มีความรู้สึกอย่างไรนั้น จะต้องตั้งขึ้นเป็นภาพจินตนาการของตนเสียก่อนแล้วจึง
วาดภาพนั้นออกมาเป็นถ้อยคำ อันเป็นกระเจกเงาฉายภาพนั้นเข้าไปในจิตใจของผู้อ่าน
อีกชั้นหนึ่ง นอกจากนี้สัญลักษณ์ในภาษากวีอาจเทียบได้กับสัญลักษณ์ของศิลปะแขนงอื่น ๆ
เช่น ในทางจิตรกรรมใช้สีเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ กัน คือ สีเขียว เป็นสัญลักษณ์แทนความ
สดชื่น ความกระชุ่มกระชวย ความเบิกบาน สีแดง เป็นสัญลักษณ์ แทนเลือด อารมณ์
แค้นเกรี้ยวและกล้าหาญ สีดำ เป็นสัญลักษณ์ แทนความอับเฉา ทน สีเหลือง เป็น
สัญลักษณ์แทนความกระปรี้กระเปร่า จิ๋ว ทუნา และ สีขาว เป็นสัญลักษณ์แทนความ
บริสุทธิ์

วิภา กงกะนันท (วิภา กงกะนันท 2520 : 57 - 59) กล่าวว่า สัญลักษณ์ คือสรรพสิ่งใด ๆ ที่มีความหมายถึงสิ่งอื่นที่เป็นคุณสมบัติร่วมกัน หรือเกี่ยวข้องกัน เช่น พระพุทธรูป เป็นสัญลักษณ์ของศาสนา ไม้กางเขน เป็นสัญลักษณ์แทน คริสต์ศาสนา เป็นต้น ในเรื่องของวรรณคดี สัญลักษณ์คือคำที่ใช้แทนสรรพสิ่งต่าง ๆ ทั้งรูปธรรมและนามธรรม อันมีความหมายนอกเหนือไปจากความหมายที่กำหนดไว้ในพจนานุกรม สัญลักษณ์ที่รู้จักกัน โดยทั่วไปมีมากทั้งของไทยและต่างประเทศ เช่น

แสงสว่าง	เป็นสัญลักษณ์ของ	ปัญญา
ความมืด	"	ความทุกข์
แก้ว	"	ความดีงาม
หงส์	"	คนชั้นสูง
กา	"	คนชั้นต่ำ
สีขาว	"	ความบริสุทธิ์
ดอกไม้	"	สตรี
แมลง	"	บุรุษ
ฝน	"	ความสดชื่น

คำสัญลักษณ์ในบทประพันธ์ต่างประเทศ เช่น

Light	เป็นสัญลักษณ์ของ	ปัญญา
Fox	"	คนเจ้าเล่ห์
Spring	"	ชีวิตใหม่
Winter	"	ความตาย

ลัดดา ปานุทัย (ลัดดา ปานุทัย 2520 : 19) ได้กล่าวว่า สัญลักษณ์คือ สิ่งที่แสดงออกแทนสิ่งอื่น เพื่อสื่อความหมายให้เกิดภาพหรือทำให้เกิดความเข้าใจชัดเจนขึ้น นิยมใช้รูปธรรมเป็นสัญลักษณ์แทนนามธรรม สิ่งที่จะนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์จะต้องมีส่วนสัมพันธ์ กับคำสัญลักษณ์อย่างใกล้ชิด คือจะมีส่วนเหมือนหรือคล้ายกันในรูปแบบหรือคุณสมบัติอย่างใด อย่างหนึ่ง ตัวอย่าง เช่น ดอกไม้ เป็นสัญลักษณ์ของสตรี ส่วนที่เป็นคุณสมบัติเด่นตรงกันคือ

ความงาม ความอ่อนหวาน ความมอมบาง จะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์กับความงามของสิ่งที่ใช้แทนเป็นความจริงที่เหมือนกันบางส่วน หรือแม้ว่าเป็นนัยระหว่างกันอยู่ นอกจากนี้ยังกล่าวต่อไปว่า คำสัญลักษณ์นั้นมีความเป็นอิสระในตัวเอง แม้ว่าจะนำมาใช้ในความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วก็ไม่จำกัดอยู่เพียงเท่านั้น อาจจะใช้ในความหมายดั้งเดิมเป็นสัญลักษณ์ตามแบบแผนหรือใช้ในความหมายใหม่ ใช้แทนสิ่งอื่นในคุณสมบัติเด่นอย่างอื่นได้

กุหลาบ มัลลิกะมาส (กุหลาบ มัลลิกะมาส 2521 : 37) กล่าวถึงสัญลักษณ์ในวรรณคดีแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทแรกเป็นสิ่งที่แทนโดยอาศัยความเหมือนในแง่ใดแง่หนึ่งเป็นแนวเปรียบเทียบ เช่น ทะเลมันป่วน หมายถึง อุปสรรคของชีวิตที่ต้องต่อสู้ ประเภทที่สอง เป็นสิ่งที่แทนของจริง เช่น ความนันทนาการหรือการพักผ่อน อำนาจบังคับบัญชา พระจันทร์ แทนความงาม นกฟีนิกซ์ แทน สันติภาพ

สุชาติ พงษ์พานิชย์ (สุชาติ พงษ์พานิชย์ 2517 : 21 - 21) ให้คำอธิบายว่าสัญลักษณ์ในวรรณคดีหมายถึง การนำเอาสิ่งที่เป็นรูปธรรมแทนสิ่งที่เป็นนามธรรม (เช่น ความรัก ความรู้สึก พฤติกรรม อารมณ์ หรือลักษณะบางประการของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง) เพื่อให้เกิดความนึกคิดซึ่ง กว้างขวางหรือให้เข้าใจได้ง่ายและแจ่มแจ้งขึ้น เพราะเรื่องราวหรือพฤติกรรมของสิ่งที่เป็นนามธรรมเหล่านั้น บางครั้งก็ยากที่จะแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา นอกจากนี้สัญลักษณ์ยังจะให้ทั้งความหมายตามตัวอักษรและความหมายอื่น อันเนื่องมาจากความหมายชนิดแรกก่อให้เกิดความนึกคิด ความหมายชนิดหลังนี้เป็นลักษณะที่พอจะเปรียบเทียบกับความหมายชนิดแรกเพราะถ้าจะนำเอาลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาแทนสิ่งที่ต้องการจะหมายถึง เช่น นำเอา ดอกไม้สีขาว แทนความบริสุทธิ์ ความงามแรกเริ่มของสตรี เรือที่ไต่คลื่นลม แทนชีวิตที่ต้องต่อสู้กับอุปสรรค หรือ งูพิษ แทนคนที่มีความชั่วร้ายซ่อนเร้นอยู่ ไม่รู้ว่าจะทำร้ายเอาเมื่อใด เป็นต้น

ส่วนในตำราภาษาต่างประเทศ ได้มีผู้ให้ความหมายของสัญลักษณ์ หรือคำสัญลักษณ์ไว้ดังนี้

เวลล์เบอร์น (Wellborn 1975 : 89) ได้ให้ความหมายของสัญลักษณ์ว่า ถ้าแปลตามความหมายของรูปศัพท์แล้ว หมายถึง การรวมเข้าด้วยกัน (to throw

นับเป็นการประหยัดคำ นั่นคือพูดแล้วมีความหมายหลายอย่าง อย่างน้อยที่สุดก็สามารถกล่าวถึง 2 สิ่งได้ในเวลาเดียวกัน นี่เป็นความหมายในวงแคบ ถ้าจะขยายให้กว้างออกไปจะพบว่านักจิตวิทยา นักมนุษยวิทยาและนักวิจารณ์วรรณคดีจะตีความคำสัญลักษณ์ในแง่การเปรียบเทียบโดยนัยหรือเรียกว่าอุปลักษณ์ (Metaphor) กับ การเปรียบเทียบแบบนามนัย (Metonymy) ควบคู่กันทั้ง 2 ประการนี้ คือสิ่งหนึ่งของภาพพจน์ (Figure of speech) นั่นเอง

The World Book Encyclopedia (The World Book Encyclopedia, 1971 : 185 - 186) ได้ให้ความหมายของคำสัญลักษณ์ว่า คือ เครื่องหมายแทนการกระทำหรือความคิดอย่างหนึ่ง คำทุกคำเป็นสัญลักษณ์ของการกระทำและความคิด ตัวอักษรเป็นสัญลักษณ์ของเสียงที่แน่นอน ตัวอักษรเหล่านี้รวมเป็นแบบของคำในรูปของการเขียน อันเป็นสัญลักษณ์ของการพูด สัญลักษณ์ที่เราคุ้นเคยมากที่สุด ได้แก่ ธงชาติ ธงชาติเป็นสัญลักษณ์ของประเทศของเรา เครื่องแบบทหาร เป็นสัญลักษณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นทหาร สังเกตได้ ยศอะไร มีหน้าที่ทำอะไร และสีต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ที่ใ้ใจกันเกือบทั่วโลก สีขาว แทน ความบริสุทธิ์และไร้อะไร สีดำ เป็นสัญลักษณ์ของความทุกข์ สีน้ำเงิน เป็นสัญลักษณ์แทนความซื่อสัตย์ สีม่วง เป็นสัญลักษณ์แทนความจงรักภักดี สีงโต เป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญ

วาร์วินเนอร์ ดุควิก และคอนนอลลี (Warinner, Ludwig and Connolly, 1961 : 527) ได้ให้ความหมายของคำสัญลักษณ์ว่าเป็นสิ่งหรือการกระทำซึ่งทำหน้าที่แทนสิ่งอื่นคือ สิ่งที่เป็นรูปธรรมแทนนามธรรม อันได้แก่ เครื่องหมายทางวิชาเคมี หรือ ทฤษฎีทางจิตปะและวรรณคดีก็มีตัวอย่าง เช่น สีขาว เป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์ ไร้อะไร แมลงป่อง เป็นสัญลักษณ์ของความชั่วร้าย สีงโต เป็นสัญลักษณ์ของความเข้มแข็ง

มอร์ริส (Yerkes อ้างถึงมาจาก Morris, 1955 : 25) ได้แสดงความเห็นว่สัญลักษณ์คือสิ่งที่เป็นรูปธรรม ทำหน้าที่แทนสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความหมายได้หลายอย่างและจะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบท

ความหมายของคำสัญลักษณ์หรือสัญลักษณ์ในเอกสารที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น สรุปได้ว่าคำสัญลักษณ์หมายถึงคำที่ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมายทำให้เกิดความแจ่มชัดยิ่งขึ้นและนิยมใช้สัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมแทนความหมายที่เป็นนามธรรม และทั้งคำสัญลักษณ์กับความหมายที่ใช้แทนจะมีส่วนสัมพันธ์กันในด้านคุณสมบัติหรือความเหมือนในแง่ใดแง่หนึ่งเสมอ เช่น

สีขาว เป็นคำสัญลักษณ์ที่หมายถึง ความบริสุทธิ์ ส่วนที่สัมพันธ์กันคือ ความใสสะอาด

เต่า เป็นคำสัญลักษณ์ที่หมายถึง ความล่าช้า ล้าหลัง ไม่ทันเพื่อน ส่วนที่สัมพันธ์กันคือ ความเชื่องช้า

2. การสอนคำสัญลักษณ์

หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ (หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2524 : 154) กล่าวถึงการสอนสัญลักษณ์ไว้เฉพาะสัญลักษณ์ในวรรณคดีว่า ทองอาศัยกลวิธีที่แบบเป็นนั่นคือ ต้องรู้ว่าเมื่อใดควรให้อ่านอย่างฉิวเฉียด เมื่อใดควรล่อให้วิพากษ์วิจารณ์ เมื่อใดควรชี้แจงว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่สมมุติไม่ใช่ที่กักเอาเป็นความจริงตลอด สิ่งใดเป็นสัญลักษณ์และเป็นสัญลักษณ์ของอะไร อย่างไร

เวลด์บอร์น (Wellborn. 1975 : 89 - 92) กล่าวถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับการสอนสัญลักษณ์ว่า ก่อนสอนสัญลักษณ์ครูต้องให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์โดยทั่วไปเสียก่อน เช่น ให้นักเรียนทราบความหมายของคำสัญลักษณ์ตามรูปศัพท์และความหมายในวงกว้าง จากนั้นครูให้ตัวอย่างคำสัญลักษณ์และแนะวิธีสังเกตธรรมชาติของคำสัญลักษณ์ด้วย

จะเห็นได้ว่าการสอนคำสัญลักษณ์จะปรากฏอยู่ในวรรณคดีโดยเฉพาะก้านกระคือความเป็นสำคัญ ส่วนก้านการสอนคำสัญลักษณ์ในการเขียนร้อยแก้ว ชะอุม วิบูลย์ศรี (ชะอุม วิบูลย์ศรี 2518 : 110 - 113) ได้เสนอแนะกลวิธีการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนไว้ดังนี้

1. ใช้สัญลักษณ์แทนคำซึ่งกล่าวมาแล้วครั้งหนึ่ง เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำ
 ดังตัวอย่าง

เมื่อน่านมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็คิดถึงพระคุณแม่ไม่ได้ แม่โคม
 เป็นแหล่งผลิตนักประชาธิปไตยออกมาบริหารประเทศปีละมาก ๆ

2. ใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ดอกดาวเรือง แทนความเจริญ
 รุ่งเรือง หญ้าแพรก - ดอกมะเขือ แทนความรู้ที่ตกฉาน การเรียนรู้เร็ว

3. ใช้สัญลักษณ์นำแล้วตามด้วยความหมาย ดังตัวอย่าง

หงส์เหิลง พลั่วสะบัดอยู่เบื้องหน้า นั่นคือ นักกีฬาจากครุศาสตร์

4. ใช้ข้อความสัญลักษณ์เป็นหลัก และใช้สัญลักษณ์ในตอนต้น แล้วจึงค่อย
 อธิบาย ขยายความแต่ละย่อหน้า ให้อ่านเข้าใจ ดังตัวอย่าง

การศึกษา - ญแจ ความหมายของการศึกษาตามความเห็นของคติน ญแจ
ดอกสำคัญที่จะไขไปสู่ความสว่างแห่งปัญญา เพราะการศึกษาทำให้คนมีโอกาสก้าวหน้า
 ไปสู่ชีวิตที่เจริญก้าวหน้า เช่นเดียวกับญแจ ช่วยเปิดประตูให้เราสามารถก้าวไปสู่ห้อง
 ที่ต้องการได้

5. ถ้าเป็นเรื่องไปเรื่อย ๆ แล้วสอดแทรกคำสัญลักษณ์ตามความจำเป็น
 ดังตัวอย่าง

... เธอเป็นทั้งผีเสื้อแสนสวยที่โบกบินปีงาม ประดับสวนดอกไม้ และเป็น
 ทั้งประทีปดวงหนึ่ง ที่ฉายแสงให้ความสว่างแก่ดวงปัญญาของสมาชิกรุ่นเยาว์ของหมู่บ้านนี้

6. ผู้เขียนใช้คำสัญลักษณ์คำเป็น เรื่องตลกตลกมาเรื่อย ๆ โดยไม่ให้ความหมาย
 แต่มีกลวิธีเขียนที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามต้องการได้ ดังตัวอย่าง

เสียงเพลงของนกน้อย

เจ้านกน้อยเอ๋ย ทุก ๆ ปี เสียงของเจ้ากังวานและกระหึ่ม เจ้ารู้ไหมว่าเจ้า
 ร้องเพลงไปทำไม มีความหมายอย่างไร

หรือว่าเจ้าร้องเพราะถูกเขาสอนให้ร้อง

เจ้านกน้อยบนท่อนางนกยูงเอ๋ย

เจ้ารู้ไหมเพลงที่เจ้ากำลังร้อง เป็นเพลงแห่งการปฏิวัติ
เพลงที่สามัญร่วมกันร้องเพื่อทำลายระบอบเก่าสมัยปฏิวัติฝรั่งเศส แต่พวกเจ้า
นกร้องเพื่อ จะเป็น ... อภิลิธิชน
ถึงเวลาแล้วที่พวกเจ้าจักต้องรวมพลังบรรเลงเพลงอมลางระบบเจ้าขุนมูลนาย

เจ้านกน้อยบนท่อนจามจุรีเอ๋ย

เจ้ารู้ไหมเพลงที่พวกเจ้ากำลังร้อง เป็นเพลงแห่งอิสรภาพ
เพลงที่เสรีชนร่วมกันร้องเพื่อ ปลดปล่อยความเป็นทาส ในสมัยสงครามกลาง
แต่พวกเจ้าพากันร้องเพื่อเป็น ... อภิลิธิชน
ถึงเวลาแล้วที่พวกเจ้าจะต้องรวมพลังบรรเลงทำลายอำมาตยาธิปไตย
มาเถิด เจ้านกน้อยบนต้นนนทรี ทองกวาว สีทราง ฯลฯ
มารวมบรรเลงเพลงพร้อม ๆ กัน
พลังแห่งเสียงเพลงจะนำประชาชน อยู่คู่ประชาชนตลอดกาล
7. คำเนินเรื่องโดยใช้พรรณาวาหาร สอดแทรกคำสัญลักษณ์เข้าไปตามความ
เหมาะสม ดังตัวอย่าง

กุหลาบ

ดอกเจ้าสีชมพู ออกงามเหมือนกักริมฝีปากของสตรีที่แรกแย้มยิ้ม
ก้านของเจ้าที่เต็มไปด้วยหนามอันแหลมคม
ชูดอกให้เด่นประจักษ์แผ่ความหยิ่งยะโสไว้
ฉันอยากจะถนอมเจ้าไว้กับใจของฉันเหลือเกิน
แต่ก็เกรงว่า ... หนามนั้นจะทิ่มแทงดวงใจของฉันให้ปวดร้าว
แปลกนะ ... ทำไมเจ้าต้องมีหนาม
คงจะเป็นเพราะความสวยสดของเจ้า เจ้าถึงต้องมีหนาม

แต่ ... หนามอันแหลมคมนั้นต้องป้องกันเจ้าจากมวลแมลงไม่ให้รอก
กลิ่นของเจ้าหอมละมุนเหลือเกิน

ไม่แต่จะสื่อให้มวลแมลงมาเชยชมเท่านั้น

มันยังทำให้เจ้าชอกช้ำอีกด้วย

รู้ไหม ความสวยและความหอมของเจ้า ... ทำให้เจ้าถูกทำลาย

8. ใช้วิธีเล่าเรื่องเมื่อมีบางตอนที่กองอธิบายนวความหมายที่เป็นนามธรรมที่ใช้
สัญลักษณ์เข้าช่วยและดำเนินเรื่องต่อไปอย่างราบรื่น ดังตัวอย่าง

ในโลกที่กำลังยุ่งเหยิงด้วยธุรกิจและปัญหาต่าง ๆ หวาดกลัวและหวาดกลัวภัย
จากสงครามลัทธิ อารมณ์ขันจะกลายเป็นยารักษาโรคประสาทหนึ่งของมนุษย์ในโลก
ปัจจุบัน

9. ใช้สัญลักษณ์มาเขียนเป็นนิทาน เพื่ออธิบายแนวคิดของผู้เขียน ดังเช่น

นิทานไทยเรื่องกบ

ในสระแห่งหนึ่งไม่สูงจะกว้างใหญ่นัก

มีกบใหญ่น้อยอาศัยอยู่มากมายพอสมควร

ครั้นถึงศักราชสองพันห้าร้อย

เทวดาประจำสระครั้นออกครั้นใจ

จึงส่งนกกกระสาตัวหนึ่งให้มาเป็นนายของกบ

นกกกระสาจิกกบเสียหลายตัว

กบส่วนมากที่ถูกกินเป็นกบพาดเกร

มักก่อความเคืองครุ่นให้บรรดาเพื่อนกบด้วยกันเอง

ครั้งนั้นอาจกล่าวได้ว่า

สภาพภายในสระค่อนข้างสงบเรียบร้อยดี

เพราะ

ฝูงกบทั้งหลายเกรงอำนาจเค็ดชาลแห่งนกกกระสา

และเพิ่มความกำเริบขึ้นทุกขณะ

จนกระทั่ง

น้ำในสระซึ่งเคยใสสะอาด

เริ่มปรากฏเป็นสีแสดจืดขึ้นทุกที

ควยพิษร้ายแห่งกบสระอื่นมาทำให้เป็นไป

มีหน้าซ้ำ

บรรดากบซึ่งมีหน้าที่ต่าง ๆ

เป็นต้นว่าปกครอง อำนวยความสะดวก

และบำเพ็ญทุกขบารุณ

แก่ประชาชนทั่วไปในสระนี้

กลับกระทำการอันเป็นสาเหตุ

ให้เราอยากขนานนามแห่งสระนี้ว่า

"สระใด (ย)" เป็นยิ่งนัก

เมื่อความเคียดแค้นรุมเร้าอยู่เรื่อย ๆ

ประจวบหลายตัวก็เริ่มบนหา

นกกะสาขายเค็มแห่งตน

ควยความคิดถึงและอาลัย

อยากให้กาลครั้งนั้น

หมุนคืนกลับมาอีกครั้งหนึ่ง

แต่ก็สุดวิสัยที่จะทำตามใจปรารถนา

ฝูงกบจึงได้แต่เพียงพยายาม

ปลุกทอนไม้นายของตน

ให้ตื่นจากอุเบกขาธรรมเสียที

แต่จนแล้วจนรอด

ทอนไม้ก็ไม่รู้จักตื่น

ท่าความเจ็บไข้ใจแก่ "ประชาภคี ๆ" เป็นอย่างยิ่ง
จึงพากันร้องคร่ำครวญ
ส่งเสียงอื้ออึงอยู่ทั่วไป

.....
นิทานไทยเรื่องกบ
เห็นจะต้องจบลงเพียงนี้
ควยตัวผู้เล่าเอง
หนวุกหูเสียงกบเหลือเกิน

๗
คุกคุน

จะเห็นได้ว่าการนำคำสัญลักษณ์มาใช้ในการเขียนนั้นสามารถนำมาใช้ได้หลายวิธี
ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เขียน และการสอนคำสัญลักษณ์ส่วนใหญ่ที่เรานำมาประกอบในการ
ตีความในวรรณคดี แต่ปัจจุบันจะพบว่าการนำคำสัญลักษณ์เข้ามาใช้ในการเขียนร้อยแก้ว
กำลังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง

3. งานวิจัยเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

ระอุม วิบูลย์ศรี (ระอุม วิบูลย์ศรี 2518 : 144) ได้ศึกษาเรื่องการใช้
คำสัญลักษณ์ในการเขียนเรียงความแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์สามารถเขียนเรียงความด้วยคำสัญลักษณ์
ได้และเมื่อเรียนวิธีใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนเรียงความแล้วนักเรียนได้คะแนนโดยเฉลี่ย
เพิ่มขึ้นก่อนเรียน

ลัดดา ปานุทัย (ลัดดา ปานุทัย 2520 : 214 - 215) ได้ศึกษาเรื่อง
วิเคราะห์สัญลักษณ์ในวรรณคดีไทย เกี่ยวกับความหมาย พื้นฐานสัญลักษณ์ในวรรณคดี
ศิลปะสัญลักษณ์ในโวหารภาพพจน์ สัญลักษณ์ในแบบแผนวรรณคดีและสัญลักษณ์ในวรรณกรรม
ปัจจุบัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำสัญลักษณ์จากคำว่าไควว่าเรื่องของสัญลักษณ์ปรากฏ
 อยู่ทั้งในวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรอง

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน

1. การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ

การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสิ่งจำเป็นในการสอนเขียนเพราะการฝึกฝน
 บ่อย ๆ และหลาย ๆ ครั้ง ย่อมทำให้เกิดความคล่องแคล่วได้ มีผู้เสนอแนะในการสร้าง
 แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนไว้หลายท่าน ดังนี้

กอ สวัสดิ์พานิช (กอ สวัสดิ์พานิช 2514 : 1 - 2) ได้ให้ข้อเสนอแนะ
 ในการฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ครูต้องเตรียมแบบฝึกให้รอบคอบว่าต้องการจะให้เด็กเกิดทักษะใด ใช้
 แบบฝึกแบบไหน ใช้อย่างไร

2. ใช้แบบฝึกสั้น ๆ แต่หลาย ๆ แบบ เพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย

3. ให้ฝึกในสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น คัดบนกระดาน หรือคัด
 บนกระดานดำให้อ่าน

4. ประเมินผลแบบฝึก ต้องประเมินเพื่อดูว่าเด็กเกิดความชำนาญใน
 ทักษะนั้นเพียงใด

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2516 : 10) กล่าวว่า การ
 สอนภาษาไทยให้สนุกต้องพยายามให้นักเรียนทำแบบฝึกให้มากที่สุด ในแบบฝึกจะต้องมีข้อคิดเมื่อ
 ครูกำลังให้ทราบว่าผิดตรงไหน อย่างไร จะทำให้รู้สึกสนุก กระวังอย่าให้เป็นการ
 ประจานนักเรียน และเมื่อมีข้อผิดพลาดจะต้องแก้ไข อย่าปล่อยให้นานไปโดยไม่แก้ไข
 เป็นอันขาด

วีริชา นุ่นสุข (วีริชา นุ่นสุข 2518 : 46) ได้เรียบเรียงแบบฝึกการเขียน
 เรื่องความ เรียงตามลำดับดังนี้

1. เริ่มจากการให้หลักการใช้คำ ความหมายของคำ การใช้การเชื่อมประโยคโดยอธิบายความเบื้องต้นก่อน แล้วจึงให้ทำแบบฝึกด้วยการเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำที่ผิดลงในช่องว่างที่เว้นไว้ท้ายประโยค

2. อธิบายการเขียนอนุเฉท ให้ตัวอย่างอนุเฉท ให้นักเรียนฝึกเขียนโดยอาศัยอนุเฉทตัวอย่าง

3. ให้ตัวอย่างการเขียนเรียงความที่ดี

วรรณคดี พงศาวดาร (วรรณคดี พงศาวดาร 2518 : 34 - 37) กล่าวถึงหลักการสร้างและวางแผนการสร้างแบบฝึก สรุปได้ดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์

2. ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา

3. การสร้างแบบฝึก

3.1 ศึกษาปัญหาในการเรียนการสอน

3.2 ศึกษาจิตวิทยาผู้เรียนและจิตวิทยาการเรียนการสอน

3.3 ศึกษาเนื้อหาวิชา

3.4 ศึกษาลักษณะของแบบฝึก

3.5 วางโครงเรื่องและกำหนดรูปแบบของแบบฝึกให้สัมพันธ์กับ

โครงเรื่อง

3.6 เลือกเนื้อหาต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาบรรจุในแบบฝึกให้ครบตาม

ที่กำหนด

ดิลกสตรา (Dykstra. 1964 : 67) เสนอแนะแบบฝึกในการเขียน โดยใช้แบบ (Model) โดยดำเนินการเป็นขั้น ๆ คือ

1. ลอกแบบ (Copy the model)

2. ฝึกให้นักเรียนเขียนเรียงความตามแบบโดยใช้เทคนิค 3 ขั้นตอน คือ

2.1 ถามคำถามหลังลอกแบบแล้ว ตั้งคำถามเพื่อให้ได้คำตอบเป็นประโยคต่าง ๆ ที่เรียงกันเป็นเรียงความเรื่องเดิม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เขียนสามารถเรียงความได้โดยไม่ต้องดูแบบ และมีที่ผิดน้อยที่สุด

2.2 ให้เติมคำลงในช่องว่าง นำเรียงความตัวอย่างมาทำให้มีช่องว่าง ซึ่งอาจจะต้องการคำ ๆ เดียวเติม เช่น คำนาม คำกริยา คำไวยากรณ์หรือวลี อนุประโยคหรือประโยค ตามลำดับ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน จนในที่สุดอาจให้แต่เพียงชื่อเรื่องเท่านั้น

2.3 กำหนดคำมาให้แทนที่ในการเรียงความ ตัวอย่าง เช่น ให้เปลี่ยนแปลงประธาน สรรพนาม หรือศัพท์บางคำ ตามความเหมาะสม ต่อจากนั้นอาจจะเปลี่ยนเวลา สถานที่ หรือสภาพการณ์และหัวข้อเรื่องในที่สุด

พินอคเซียโร (มาสวิมล รักบ้านเกิด อ้างอิงมาจาก Pinocchio. 1964 : 76 - 78) ได้เสนอแบบฝึกในการฝึกทักษะการเขียนไว้ดังนี้

1. เชื่อมประโยคต่าง ๆ โดยคำเชื่อม
2. เปลี่ยนแปลงประโยค เช่น จากประโยคบอกเล่าเป็นประโยคคำถาม
3. แต่งประโยคต่อให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ และขยายความต่อเป็น

อนุเจต

4. เขียนอนุเจตเล่าเรื่องจากบทสนทนา หรือเขียนบทสนทนาจากอนุเจตที่เล่าเรื่อง

5. ตรวจสอบที่ผิดในอนุเจต
6. เขียนคำอธิบายหรือรายละเอียด ต่อจากประโยคที่กำหนดให้
7. ให้ออกความในอนุเจตตัวอย่าง
8. ให้เขียนโครงร่าง (Out line) ของอนุเจต

แดกคาเนย์ (มาสวิมล รักบ้านเกิด อ้างอิงมาจาก Daccanay. 1963 : 306 - 385) แนะนำแบบฝึกหัดทักษะการเขียนประโยคและอนุเจต ดังนี้

1. แบบให้ลอก (Copy exercise)
2. แบบให้นักเรียนเลือกคำจากที่กำหนดให้มาเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม
3. แบบจับคู่ โดยจับคู่ข้อความ 2 ข้อความให้เรียงต่อกันเป็นเนื้อเรื่อง

เดียวกัน

4. แบบเติมข้อความให้สมบูรณ์
5. แบบฝึก แบบสร้าง คือให้ประโยคมาแล้วให้นำคำในวงเล็บท้ายประโยคมาใส่ลงในตำแหน่งที่ถูกต้องลงในประโยคเดิม
6. เขียนตามคำบอก
7. ถาม - ตอบ คำถาม
8. ให้สร้างประโยคจากคำที่กำหนดให้ หรือสร้างประโยคจากเนื้อเรื่องที่กำหนดให้
9. ทำแบบฝึกเกี่ยวกับการเขียนอนุเจต เช่น เรียงลำดับเหตุการณ์ในอนุเจตแบ่งอนุเจตและขยายประโยคให้เป็นอนุเจต
10. ให้เขียนเรียงความแบบเสรี เช่น ให้เล่าประสบการณ์ของตนเองให้บรรยายภาพให้อ่านบทความหรือเรื่องราวที่น่าสนใจแล้วนำมาอภิปราย เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

2. ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ศศิธร สุทธิแพทย์ (ศศิธร สุทธิแพทย์ 2517 : 72) ได้ศึกษาพบว่าแบบฝึกที่นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นที่จะทำมีลักษณะดังนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. ส่วนวนภาษาง่าย
3. ให้ความหมายต่อชีวิต
4. คิดได้เร็วและสนุก
5. ปลุกความสนใจ
6. เหมาะกับวัยและความสามารถ
7. อาจศึกษาค้นคว้าตนเองได้

สอดคล้องกับที่ นิตยา ฤทธิโยธี (นิตยา ฤทธิโยธี 2520 : 1) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับ วัย หรือความสามารถของเด็ก
3. มีค่าชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่ใช่เวลานานหรือเร็วเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้เด็กแสดงความสามารถ

ริเวอร์ (วัลลีย์ เรืองเกษตรกรณ์ อ้างอิงมาจาก River, 1968 :

97 - 105) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอควรในเรื่องหนึ่ง ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้ทำขึ้นเพื่อการสอนมิใช่การสอบ
2. แต่ละบทควรฝึกโดยใช้แบบประโยคเพียง 1 แบบเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
4. ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้น ๆ
5. ประโยคและคำศัพท์ ควรเป็นแบบที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวันที่นักเรียนรู้จักอยู่แล้ว
6. เป็นแบบฝึกที่นักเรียนใช้ความคิดด้วย
7. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
8. ควรฝึกให้นักเรียนสามารถใช้สิ่งที่เรียนไปแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ฮาร์เลส (วัลลีย์ เรืองเกษตรกรณ์ อ้างอิงมาจาก Harless, n.d. :

93 - 94) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ว่า การเขียนแบบฝึกต้องแน่ใจในภาษาที่ใช้ว่าเหมาะสมกับนักเรียนและควรสร้างโดยใช้หลักจิตวิทยาในการแก้และสนองตอบดังนี้

1. ใช้แบบฝึกหลาย ๆ ชนิดเพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ
2. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนั้นต้องให้นักเรียนสามารถแยกออกมาพิจารณาได้ว่าแต่ละข้อต้องการให้ทำอะไร
3. ให้นักเรียนได้ฝึกการตอบแบบฝึกแต่ละแบบ แต่ละชนิด แต่ละรูปแบบว่ามีการตอบสนองอย่างไร

4. นักเรียนได้มีโอกาสตอบสนองสิ่งที่เร้าดังกล่าว ด้วยการแสดงออกทางความสามารถและความเข้าใจลงในแบบฝึก

5. นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้จากบทเรียนมาตอบในแบบฝึกได้ตรงเป้าหมายที่สุด

นอกจากการสร้างแบบฝึกเพื่อการฝึกทักษะแล้ว การเตรียมตัวนักเรียนก่อนการเขียนนับเป็นสิ่งสำคัญและมีส่วนช่วยให้การสอนเขียนได้ผลดี เกอร์เรย์ (Gurray. 1964 : 14) ได้เสนอแนะการเตรียมนักเรียนในการเขียน ซึ่งอาจใช้ได้หลายวิธีคือ

1. ถามคำถามปากเปล่า วิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและทำให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องมากขึ้น

2. ใช้รูปภาพ รูปภาพมีประโยชน์ต่อการเขียนอนุเจตสั้น ๆ ส่วนการเขียนเป็นเรื่องควรใช้รูปภาพควบคู่ไปกับการถามคำถาม และอาจมีคำหรือวลีไว้บนกระดานถ้าจำเป็น

3. อ่านข้อความให้ฟังข้อความต่าง ๆ นี่อาจคัดมาจากบทความที่น่าสนใจ นิตยสารหรือหนังสือต่าง ๆ ก็ได้ หลังจากอ่านให้ฟังแล้วครูถามคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียน

4. ให้นักเรียนอ่านข้อความต่าง ๆ ในใจ สิ่งนี้อ่านอาจจะได้มาจากแบบเรียนหนังสืออ่านประกอบหรือหนังสือต่าง ๆ ในห้องสมุด หลังจากนั้นควรมีการอภิปรายในห้องก่อนเขียน

3. ประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะ

เพ็ทตี้ (มาสวิมล วิกบ้านเกิด อ้างอิงมาจาก Petty. 1963 : 469 - 472) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มากเพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่ทำขึ้นอย่างมีระบบระเบียบ

2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น แต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย

3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาที่ต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จทางด้านการเรียนมากขึ้น

4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะคงทนโดยการกระทำดังนี้

4.1 ฝึกหัดทันทีหลังจากเด็กได้เรียนเรื่องนั้น ๆ

4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก

5. แบบฝึกที่จะให้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียน หลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง

6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนตนเองได้ต่อไป

7. การให้เด็กทำแบบฝึกช่วยให้เด็กมองเห็นจุดเด่น หรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการช่วยปรับปรุง แก้ปัญหานั้น ๆ ได้ทันที

8. แบบฝึกที่จัดขึ้นนอกเหนือจากที่อยู่ในหนังสือแบบเรียน จะช่วยให้เด็กฝึกฝนได้อย่างเต็มที่

9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงาน และเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีโอกาสดูฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น

10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอนย่อมลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงในกระดาษไขทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งกล่าว สรุปได้ว่าแบบฝึกเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน และการฝึกแต่ละทักษะนั้นควรมีหลาย ๆ แบบเพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่เบื่อ แบบฝึกนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนภาษาแล้ว ยังมีประโยชน์สำหรับครูในการสอนทำให้ทราบพัฒนาการทางทักษะนั้น ๆ ของเด็ก และเห็น

ข้อบกพร่องในการเรียน ซึ่งจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น อันจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนมากที่สุด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกได้มีผู้ศึกษาไว้มาก แต่ในที่นี้จะขอสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะการเขียนดังนี้

ประชุมพร ศุกรเจริญ (ประชุมพร ศุกรเจริญ 2520 : 64) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสร้างแบบฝึกหัดการเขียนและคู่มือการใช้แบบฝึกอย่างละ 1 ฉบับ นำไปทดลอง กับกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองหลังจากใช้แบบฝึกเพิ่มขึ้น

ยุพา ขนอนคราม (ยุพา ขนอนคราม 2520 : 70) ทำการวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกการเขียนคำกริยาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยสร้างแบบฝึกการเขียนตามแนวทฤษฎีของ กิลฟอร์ด ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นหลังจากเรียนจากแบบฝึก

ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 นราวัลย์ พูนพิพัฒน์ (นราวัลย์ พูนพิพัฒน์ 2523 : 86) ทำการวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกเชิงสร้างสรรค์โดยใช้บทกริยาร่วมสมัยในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นหลังจากเรียนโดยใช้แบบฝึก

ในปีต่อมา พิศวาท ลักคากุล (พิศวาท ลักคากุล 2524 : 71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เพื่อการเรียนการสอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกดีขึ้น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียนและมีประโยชน์ต่อครูในการสอนทำให้ทราบพัฒนาการทางภาษา และทักษะต่าง ๆ รวมถึงการใช้แบบฝึกเสริมทักษะในการสอนการเขียนช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการเขียนดีขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

1. ความหมายเจตคติ

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1963 : 214) ให้คำจำกัดความของเจตคติว่า หมายถึงพฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่แนวความคิดหรือภาวะการณ์ในการเข้าหาหรือออกห่างเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อ ๆ ไป ในการเอนเอียงไปในลักษณะอย่างเดิมเมื่อพบสิ่งดังกล่าวนั้นซ้ำอีก

กู๊ด (Good. 1963 : 48) กล่าวว่า เจตคติคือความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะหนึ่ง อาจจะเป็นการต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รักเกลียด หรือกลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

นิวคอมบ์ (Newcomb. 1954 : 123) กล่าวว่า เจตคติมีอยู่ในเฉพาะบุคคล ขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่เขาได้รับ เจตคติของบุคคลนั้นอาจแสดงออกในทางพฤติกรรมเป็นไปได้ 2 ลักษณะคือ ลักษณะพึงพอใจ หรือของอันเป็นผลให้ผู้นั้นเกิดความพึงพอใจ อยากใกล้ชิดสิ่งนั้น ๆ เรียกว่า เจตคติทางบวก (Positive attitude) กับเจตคติอีกแบบหนึ่งที่แสดงออกในรูปของความไม่พึงพอใจ เชื่อหน่าย เกิดความรังเกียจ ไม่อยากเข้าใกล้ เรียกว่า เจตคติเชิงลบ (Negative attitude)

เทอร์สโตน (Thurstone. 1967 : 77) กล่าวว่า เจตคติเป็นการแสดงทางก้านผลรวมของความโน้มเอียง และความรู้สึก ความมีอคติ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นอยู่ภายในมาก่อน ความคิด ความกลัว การบังคับขู่เข็ญ และการลงความเห็นของมนุษย์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า เจตคติหมายถึง ท่าที ความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังที่บุคคลได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น เจตคติที่มีต่อสิ่งใดนั้น สามารถสร้างขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้

2. ลักษณะของเจตคติ

ชอร์ และ ไรท์ (เชดคัทลี โชวาลินส์ 2520 : 40 อ้างอิงมาจาก Shaw and Wright. 1968) ได้แบ่งลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเป็นผลหรือขึ้นอยู่กับการณ์บุคคลประเมินผลสิ่งเร้าแล้วแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกภายในที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการที่จะแสดงพฤติกรรม

2. เจตคติของบุคคลจะแปรค่าทั้งในค่านคุณภาพและความเข้มโดยจะครอบคลุมช่วงของเจตคติ (Continuum) นั้น ซึ่งจะแปรค่าได้ทั้งมาก ปานกลาง และน้อย นั่นคือ เจตคติจะมีทั้งค่าบวกและค่าลบ

3. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าสิ่งที่กำเนิดขึ้นเองหรือเป็นผลจากลักษณะโครงสร้างภายในของบุคคลและวิถีภาวะ

4. เจตคติขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าเฉพาะอย่างทางสังคม

5. เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าเป็นกลุ่มเดียวกันอาจจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

6. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วจะมีลักษณะคงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

3. องค์ประกอบของเจตคติ

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971 : 2 - 3) ได้แบ่งองค์ประกอบของเจตคติออกเป็น 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive component) ได้แก่ แนวความรู้ ความคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ไม่ว่าบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม ความรู้และแนวความคิดดังกล่าวจะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะและทิศทางเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้หรือแนวความคิดต่อสิ่งเร้าใดครบถ้วนแล้ว บุคคลนั้นก็จะมีเจตคติต่อสิ่งเร้านั้นไปในทางบวกหรือทางลบชัดเจนยิ่งขึ้น

2. องค์ประกอบทางความรู้สึก (Affective component) ได้แก่ อารมณ์หรือความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะหรือทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีอารมณ์หรือความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะมีเจตคติไปในทางบวกต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำ (Behavioral component) ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง

พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งบ่งบอกลักษณะและทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านี้ชัดเจนแน่นอน ทิศทางก็มีลักษณะเด่นชัดแน่นอน และเป็นทิศทางบวกหรือทางลบชัดเจนด้วย

4. การเกิดเจตคติ

ชัยนาถ นาคบุปผา (ชัยนาถ นาคบุปผา 2515 : 14) กล่าวถึงการเกิดเจตคติไว้ว่า

1. เกิดจากการรวบรวมแนวความคิดจากประสบการณ์หลาย ๆ อย่างสะสมเป็นเวลานาน ๆ เก็บไว้ในแต่ละบุคคลแล้วมาแสดงออกต่อสิ่งนั้น ๆ
2. เกิดจากสภาพทางจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับเหตุการณ์อย่างรุนแรงในชีวิต
3. เกิดจากการยอมรับทัศนคติจากผู้อื่นที่ตนรักและไว้วางใจ

5. การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

สำหรับการเปลี่ยนแปลงเจตคติ เฮอเบิร์ต ซี. แกลแมน (Herbert C. Calman) ได้อธิบายการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่าเป็นไปตามสภาพแวดล้อมทางสังคมดังนี้

1. การยินยอม (Compliance) คือการยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น
2. การเลียนแบบ (Identification) คือการแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เหมือนสมาชิกในสังคมหรือเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าตนเป็นคนเก่ง เพื่อจะมีสัมพันธภาพอันดีกับคนอื่น
3. รัับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ เนื่องจากตรงกับค่านิยมที่อยู่ในตัวบุคคลเอง

Internalization

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971 : 3) กล่าวถึงสาเหตุการเปลี่ยนแปลงเจตคติไว้ดังนี้คือ

1. ได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน
2. ได้รับประสบการณ์ตรงหรือการกระทบกระเทือนใจ

3. ถูกบังคับให้ปฏิบัติโดยไม่ตรงกับเจตคติของตน
4. การรักษาทางจิตใจเพื่อให้เข้าใจเหตุผลที่ถูกท้วงขึ้น
5. เปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่

จะเห็นว่าเจตคติของคนสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ในสถานการณ์หลาย ๆ อย่าง ดังกล่าวมาแล้ว ในทำนองเดียวกัน เจตคติของนักเรียนต่อวิชาภาษาไทยในด้านทักษะต่าง ๆ ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้

6. ประโยชน์ของเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติไว้ดังนี้

1. ช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยการจับกลุ่มหรือระบบสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเขา
2. ช่วยให้มีการเข้าข้างตนเอง โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดี หรือแก้ไขความจริงบางอย่างซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตัวเขา
3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิกริยาโต้ตอบหรือการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไม่ว่าส่วนมากจะทำในสิ่งที่ทำความพอใจมาให้หรือเป็นบำเหน็จรางวัลจากสิ่งแวดล้อม
4. ช่วยให้บุคคลแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าเจตคตินั้นนำความพอใจมาสู่บุคคลนั้น

7. การทดสอบวัดเจตคติ

ในการวัดเจตคตินั้นมีนักการศึกษาหลายท่านได้สร้างเครื่องมือวัดเจตคติไว้หลายแบบด้วยกัน เช่น วัดเจตคติโดยใช้วิธี Equal Pairing intervals ของ เซอร์สโตน การวัดเจตคติโดยใช้วิธี Golligorsen analysis ของ กัดแมน การวัดเจตคติโดยใช้วิธี Summated Differential ของ ออสกูด และของผู้อื่น ๆ นอกจากนี้ถ้าวัดเจตคติโดยใช้วิธี summative technique แต่ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธี Summated method ของ Thurstone แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

มาตรารัดเจตคติตามมาตรารอง ลิเคิร์ท ผู้คิด Rensis Likert มาตรารัดวิธีนี้มีชื่อเรียกได้หลายอย่างได้แก่ Likert scale, Summated rating scale, An o Jocheriond Approach

การวัดเจตคติโดยใช้วิธี Summated ratings มีขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ว่าต้องการศึกษาเจตคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
2. ให้ความหมายของเจตคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้แจ่มแจ้ง เพื่อให้ทราบว่าสิ่งที่เป็น Psychological object นั้นคืออะไร ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง
3. ทำการสร้างข้อความเจตคติให้ครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ที่วิเคราะห์ได้ ความยาวข้อความที่สร้างควรมีประมาณ 20 - 30 ข้อความ และให้มีจำนวนข้อความที่กล่าวถึงสิ่งที่ต้องการศึกษาในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) จำนวนมากพอต่อการที่จะเอาไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยแล้วเหลือส่วนที่กองการ
4. ตรวจรอบข้อความที่สร้างขึ้นซึ่งอาจทำได้โดยผู้สร้างข้อความเองหรือนำไปให้ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นตรวจสอบ
5. ทำการทดลองก่อนนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนจะบรรจุลงในมาตรารัดเจตคติ (สงวนสิทธิ์ ทวีรัตน์ และศิลา ถิลกานนท์ 2526 : 25 - 27)

การกำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละตัวถือว่าควรให้คะแนนเป็นเท่าใด ทำได้หลายวิธี แต่ที่นิยมมากที่สุดคือ Arbitrary Weighting Method วิธีนี้คือกำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5, 4, 3, 2, 1

ทั้งนี้ข้อความที่กล่าวถึงถึงนั้น ๆ เป็นในทางที่ดี (ทางบวก) ถ้าตอบเห็นด้วย อย่างยิ่งจะได้คะแนน 5 คะแนน และถ้าตอบเห็นด้วย เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่งจะได้คะแนนเป็น 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนข้อความที่กล่าวถึงถึงนั้น ๆ ในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) จะให้คะแนนกลับกันเป็น 1, 2, 3, 4, 5 ตามลำดับ

8. งานวิจัยเกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาภาษาไทย

มณเฑียร พรหมประพันธ์ (มณเฑียร พรหมประพันธ์ 2522 : 83) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้บทเรียน

โมดูลกับการสอนปกติ และศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อบทเรียนโมดูล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อบทเรียนโมดูล

ยุพดี พูลเวชประชาสุข (ยุพดี พูลเวชประชาสุข 2525 : 57 - 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเจตคติต่อการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ กับการเขียนตามคำบอก ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเขียนสะกดคำของกลุ่มทดลองสูงกว่าเจตคติของกลุ่มควบคุมที่มีต่อการเขียนสะกดคำ

วาสิณี ชูสงค์ (วาสิณี ชูสงค์ 2525 : 52 - 54) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาหลักภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติสูงกว่าก่อนทำการทดลอง

จารุณี ไชคสมัย (จารุณี ไชคสมัย 2526 : 71) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแบบฝึกการอ่าน 2 แบบที่ส่งผลต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วและเจตคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก

อัทธยา สายศิลป์ (อัทธยา สายศิลป์ 2526 : 68) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วกับการสอนที่ฝึกตามกิจกรรมในคู่มือการสอนของกรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีเจตคติต่อภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู แตกต่างกัน

2. เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ กับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู แตกต่างกัน

3. เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนหลังการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ กับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครูสูงกว่าก่อนสอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งวิธีดำเนินการ เป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ
3. การดำเนินการทดลอง
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 แผนการเรียนไทย - สังคม โรงเรียนสระบายโสมวิทยา อำเภออุทุมพร จ. พะเยา สุ่มสุ่มจำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียน 70 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 แผนการเรียนไทย - สังคม โรงเรียนสระบายโสมวิทยา อำเภออุทุมพร จ. พะเยา สุ่มสุ่มจำนวน 70 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 สุ่มรายชื่อนักเรียน 70 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 35 คน โดยการจับฉลาก

2.2 สุ่มนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการจับฉลากอีกครั้งหนึ่ง

เครื่องมือในการทดสอบ

1. แผนการสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะ และแผนการสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่ฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู
2. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์
3. แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์
4. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

1. แผนการสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะและแผนการสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่ฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู

1.1 ศึกษาหลักสูตรภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรภาษาไทย เอกสารประกอบหลักสูตร และหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์

1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา การสร้างแผนการสอน และกิจกรรมการสอน จากเอกสาร งานวิจัยและคู่มือการสอนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ของกรมวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแผนการสอน

1.3 สร้างแผนการสอน 12 ความเรียง นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาและคณาจารย์สอนวิชาการเขียน ตรวจสอบไขความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมและอุปกรณ์

1.4 นำแผนการสอนที่ผ่านการตรวจแก้ไขและปรับปรุงแล้ว ไปใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์ การเขียนร้อยแก้ว การสร้างแบบฝึกการเขียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ

2.2 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบฝึกเสริมทักษะจากหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2.3 สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ตามขั้นตอน
 แห่งขบวนการของการเขียน ของ ปรีชา ช้างขวัญยืน (ปรีชา ช้างขวัญยืน 2517 :
 100 - 129) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นคิดให้เข้าจุด หรือสร้างความคิด
- ขั้นที่ 2 ขั้นจัดระเบียบความคิด
- ขั้นที่ 3 ขั้นคิดให้กระชับและแจ่มชัด
- ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงความคิดให้แจ่มแจ้ง

ซึ่งประกอบไปด้วยแบบฝึกเสริมทักษะชุดย่อย 12 ชุด ลักษณะของแบบฝึกชุดย่อยจะมีหลาย
 แบบ คือ แบบเติมคำหรือข้อความให้สมบูรณ์ แบบเขียนเป็นข้อความหรืออนุเฉท แบบ
 ความเรียงสั้น ๆ แบบมีคำถามแล้วให้เลือกตอบ และแบบจับคู่ข้อความ และหลังการทำ
 แบบฝึกทุกครั้งจะมีการเฉลยแบบฝึกพร้อมทั้งอภิปรายข้อซักถามต่าง ๆ ระหว่างผู้สอน
 และผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ

แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- 1. จุดประสงค์การเรียนรู้
- 2. คำชี้แจงสำหรับผู้ทำแบบฝึกเสริมทักษะ
- 3. ตัวอย่างประกอบ
- 4. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะ

ตัวอย่างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความหมายคำสัญลักษณ์ได้

คำชี้แจงสำหรับผู้ทำแบบฝึก

จากคำที่กำหนดให้ให้เียนคิดลักษณะธรรมชาติหรือคุณสมบัติ
 เด่น ๆ ของคำดังกล่าว แล้วเขียนลงในกรอบที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

คำ	ลักษณะธรรมชาติหรือคุณสมบัติ
ไฟ	
ฝน	

กิจกรรมเสริมทักษะ

คำ	ลักษณะธรรมชาติหรือคุณสมบัติ
เก้า	
กา	
ทะเล	
แสงเทียน	
สีขาว	
เสือ	

คำ	ลักษณะธรรมชาติหรือคุณสมบัติ
มะลิ	
บานไม่รู้โรย	

2.4 นำแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาไทยและทางการสอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตรวจสอบและแก้ไขความสอดคล้องกับเนื้อหา ความเหมาะสมตลอดจนภาษาที่ใช้

2.5 นำแบบฝึกเสริมทักษะที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำผลการทดลองไปปรับปรุงและแก้ไขก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ เป็นแบบทดสอบอัตนัยให้เขียนร้อยแก้วจากภาพที่กำหนดให้ และจะให้เขียนหลังสิ้นสุดการทดลองทั้ง 12 ภาพเขียน

3.1 ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรวิชาภาษาไทย พุทธศักราช 2521

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบอัตนัย จากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพริศกุล (ชวาล แพริศกุล 2520 : 11 - 402) และหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล (จันทิมา พรหมโชติกุล 2526 : 68 - 180) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

3.3 ปรีกษายูธีเชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทยและยูธีเชี่ยวชาญด้านภาษาไทยเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปภาพที่จะนำมาเป็นแบบทดสอบ จำนวน 3 ภาพ

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์

3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 คน แล้วให้อาจารย์ผู้สอนภาษาไทย 2 ท่าน ตรวจกระดาษคำตอบและวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 168) จากนั้นนำข้อสอบมาปรับปรุงส่วนภาษาที่เขียนเป็นคำสั่ง และเวลาที่ใช้ในการสอบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปสอบหลังสิ้นสุดการสอนทั้ง 12 คาบเรียน กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

หลักเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์

ผู้วิจัยได้ยึดเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความของ สุนันท์ ศลโกสุม (สุนันท์ ศลโกสุม 2527 : 31) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนเต็ม
ความรู้ในเนื้อเรื่อง	4
ความคิด	4
การใช้ถ้อยคำสำนวน	4
การขยายความ	3
การลำดับความ	3
เอกภาพของเรื่อง	2

อนึ่งผู้วิจัยได้ปรับเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความจากรายละเอียดการให้คะแนนของ สุนันท์ ศลโกสุม เพื่อความเหมาะสมกับเนื้อหาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนเต็ม
ความรู้ในเรื่อง	3
ความคิด	3
การใช้ถ้อยคำสำนวน	3
การใช้คำสัญลักษณ์	3
การขยายความ	3
การลำดับความ	3
เอกภาพของเรื่อง	2

ความหมายของ เกณฑ์และการพิจารณาให้คะแนน

ความรู้ในเรื่อง หมายถึง การเขียนเนื้อหาที่มีขอบข่ายที่ครอบคลุมและตรงกับจุดมุ่งหมายที่วิเคราะห์จากเรื่องหรือภาพที่กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนเต็ม 3 ถ้าเขียนได้ครอบคลุมเนื้อหาจะให้ 3 คะแนน แต่ถ้าขาดประเด็นที่สำคัญจะให้เป็น 2, 1 และ 0 ตามลำดับ

ความคิด หมายถึง แนวความคิดที่เขียน มีแนวความคิดที่ให้แง่คิดเกี่ยวกับเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่องที่เขียน ให้คิดสอนใจหรือความคิดที่แปลกใหม่

เกณฑ์การให้คะแนน ถ้ามีแนวความคิดที่แปลกใหม่หรือให้คิดสอนใจให้ 3 คะแนน ถ้าให้แนวคิดธรรมดาหรือเกี่ยวกับแง่มุมที่เขียนขึ้นให้ 2 คะแนน และถ้าขาดแนวคิดหรือเป็นแนวคิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาให้ 1 คะแนน

การใช้ถ้อยคำสำนวน หมายถึง การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย กำนึงถึงการใช้ถ้อยคำ การผูกประโยค การใช้สำนวนโวหารได้ถูกต้องเหมาะสมกับหลักการและเหตุผล

การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 3 คะแนน ถ้าใช้ถ้อยคำสำนวนได้ถูกต้อง
เกิน 80% ของข้อความที่เขียน ให้ 3 คะแนน ถ้าใช้ถ้อยคำถูกต้อง 65 - 79% ให้
2 คะแนน และถ้าใช้ได้ถูกต้องในช่วง 50 - 64% ให้ 1 คะแนน

การใช้คำสัญลักษณ์ หมายถึง การใช้คำสัญลักษณ์ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับ
เนื้อเรื่องที่เขียน กำนึงถึง การให้ความหมายของคำสัญลักษณ์ การผูกประโยคคำสัญลักษณ์

การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 3 คะแนน ถ้าใช้ความหมายของคำสัญลักษณ์
ได้ถูกต้อง และใช้คำสัญลักษณ์นั้นได้เหมาะสมกับบริบทและเนื้อเรื่องที่เขียนให้ 3 คะแนน
ถ้าให้ความหมายคำสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง แต่ขาดความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ให้ 2 คะแนน
ถ้าใช้คำสัญลักษณ์ไม่ได้ความหมายหรือขาดความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ให้ 1 คะแนน
ถ้าไม่ใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียน ให้ 0 คะแนน

การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการเขียนข้อความเพื่ออธิบาย
ความหมายที่นอกถึงเหตุผล หรือคำอธิบายปริศนาคำ ฯลฯ ในเชิงเหตุผล การยกตัวอย่าง
อุปมาอุปไมยได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

การตรวจให้คะแนน คะแนนเต็ม 3 คะแนน ถ้ามีการขยายความอุปมาอุปไมย
หรือมีการชี้แนะให้เหตุผลได้อย่างถูกต้อง ให้ 3 คะแนน ถ้าเป็นการขยายความที่
ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ให้ 2 คะแนน ถ้าการขยายความนั้นเป็นการขยายความที่ผิดความหมาย
ให้ 1 คะแนน

การลำดับความ หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาได้ต่อเนื่องกัน ไม่สับสน
รวมถึงการจัดลำดับขั้นตอนการเสนอเรื่องได้กลมกลืน

การตรวจให้คะแนน ถ้าการจัดลำดับความเนื้อหาต่อเนื่องกันและไม่สับสน
กลมกลืนกันเป็นอย่างดีให้ 3 คะแนน ถ้าการจัดลำดับความมีการสับสนในบางตอน ให้
2 คะแนน ถ้าการจัดลำดับความสับสน ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในเนื้อหา ให้ 1 คะแนน

เอกภาพของเรื่อง หมายถึง การเขียนที่เรื่องราวเดียวกัน ไม่เขียนนอกเหนือ
ไปจากขอบเขตของเนื้อเรื่อง

การตรวจให้คะแนน ถ้าเรื่องอยู่ในขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดให้ 2 คะแนน ถ้า
มีบางส่วนอยู่นอกเหนือจากเนื้อหา ให้ 1 คะแนน

การตรวจสอบความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ

1. แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ ให้ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 2 ท่าน เป็นผู้ตรวจแบบทดสอบทั้งหมด

2. หาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจให้คะแนนแต่ละคน โดยเลือกงานเขียนร้อยแก้วของกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบ ด้วยวิธีสุ่มมา 15 ฉบับ ให้ผู้ตรวจคนเดิมตรวจซ้ำ แล้วหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (ดูน สายยศ และอังกणा สายยศ 2522 : 168)

หลังจากงานเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์จากการทำแบบทดสอบทุกคนฉบับจะได้รับการตรวจจากผู้ตรวจแต่ละคน แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้ตรวจมาเฉลี่ยเป็นคะแนนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างมาตราวัดเจตคติตามวิธีของ เรนีส ลีเคิร์ท (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 27 - 32) และหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษา (ดูน สายยศ และอังกणा สายยศ 2524 : 154 - 159)

4.2 เขียนข้อความที่แสดงลักษณะเจตคติที่เกี่ยวกับการเขียนร้อยแก้วใน ด้านความรู้ ความคิดเห็นหรือความตั้งใจเกี่ยวกับประโยชน์ ความสำคัญในเนื้อหาหรือ กิจกรรม ทั้งข้อความที่เป็นเชิงนิมิตและเชิงนิเสธ คละกันไปจำนวน 50 ข้อ

4.3 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาไทยและงานวัดผล พิจารณาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

4.4 นำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วไปทดลองกับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสีวิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 100 คน แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

แบบสอบถามที่ขอความเป็นเชิงนิมาน

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	4	คะแนน
เฉย ๆ	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	คะแนน

แบบสอบถามที่ขอความเป็นเชิงปฏิเสธ

เห็นด้วยมากที่สุด	1	คะแนน
เห็นด้วยมาก	2	คะแนน
เฉย ๆ	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	4	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	5	คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
๐ นักเรียนมีความรู้ดีกว่าการเขียนร้อยแก้วมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมาก					
๐๐ นักเรียนมีความรู้ดีกว่าการเขียนร้อยแก้วมีความยุ่งยากมาก					

4.5 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25% (วิเชียร เกตุสิงห์ 2521 : 148) โดยเรียงลำดับคะแนนสูงสุดไปหาคะแนนต่ำสุด 25% เป็นกลุ่มสูง และนับคะแนนต่ำสุดขึ้นไป 25% เป็นกลุ่มต่ำ หาค่าคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ และใช้ t-test ทดสอบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ผู้วิจัยเลือกข้อความที่มีค่า t ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป คัดมาใช้จริงจำนวน 20 ข้อ

4.6 นำแบบสอบถามทั้ง 20 ข้อ ไปใช้สอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลิ่ววิทยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดิม จำนวน 30 คนอีกครั้ง เพื่อนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ Randomized control group posttest only design ดังตาราง

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
RE	-	X	T_E
RC	-	X	T_C

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
C แทน กลุ่มควบคุม

- ๓ แทน กลุ่มทดลอง
- X แทน การสอนที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
- ~X แทน การสอนที่ฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู
- T แทน การสอบหลังการสอนของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ดำเนินการสอนการเขียนรอยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์กับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลาในการสอนทั้งสิ้น 12 คาบเรียน คาบละ 50 นาที และสอนในชั่วโมงเรียนปกติโดยแบ่งเวลาสอนในแต่ละคาบ ดังนี้

30 นาทีแรก ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาการเขียนรอยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ เหมือนกันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

20 นาทีหลัง ให้นักเรียนฝึกทักษะการเขียนรอยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ ดังนี้

กลุ่มทดลอง ฝึกโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้น

กลุ่มควบคุม ฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู

2. หลังเสร็จสิ้นการทดลองทั้ง 12 คาบเรียน ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบอันยวักความสามารถการเขียนรอยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ โดยให้เขียนจากภาพที่กำหนดจำนวน 3 ภาพ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
2. สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนรอยแก้ว โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha coefficient) (ดูน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 171)

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียน
 ร้อยแก้ว โดยใช้ t -test (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 :
 187 - 188)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียน
 ร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ โดยหาค่าสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (ล่วน สายยศ และ
 อังคณา สายยศ 2522 : 168)

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์และ
 เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t -test
 แบบ Independent (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 215)

3.2 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนและหลังเรียน
 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t -test แบบ Dependent (ล่วน
 สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 220)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

- n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม
- D แทน ค่าของคะแนนความแตกต่างของกลุ่ม
- D^2 แทน ค่าของคะแนนความแตกต่างแต่ละตัวยกกำลังสอง
- S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่าง
- t แทน ค่าสถิติที่นำไปเปรียบเทียบกับแจกแจงแบบที (t-distribution)
- df แทน ระดับความเป็นอิสระ (degrees of freedom)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้เสนอตามลำดับขั้นดังนี้

1. การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถ การเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. การเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. การเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนสอนและหลังสอน การเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1. การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ระหว่าง
นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์
ระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	35	16.77	1.53	7.78
กลุ่มควบคุม	35	14.17	1.92	

$$t (df = 68, \alpha .01) = 2.660$$

จากตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของ
กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่เรียน
การเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะมีความสามารถในการเขียน
ร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู ซึ่ง
เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของ
นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกับฝึกตามกิจกรรมการสอนใน
คู่มือครูแตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	35	78.23	76.01	.093
กลุ่มควบคุม	35	78.02	82.15	

$$t (df = 68, \alpha .01) = 2.660$$

จากตาราง 3 เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว หลังการทดลองระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	35	89.17	32.97	1.85
กลุ่มควบคุม	35	86.06	63.02	

$$t (df = 68, \alpha .01) = 2.660$$

จากตาราง 4 เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของ
นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ กับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู
แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนสอนและหลังสอน
การเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนสอน
และหลังสอนภายในกลุ่มทดลอง

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนการสอน
และหลังการสอน ภายในกลุ่มทดลอง (ค่า D และ D^2 จากตาราง 14 ในภาคผนวก)

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	D	D^2	t
ก่อนการสอน	35	78.23			
			383	5265	11.51
หลังการสอน	35	89.17			

$$t_{(df = 34, \alpha = .01)} = 2.750$$

จากตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนในกลุ่ม
ทดลองหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า
นักเรียนในกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วที่ดีขึ้น หลังการสอนการเขียนร้อยแก้ว
ด้วยการใช้คำขวัญ โดยใช้นามฝึกเสริมทักษะการเขียน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า
คะแนนการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนหลังการสอนโดยใช้นามฝึกเสริมทักษะการเขียน
สูงกว่าก่อนสอน

3.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนสอนและหลังสอน ภายในกลุ่มควบคุม

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนสอนและหลังสอนภายในกลุ่มควบคุม (ค่า D และ D^2 จากตาราง 15 ในภาคผนวก)

กลุ่มควบคุม	n	$\bar{X}$	D	D^2	t
ก่อนการสอน	35	73.02	267	6457	3.94
หลังการสอน	35	86.09			

$$t (df = 34, \alpha .01) = 2.750$$

จากตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนในกลุ่มควบคุม หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนร้อยแก้วด้วยค่าสัญลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วที่ดีขึ้นหลังจากการสอน การเขียนร้อยแก้วด้วยค่าสัญลักษณ์โดยฝึกทำภารกิจกรรมการสอนในคู่มือครู ซึ่งเป็นการสนับสนุนข้อที่ 3 ที่ว่า เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนหลังการสอนโดยฝึกทำภารกิจกรรมการสอนในคู่มือครูสูงกว่าก่อนสอน

สรุป อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ และเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ซึ่งพอสรุปลำดับขั้นและผลการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู แตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู แตกต่างกัน
3. เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนหลังการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครูสูงกว่าก่อนสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แผนการเรียน ไทย - สังคม โรงเรียนสระบายโสมวิทยา อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มควบคุม 35 คน

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 การสร้างแผนการสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับแผนการสอนที่ฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู ผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนทั้ง 2 แบบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยสร้างเป็นแผนการสอนรายคาบเรียน จำนวน 12 คาบเรียน คาบละ 50 นาที แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาและด้านการสอนภาษาไทยตรวจสอบ เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

2.2 การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนตามขั้นตอนของขบวนการการเขียนของ ปรีชา ช่างขวัญเป็น คือ ขั้นคิดให้เข้าจุด ขั้นจัดระเบียบความคิด ขั้นคิดให้กระชับและแจ่มชัด และขั้นแสดงความคิดให้แจ่มแจ้ง โดยผู้วิจัยได้สร้างเป็นแบบฝึกชุดย่อย 12 ชุด และสร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วนำไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิภาษาไทยและการสอนภาษาไทยตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา สำนวนภาษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้ทดลองจริง

2.3 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์และการกำหนดความเหมาะสมของรูปภาพสำหรับใช้ในการทดสอบวัดความสามารถ ผู้วิจัยได้นำรูปภาพ จำนวน 3 ภาพที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทยแล้วพร้อมกับแบบทดสอบการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ซึ่งเป็น

แบบทดสอบอักษณัประเภเขียนความเรียง นำไปทดลองเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ
ก่อนนำไปใช้ในการทดลองจริง และตรวจสอบความเชื่อมั่นของผู้ตรวจทั้ง 2 คน ได้
เท่ากับ .96 (ดูจากภาคผนวก ก. หน้า 79)

2.4 การสร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ผู้วิจัยได้สร้าง
แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของ เรนีส ลิเคิร์ท จำนวน
30 ข้อ นำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลิ่ววิทยา อำเภอสองพี่น้อง
จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่า
อำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.12 ขึ้นไป ไว้จำนวน 20 ข้อ นำไปทดลองอีกครั้งกับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเดิมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในครั้งแรก เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น
ซึ่งปรากฏว่าได้เท่ากับ .78 (ดูภาคผนวก ก. หน้า 79)

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ก่อนการทดลองได้ทำการวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของกลุ่ม
ตัวอย่างด้วยแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.2 ทำการสอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง การสอน
ใช้เนื้อหาเดียวกัน ใช้เวลาในการสอนกลุ่มละ 12 คาบเรียนเท่ากัน ต่างกันที่ในช่วง
20 นาทีสุดท้าย ของแต่ละคาบเรียน กลุ่มทดลองจะฝึกทักษะการเขียนโดยใช้แบบฝึก
เสริมทักษะ ส่วนกลุ่มควบคุมจะฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู

3.3 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองสอนแล้ว ทำการทดสอบวัดความสามารถ
การเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ และสอบถามเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียน
ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์
ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2 เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วระหว่างนักเรียน
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2.1 เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2.2 เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว หลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.3 เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนสอนและหลังสอน การเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งแยกตามลำดับดังนี้

4.3.1 เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนสอนและหลังสอน การเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ภายในกลุ่มทดลอง

4.3.2 เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนสอนและหลังสอน การเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ในกลุ่มควบคุม

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันทั้งก่อนและหลังการทดลอง
3. หลังการทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาศักยภาพในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์และเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของ
เด็กเรียนที่เตรียมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับฝึกตามกิจกรรมการสอน
ในคู่มือครู

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ ของ
เด็กเรียนที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่านักเรียนที่สอนโดยฝึกตามกิจกรรมการสอน
ในคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ทั้งไว้ในข้อ 1
และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานดา การาสวัสดิ์ (กานดา การาสวัสดิ์ 2520 :
39 - 40) ซึ่งพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกคัดเสริมทักษะในการสอนภาษาไทย
เรื่องเขตรอบประโยค จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอน
ตามปกติ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เขาวมาลย์ สุขอุดม (เขาวมาลย์
สุขอุดม 2513 : 26 - 27) และสนิท ตั้งทวี (สนิท ตั้งทวี 2527 : 50) ซึ่ง
ก็พบว่า เด็กเรียนที่สอน โดยใช้แบบฝึกคัดเสริมทักษะจะมีพัฒนาทางการอ่านสูงกว่านักเรียน
ที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ดังนั้นผลการวิจัยในข้อ 1 จึงแสดงให้เห็นว่า การใช้แบบฝึกเสริมทักษะใน
การเขียนภาษาไทยนั้นเป็นการช่วยให้เด็กเรียนมีความสามารถในการเขียนสูงขึ้น
นอกจากนี้ การใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนสามารถทำให้เด็กเรียนมีศิลปะในการใช้ภาษา
ที่ขึ้น นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นต่อไปว่าแบบฝึกเสริมทักษะมีความจำเป็นต่อการเรียน
การสอนในชั้นการเขียนอย่างยิ่ง เพราะเป็นการช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียน
ของนักเรียนให้เพิ่มขึ้นได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิศวาท ลัดดากุล
(พิศวาท ลัดดากุล 2524 : 71) และผลการวิจัยของ ประชุมพร ศุกรเจริญ
(ประชุมพร ศุกรเจริญ 2520 : 64) ซึ่งพบว่า การสอนการเขียนโดยใช้แบบฝึก
เสริมทักษะในการสอนทำให้ทักษะการเขียนของนักเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นที่สุดที่จะต้องได้รับการฝึกฝนบ่อย ๆ เพราะการ
ฝึกฝนบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความคล่องแคล่วในการเขียนเพิ่มขึ้นและถ้านักเรียนได้รับการ
ฝึกฝนอย่างถูกต้อง กล่าวคือครูผู้สอนรู้จักใช้แบบฝึกเสริมทักษะให้ตรงกับความสามารถของ
นักเรียนและรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนแล้ว นอกจากจะเพิ่มความสามารถ

ในการเขียนให้สูงขึ้นตามที่กล่าวแล้วยังช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาการเขียนเพิ่มขึ้นอีกด้วย อันจะเป็นผลช่วยเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ได้อีกทางหนึ่งแก่นักเรียน

2. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกเสริมทักษะกับที่ฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู

ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และจากการสอบถามเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนการทดลอง พบว่า เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน (ดูตารางที่ 3) แต่หลังการทดลองพบว่า เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แม้คะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามเจตคติของทั้ง 2 กลุ่ม จะ ไม่แตกต่างกันก็ตาม เมื่อรวมผลที่ได้เห็นว่า ประสิทธิภาพที่ได้รับจากการเรียนการสอนในช่วงทดลองของทั้ง 2 กลุ่ม ก่อให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเขียนร้อยแก้วทั้งสิ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ในกลุ่มทดลองจะได้ประสบการณ์ทางด้านแบบฝึกเสริมทักษะในการเขียน อันมีผลต่อการพัฒนาการเขียนของตนเองที่ดีขึ้น เพราะนักเรียนสามารถคิดได้อย่างอิสระ โดยไม่ต้องระวังเรื่องรูปแบบ กฎเกณฑ์ เนื่องจากแบบฝึกเสริมทักษะครั้งนี้มุ่งการแสดงออกทางความคิดในการเขียนเป็นสำคัญ จึงเป็นผลทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จด้านการเขียน ไม่เบื่อหน่ายหรือเกิดความท้อถอย นักเรียนจะมีกำลังใจในการเขียนตลอดระยะเวลาจะก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเขียนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รณเกียรติ พรหมประพันธ์ (มณเกียรติ พรหมประพันธ์ 2522 : 83) ที่พบว่า เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีบทเรียนโมดูลมีเจตคติที่ดีต่อบทเรียนโมดูล

ส่วนในกลุ่มควบคุม จะได้ประสบการณ์ด้านกิจกรรมในการเรียนการสอน อันได้แก่บรรยากาศที่สนุกสนาน เฟลิกเฟอียน น่าสนใจ เช่น การเล่นเกม การทำกิจกรรมกลุ่ม การแข่งขันกิจกรรมชิงตำแหน่งคนในบทเรียน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ จะทำให้นักเรียน เรียน

การเขียนด้วยความเพียรเขียน สนุกสนานและไม่เกรงเกรียงจากการต้องรับผิดชอบงาน
เพียงคนเดียว จึงทำให้ไม่เบื่อหน่ายวิชาการเขียนร้อยแก้วและเกิดเจตคติที่ดีต่อการ
เขียนร้อยแก้วมากขึ้น

๖. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนภายในกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม สูงขึ้นหลังจากการเรียนการสอนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อที่ ๓

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมในการเรียนการสอนการเขียนร้อยแก้ว
ด้วยคำสัญลักษณ์ ทั้งในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ช่วยทำให้นักเรียนเกิดเจตคติเพิ่มขึ้น
ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันดี เกษมธาดา (วันดี เกษมธาดา 2524 : 42)
ที่พบว่า วิธีการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับมีผลต่อเจตคติของผู้เรียน ดังนั้นจึงอาจกล่าว
ได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้นั้นคือ ได้รับความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับวัย
และความสามารถ ผู้สอนไม่เคร่งเครียดเกินไป สิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มเจตคติของนักเรียน
ให้สูงขึ้นได้ ทั้งผลการวิจัยของ รัชฎาภรณ์ การุณยาวงศ์ (รัชฎาภรณ์ การุณยาวงศ์
2525 : 72) หมู่ ประธาน (หมู่ ประธาน 2526 : 80) ทองคลัง โพธิ์สวัสดิ์
(ทองคลัง โพธิ์สวัสดิ์ 2526 : 56) และสมเกียรติ สุริยะกุล (สมเกียรติ สุริยะกุล
2527 : 64) ที่พบว่าเจตคติของนักเรียนทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะสูงขึ้นหลัง
จากได้รับประสบการณ์ทางการเรียนการสอน

จึงสรุปได้ว่า กิจกรรมทางด้านการเรียนการสอนนั้น ส่งผลต่อเจตคติของ
นักเรียน เพราะอาจก่อให้เกิดเจตคติทั้งทางที่ดีขึ้นหรือต่ำลงกว่าเดิมก็ได้ ซึ่งตรงกับ
หลักการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ที่ว่าการเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทางคล้อยตามกับเจตคติ
เดิม (Conformity effect) เป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ การเปลี่ยนแปลง
เช่นนี้ ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายตามประสบการณ์ที่ได้รับ (Boonruang,
1977 : 21) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วเดิม
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคืออยู่แล้ว และคล้อยตามไปในทางบวกหรือดีขึ้นหลังจากได้
รับประสบการณ์ทางการเรียนการสอน

ข้อสังเกตในการดำเนินการวิจัย

1. การสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ เป็นการฝึกทักษะการเขียนเป็นรายบุคคลที่สามารถฝึกทำได้ด้วยตนเอง แต่ละแบบฝึกจะมีคำชี้แจงสั้น ๆ และตัวอย่างประกอบให้นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย ซึ่งก็พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองจะทำแบบฝึกด้วยความสนใจตรงกับความมุ่งหวังของผู้วิจัยที่ว่าแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนที่สร้างขึ้นจะสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนและทำให้นักเรียนมีอิสระทางความคิด เกิดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอย่างเต็มที่ อันจะเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย
2. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลองเป็นแบบฝึกเสริมทักษะสั้น ๆ และได้เรียบเรียงจากขั้นตอนแห่งขบวนการของการเขียนตลอดจนเรียบเรียงจากแบบฝึกที่ง่ายไปหายาก จึงไม่ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาในการเขียนตลอดระยะเวลาที่ทดลอง
3. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลองช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดอย่างเต็มที่ เพราะแบบฝึกในช่วงแรก ๆ จะเป็นแบบฝึกที่มุ่งกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนและนักเรียนในกลุ่มทดลอง ก็กระตือรือร้นในการแสดงความคิดของตน ดังจะสังเกตได้จากการแย่งกันตอบในทางเฉลยและอภิปรายแบบฝึก
4. การสอนในกลุ่มควบคุม เป็นการสอนที่ใช้เกมและกิจกรรมกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ แม้ นักเรียนจะเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนการสอน แต่ในตอนแบ่งกลุ่มทำงาน พบว่า มีนักเรียนบางคนไม่มีโอกาสแสดงความคิด อาจเนื่องมาจาก ความอาย แรงกดดันจะไม่ผิด หรือการขาดความร่วมมือ ซึ่งเป็นทางหนึ่งในการปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาได้ และนักเรียนบางคนเมื่อทำงานกลุ่มก็ขาดความรับผิดชอบ ไม่ยอมแสดงความคิดใด ๆ เพราะถือว่าในกลุ่มมีหลายคน ซึ่งส่งผลต่อการฝึกทักษะการเขียนทุกครั้ง จึงอาจนับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คะแนนเฉลี่ยของการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ในกลุ่มควบคุมต่ำกว่ากลุ่มทดลอง

5. บรรยายภาคในการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญมากในการฝึกทักษะการเขียน เพราะพบว่า นักเรียนจะไม่มีสมาธิในการเขียน เมื่อมีเสียงรบกวนจากห้องข้างเคียง เช่น เสียงร้องเพลงจากบทเรียน การเล่นเกมที่ใช้เสียงดัง ๆ เป็นต้น

ปัญหาและข้อจำกัดในการวิจัย

1. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ เมื่อนำไปทดลองกับกลุ่มย่อย ก่อนนำไปใช้ทดลองจริง นักเรียนสามารถทำได้ทันเวลา แต่เมื่อนำมาทดลองจริงพบว่า นักเรียนบางคนทำแบบฝึกเสริมทักษะบางแบบฝึกไม่ทันกับเวลาที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนกลุ่มย่อยที่ทดลองนั้นเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างสูง ทุกคนจึงทำแบบฝึกเสริมทักษะเสร็จทันเวลา แต่นักเรียนในกลุ่มทดลองจริงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งระดับสูง - กลาง และต่ำ คละกันไป

2. แบบฝึกเสริมทักษะบางแบบฝึกไม่สามารถเฉลยได้ในคาบเรียน จึงต้องใช้วิธีตรวจนอกเวลา แล้วนำข้อบกพร่องมาอธิบายในคาบต่อไป และนำผลงานที่ดีติดป้ายแสดงผลงานให้นักเรียนอ่านกันเอง เช่น แบบฝึกที่ 12

3. นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่สามารถทำแบบฝึกเสริมทักษะบางแบบฝึกได้ก็เท่าที่ควร เช่น ในแบบฝึกที่ 4 เป็นแบบฝึกที่เปลี่ยนข้อความธรรมดาเป็นข้อความที่มีคำสัญลักษณ์ นักเรียนจะใช้สัญลักษณ์ไม่สอดคล้องกับเนื้อความหรือข้อความ และมักจะเปลี่ยนแบบข้อความในตัวอย่างที่ให้ในแบบฝึก เช่น

ข้อความ : ถ้าฉันเป็นดอกไม้ก็เป็นดอกไม้ที่ไม่มีค่า

จะเปลี่ยนเป็น : ถ้าฉันเป็นดอกไม้ก็เพียงดอกกุหลาบ

หรือเปลี่ยนเป็น : ถ้าฉันเป็นดอกไม้ฉันก็เช่นเพียงดอกเข็ม

4. ในการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ นักเรียนบางคนจะใช้สัญลักษณ์ซ้ำ ๆ กันที่เคยทำในแบบฝึก เพราะคิดว่าจะได้คะแนนมาก

5. ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะนี้มีปัญหาและข้อจำกัดเกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องคำสัญลักษณ์ที่นำมาใช้ในการสร้าง เพราะต้องมุ่งให้เป็นคำสัญลักษณ์สากล และรู้จัก

โดยทั่วไปเป็นสำคัญ ในเรื่องรูปแบบของแบบฝึกก็ไม่สามารถจะใช้รูปภาพมาประกอบในการสร้างเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนได้มากขึ้นได้ เพราะไม่สามารถจะใช้ภาพได้ตรงกับความหมายของคำสัญลักษณ์ได้ในแต่ละแบบฝึก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 ครูผู้สอนภาษาไทย ควรร่วมมือกันสร้างแบบฝึกเสริมทักษะในคำอื่น ๆ อีก เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนย่อมทราบว่านักเรียนมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องในคำใด เพื่อจะได้สร้างแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนได้ตรงตามความต้องการ และถูกต้องเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

1.2 แบบฝึกเสริมทักษะที่ให้นักเรียนทำคว้งทำหายุความสามารถของนักเรียนไม่ยากหรือ่ายจนเกินไป และควรเรียงจากง่ายไปหายาก เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำ

1.3 ก่อนที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกทุกครั้ง ครูจะต้องศึกษาแบบฝึกแต่ละแบบเป็นอย่างดี และที่สำคัญต้องสร้างแบบฝึกให้เก็บไปตามขั้นตอนแห่งขบวนการของทักษะนั้น ๆ

1.4 การให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละครั้งครูจะต้องเฉลยและชี้แจงข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนทราบผลความก้าวหน้าในการทำแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละคน

1.5 แบบฝึกทักษะการเขียนที่ให้นักเรียนทำควรเป็นแบบฝึกที่ให้อิสระทางความคิดและช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย

1.6 ครูผู้สอนต้องใจกว้างยอมรับการแสดงออกทางความคิดของนักเรียนแต่ละคนนั้น คือ ไม่จำกัดขอบเขตของความคิดให้เหมือนกับที่ผู้สอนคาดหวัง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการเขียนร้อยแก้วในรูปแบบอื่นที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดศิลปะในการใช้ภาษา เช่น การเขียนร้อยแก้วด้วยภาษาตรงไปตรงมา หรือการเขียนร้อยแก้วแบบประชดประชัน เป็นต้น
- 2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเขียนร้อยแก้วในทุกระดับชั้นมัธยมศึกษา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6
- 2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง กลาง และต่ำ
- 2.4 ควรศึกษาผลการเขียนร้อยกรองด้วยคำสัญลักษณ์และทัศนคติต่อการเขียนร้อยกรองโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนประเภทร้อยกรอง
- 2.5 ควรศึกษาว่าการนำคำสัญลักษณ์มาใช้ในการเขียนร้อยแก้วจะช่วยให้เจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วดีขึ้นหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล คินธุภมร "กลวิธีการสอนวิชาทักษะ" ศูนย์การศึกษา 13 (1) : 12 - 13
2509
- ก่อ สวัสดิพิธาน "แนวการสอนภาษาไทย" คู่มือภาษาไทย เอกสารการนิเทศการ
ศึกษา กรมการฝึกหัดครู 2514, 61 หน้า
- กานดา การาสวัสดิ์ การสร้างแบบฝึกหัดเสริมการสอนวิชาภาษาไทยเรื่องเอกรรณ
ประโยค วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 108 หน้า
อค์สำเนา
- กุหลาบ มัลลิกะมาส วรรณคดีวิจารณ์ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2521, 149 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียน
ประถมศึกษา โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี 2519, 56 หน้า
- จันทมา พรหมโชติสกุล การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 189 หน้า
- จันทร์นวล พรหมมาส การศึกษาเปรียบเทียบทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์และศิลปะ วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2511, 165 หน้า อค์สำเนา
- จารุณี กองพลพรหม และคนอื่น ๆ รายงานผลการวิจัยเรื่องหลักสูตรการเขียนภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 452 หน้า
- จารุณี โชคสมัย การเปรียบเทียบการใช้แบบฝึกอ่าน 2 แบบที่ส่งผลต่อสมรรถภาพ
การอ่านเร็วและทัศนคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัด
ฉะเชิงเทรา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525,
188 หน้า อค์สำเนา
- ชวาล แพร่พิบูลย์ เทคนิคการวัดผล ไทยวัฒนาพานิช 2520, 452 หน้า

ชาวอด แพร่พิบูลย์ เทคนิคการเขียนข้อสอบ กรุงเทพฯ 2520, 407 หน้า
 ระอุ่ม วิบูลย์ศรี การสอนทักษะการให้คำสัญญาด้านในการเขียนเรียงความแก่นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์ ก.ม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518,
 202 หน้า อัดสำเนา

รียานก นาคบุปผา โลกของวัยรุ่น เชียงใหม่ โรงพิมพ์แสงศิลป์ 2513, 328 หน้า
 เว็ดคักกี้ โฆวาสินธุ์ การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ ด้านทัศนคติสอบทางการศึกษาและ
 จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 132 หน้า
 รุธิฟ โลกออนสูง เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาการศึกษา วรุทธิการพิมพ์
 2518, 209 หน้า

ระประเปี้ย นาคกรทรรพ การเขียน 2 อักษรเจริญทัศน์ 2526, 222 หน้า

การประพันธ์ อักษรเจริญทัศน์ 2519, 344 หน้า

"ปัญหาการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร" รายงานการสัมมนาทางวิชาการ

ครั้งที่ 1 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 5 : 1 - 3, 2516

คู่มือครูวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรมวิชาการ กรุงเทพฯ 2516
 ทองกล้า ไพร่สวัสดิ์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และทัศนคติต่อวิธีสอนคณิตศาสตร์ของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนตามรุ่นของ สน-ศ-อ-ท-ค

กับวิธีสอนบทกวี วิทยานิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2526, 133 หน้า อัดสำเนา

นราวัลย์ พุทธิพัฒน์ การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้นิทานกรรณ

ร่วมสมัยในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์

ก.ม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 242 หน้า อัดสำเนา

นิตยา ฤทธิโยธี "วิธีการสอนภาษาไทยให้เด็กเขียนอย่างสร้างสรรค์" ศูนย์ศึกษา

60 - 67 มกราคม - เมษายน 2518

"การทำและการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ" เอกสารเผยแพร่ความรู้ทาง

การสอนภาษาไทย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2520

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. วิเคราะห์สุวรรณคดีไทย โครงการตำราสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์ 2524, 216 หน้า

ประชุมพร กุศลเจริญ การร่างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 วิทยานิพนธ์ ก.ม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 200 หน้า
อักษราเนา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ทัศนคติ : การวัดทัศนคติ การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย
ไทยวัฒนาพานิช 2524, 391 หน้า

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน การเขียนภาพปฏิบัติ ไทยวัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า

ปรีดา ช่างขวัญ พื้นฐานของการใช้ภาษา ไทยวัฒนาพานิช 2517, 213 หน้า

ปรีดา บุญสุข แบบฝึกการใช้ภาษาไทยการเขียนเรียงความ โครงการผลิตตำราเรียน
วิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช 2518

พวงรัตน์ หวีรัตน์ เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2526, 146 หน้า

พิทยา เจริญสุวรรณ ศิลปะการใช้ภาษาในกรณีพิพาทของ อังคาร กัลยาณพงศ์
วิทยานิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 202 หน้า
อักษราเนา

พิศวาท อัครากุล การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เพื่อการเรียน
การสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยานิพนธ์ ก.ม จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2524, 223 หน้า อักษราเนา

พิศวาท อัครากุล และสมจิต ก่อศิริ "การสอนเขียนภาษาไทยให้สนุกและถูกแบบ"
ภาษาพาสนุก เอกสารประกอบการสัมมนา คุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2523, 30 หน้า

มนเฝ้าพร พรหมประพันธ์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ ปรินญาณิพนธ์
 กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 345 หน้า อักสำเนา
 มาสวิมล รักบ้านเกิด การทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกสะกดคำยาวในวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2526, 244 หน้า อักสำเนา

ยุพา ขนอมธรรม การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์คำบรรยายกรองสำหรับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ ก.ม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520,
 160 หน้า อักสำเนา

ยุพที ฐนเวชประจาสุต เปรียบเทียบผลการเขียนสะกดคำและทักษะคิดของการเขียนสะกด
คำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการเขียน
สะกดคำกับการเขียนตามคำบอก ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2525, 160 หน้า อักสำเนา

เขาวนาลัย สุขอุดม การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทย ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 7 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม ปรินญาณิพนธ์
 กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518 อักสำเนา

รัชฎาภรณ์ การุณยาวงศ์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องภูมิศาสตร์
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และทัศนคติของวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดยวิธีสอนด้วยบทเรียนที่ใส่อุปประสงค์กับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 192 หน้า
 อักสำเนา

ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย วัฒนาพานิช
 2522, 266 หน้า

หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 287 หน้า

สถิตา ปานุทัย วิเคราะห์สัญลักษณ์ในวรรณคดีไทย วิทยานิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 307 หน้า อัดสำเนา

วรรณาท พวงสุวรรณ การสร้างแบบฝึกการอ่านวรรณยุกต์สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์ ค.ม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 201 หน้า อัดสำเนา

วสันต์ อภิแพทย์ การเขียน ครูธาดา 2523, 120 หน้า

วรรณภา บัวเกิด ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงการเขียนเรียงความและ

ทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ ค.ม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 100 หน้า อัดสำเนา

วันดี เกษมธาดา เปรียบเทียบเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาในระดับ ป.กศ สูง

ระหว่างนักศึกษาที่เรียนเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไปกับนักศึกษาที่เรียนเอกสังคมศึกษา

ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก วิทยานิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2524, 82 หน้า อัดสำเนา

วาสนี ชูสงค์ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาหลักภาษาไทย

เพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

วิทยานิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 188 หน้า

อัดสำเนา

วิเชียร เกตุสิงห์ การสร้างและวิธีวิเคราะห์ข้อสอบ เรือนอักษร 2518, 153 หน้า

วิภา กงกะนันทน์ วรรณคดีศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2520,

191 หน้า

ศศิธร สุทธิแพทย์ แบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลีในวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตร

วิชาการศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 252 หน้า

อัดสำเนา

สมเกียรติ สุริยะกุล การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิธีสอน

ในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และ

การใช้คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา วิทยานิพนธ์ กศ.ม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 155 หน้า

สมบุรณ์ ชีตพงษ์ สมรรถภาพทางสมองที่ส่งผลต่อการสืบเสาะหาการเขียนเรียงความ
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2511, 114 หน้า
 อักสำเนา

สนิท กังทวิ เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทย โดยการใช้และไม่ใช้
บทเสริมทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม

ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 161 หน้า
 สัทธา จินิจภูวดล และคนอื่น ๆ การเขียน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 2516, 200 หน้า

เสฐียรโกเศศ การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณคดี 2515, 224 หน้า

สุจรีต เพียรชอบ และสายใจ ถินทรัพย์ วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
ไทยวัฒนาพานิช 2522, 275 หน้า

สุชาติ พงษ์พานิช วิเคราะห์บทกวีจรรยในวรรณคดีไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาถึงกรุง
รัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 1991 - พ.ศ. 2411) ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 223 หน้า อักสำเนา

สุนันท์ ผลโคตร รูปแบบการสอนเขียนและปัญหาของการสอนวิชาภาษาไทยระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น รายงานการวิจัยประกอบการศึกษารายวิชา หลักสูตร 773
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 85 หน้า อักสำเนา

บุญ ประชาน การศึกษาลักษณะนิสัยของนักเรียนที่มีต่อการฝึกแบบสืบสวนสอบสวนทัศนคติ
ทางวิทยาศาสตร์และแบบของการรับรู้ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2526, 122 หน้า อักสำเนา

อัทธยา สายศิลป์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกสมรรถภาพอ่านเร็วกับการ
สอนที่ฝึกความถี่การรู้มือการสอนสองกรมวิชาการ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 348 หน้า อักสำเนา

อุปกิตศิลปสาร, พระยา หลักภาษาไทย ไทยวัฒนาพานิช 2497,

- Arthur H. King. "Notes on Remedial English at Higher Educational Level," English Language Teaching. XXVII (3 June, 1973).
- Boonruang, Pote. Graduate Curriculum Development for Preparing Extension Personnel in Thailand. Louisiana : Ph.D Thesis, Louisiana University.
- Fe R. Daccanay. Techniques and Procedures in Second Language Teaching. Quezocity Phoenix Publishing House, 1963. 538p.
- Gee, Thomas Garroll. "The Effect of Writting Comment on Expository Commposition," Dissertation Abstracts International. 1971. 3412-A.
- Gerald, Dystra. Controlled Composition in English as a second Language. New York, Regonts Publishing, 1964. 91 p.
- Gurray P. Teaching English as a Foriegn Language. London : Longmans Green and Co., 1955.
- Good, Carter V. Dictionary of Education Prepared Under the Anspices Phidelta Kappa. nd. New York Mc Graw Hill Book Company, Inc., 1963.
- Haless, J.H. "The Two meanings of Mathematics," A Handbook of Programmed Learning. no date. India Anand Press.
- Hilgars, Ernest R. Introduction to Psychology. New York, Hercourt Brace, 1963. 214 p.
- Joan M. Putz. "The Effectiveness of Non - Directive Teaching as a Method of Improving the Writting Ability of College Fresman," Research in Education. July, 1971.
- Mary Finecchiaro. "English as a Second Language," Theory to Practice. New York, Simon and Schuster, Inc., 1964.
- Morris Charles. Signs, Language and Behavior. New York, Geoege Braziller, Inc., 1955.
- Newcomb, Theodore Mead, Palph H. turn, and Phillip E. Converse. Social Phychology. New York, Holt Rinehart, 1954.
- River, Willga M. Teaching Foreign Language Skills. The University of Chicago Press. 1968. 180 p.
- Petty, Green. Language Workbook and Practices Materials. New York, Allyn and Bacon, 1963. 689 p.

"Symbol," The World Book Encyclopedia. XVII, 1971.

Tanulis, Harry C. Attitude and Attitude Changes. New York, John Wiley and Sons, Inc., 1971.

Thurstone, L.L. Attitude. Theory and Measurement. New York, John Wiley and Sons, Inc., 1967.

Walter Loban, Marcourt Ryan and James R Squire. Teaching Language Literature. New York, Harcourt Brace World Inc., 1961.

Warriner, John E. Ludwig M. Richards and Francis X. Conolly. Advanced Composition. New York, Harcourt, Broce and World, Inc., 1961. 31 p.

Wellborn Jane. "Teaching Sybolism," Improving College and University Teaching. XIII, 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ
 - 1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ คนที่ 1
 - 1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ คนที่ 2
2. การหาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว
3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว
4. การเปรียบเทียบความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
5. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
6. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ก่อนการเรียนและหลังการเรียนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 - 6.1 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนการเรียนและหลังการเรียนภายในกลุ่มทดลอง
 - 6.2 การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนการเรียนและหลังการเรียนภายในกลุ่มควบคุม

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ

1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจคนที่ 1

ตาราง 7 แสดงค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจ คนที่ 1

คนที่	X	Y	X-10	Y-10	X ²	Y ²	XY	แสดงวิธีหาค่าความเชื่อมั่น (r)
1	17	16	7	6	49	36	42	สูตร $r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$ $= \frac{7470 - 6474}{\sqrt{[7845 - 6080][7200 - 6084]}}$ $= \frac{996}{1032.91}$ $= .96$
2	16	16	6	6	36	36	36	
3	13	12	3	2	9	4	6	
4	14	14	4	4	16	16	16	
5	17	17	7	7	49	49	49	
6	14	14	4	4	16	16	16	
7	15	14	5	4	25	16	20	
8	20	20	10	10	100	100	100	
9	16	17	6	7	36	49	42	
10	13	13	3	3	9	9	9	
11	18	17	8	7	64	49	56	
12	18	18	8	8	64	64	64	
13	13	12	3	2	9	4	6	
14	14	14	4	4	16	16	16	
15	15	14	5	4	25	16	20	
	-	-	83	78	523	480	498	

X = คะแนนการตรวจครั้งที่ 1

Y = คะแนนการตรวจครั้งที่ 2

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจคนที่ 2

ตาราง 8 แสดงค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจคนที่ 2

คนที่	X	Y	X-10	Y-10	X ²	Y ²	XY	แสดงวิธีหาค่าความเชื่อมั่น (r)
1	17	16	7	6	49	36	42	สูตร $r = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$ $= \frac{7005 - 6320}{\sqrt{[7035 - 6241][7050 - 6400]}}$ $= \frac{685}{718.40}$ $= .96$
2	17	17	7	7	49	49	49	
3	13	13	3	3	9	9	9	
4	13	13	3	3	9	9	9	
5	17	17	7	7	49	49	49	
6	14	14	4	4	16	16	16	
7	16	16	6	6	36	36	36	
8	19	19	9	9	81	81	81	
9	15	15	5	5	25	25	25	
10	14	15	4	5	16	25	20	
11	16	17	6	7	36	49	42	
12	17	16	7	6	49	36	42	
13	12	13	2	3	4	9	6	
14	14	14	4	4	16	16	16	
15	15	15	5	5	25	25	25	
			75	80	469	470	467	

X = การตรวจให้คะแนนครั้งที่ 1

Y = การตรวจให้คะแนนครั้งที่ 2

2. การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเจตคติต่อการเขียนรอยแก้ว

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเจตคติต่อการเขียนรอยแก้ว

ข้อที่	t	ข้อที่	t
* 1	6.09	* 16	4.57
* 2	4.20	17	2.42
* 3	3.74	* 18	5.07
4	2.23	19	5.52
5	3.88	* 20	4.13
* 6	6.48	* 21	4.00
* 7	3.28	* 22	3.36
* 8	3.48	* 23	6.28
* 9	4.72	* 24	3.06
10	1.54	* 25	3.00
11	1.88	26	0.04
12	4.00	* 27	4.35
13	4.33	28	2.12
* 14	5.04	* 29	5.11
* 15	4.48	* 30	4.44

* ข้อที่เลือกนำไปใช้ในแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนรอยแก้วเพื่อทดลอง
กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

ตาราง 10 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

ข้อที่	ความแปรปรวน (s) ²	ข้อที่	ความแปรปรวน (s) ²
1	1.13	19	1.03
2	3.15	12	0.71
3	1.39	13	0.78
4	1.08	14	1.03
5	0.47	15	1.14
6	0.92	16	1.31
7	1.04	17	1.50
8	1.27	18	1.54
9	1.66	19	1.27
10	1.06	20	0.52
		$\Sigma s_i^2 = 24$	

แสดงการคำนวณหาค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร} \quad s_t^2 &= \frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)} \\
 &= \frac{30 \times 188777 - 5583769}{870} \\
 &= \frac{79541}{870} = 91.43
 \end{aligned}$$

แสดงวิธีคำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)

จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

$$n = 30$$

$$\sum s_i^2 = 24$$

$$s_t^2 = 91.43$$

$$\alpha = \frac{20}{19} \left[1 - \frac{24}{91.43} \right]$$

$$= \frac{1348.6}{1737.17}$$

$$= .78$$

4. การเปรียบเทียบความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 11 แสดงข้อมูลสำหรับการคำนวณการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	x_1	x_2	คนที่	x_1	x_2
1	19	15	19	14	14
2	16	14	20	16	16
3	16	15	21	15	15
4	17	15	22	17	15
5	20	13	23	17	14
6	18	15	24	17	15
7	17	15	25	16	16
8	16	14	26	16	13
9	18	14	27	16	14
10	16	14	28	16	12
11	16	15	29	16	16
12	17	13	30	15	14
13	17	12	31	17	14
14	17	13	32	18	15
15	17	14	33	19	15
16	19	12	34	17	14
17	17	12	35	16	14
18	16	15			
				$\Sigma x_1 = 587$ $\bar{x}_1 = 16.77$ $s_1^2 = 1.53$	$\Sigma x_2 = 500$ $\bar{x}_2 = 14.28$ $s_2^2 = 1.92$

แสดงวิธีคำนวณ

กลุ่มทดลอง		
$\bar{X}_1$	s_1^2	n_1
16.77	1.53	35

กลุ่มควบคุม		
$\bar{X}_2$	s_2^2	n_2
14.28	1.92	35

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{n_1 s_1^2 + n_2 s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$= \frac{16.77 - 14.28}{\sqrt{\frac{35 \times 1.53 + 35 \times 1.92}{68} \left[\frac{2}{35} \right]}}$$

$$= \frac{2.49}{\sqrt{\frac{53.55 + 67.2}{68} \times \frac{2}{35}}}$$

$$= \frac{2.49}{\sqrt{0.101}}$$

$$= \frac{2.49}{.32}$$

$$= 7.78$$

$$df = 68$$

$$\alpha.01 = 2.660$$

5. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 12 แสดงข้อมูลสำหรับการคำนวณการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	X_1	X_2	คนที่	X_1	X_2
1	62	76	19	72	69
2	76	65	20	70	75
3	82	88	21	77	78
4	88	88	22	86	68
5	95	86	23	68	77
6	82	77	24	64	81
7	80	85	25	87	66
8	80	91	26	84	79
9	82	84	27	84	83
10	91	74	28	77	82
11	76	74	29	85	61
12	86	81	30	90	69
13	82	94	31	79	83
14	62	86	32	82	75
15	65	90	33	78	65
16	74	94	34	78	68
17	83	64	35	69	84
18	62	71			
				$\Sigma X_1 = 2738$	$\Sigma X_2 = 2731$

แสดงวิธีคำนวณ

กลุ่มทดลอง		
$\bar{x}_1$	s_1^2	n_1
78.23	76.01	35

กลุ่มควบคุม		
$\bar{x}_2$	s_2^2	n_2
78.03	82.15	35

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_p : \mu_1 \neq \mu_2$$

จากสูตร

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{n_1 s_1^2 + n_2 s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}} \\
 &= \frac{78.23 - 78.03}{\sqrt{\frac{35 \times 76.01 + 35 \times 82.15}{68} \left[\frac{2}{35} \right]}} \\
 &= \frac{.02}{4.65} \\
 &= \frac{.20}{2.16} \\
 &= .093
 \end{aligned}$$

$$df = 68$$

$$\alpha_{.01} = 2.660$$

5.2 หลังการทดลอง

ตาราง 13 แสดงข้อมูลสำหรับการคำนวณการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว
หลังการทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

คนที่	x_1	x_2	คนที่	x_1	x_2
1	86	86	19	84	87
2	89	83	20	82	70
3	94	88	21	94	81
4	99	94	22	92	88
5	95	91	23	90	90
6	96	82	24	77	96
7	94	93	25	88	84
8	98	91	26	93	82
9	93	100	27	89	81
10	95	100	28	85	78
11	88	87	29	93	81
12	91	80	30	94	74
13	87	87	31	83	79
14	80	81	32	87	73
15	81	91	33	87	85
16	84	86	34	90	81
17	88	99	35	85	81
18	82	98			
				$\Sigma x_1 = 3121$	$\Sigma x_2 = 3012$

แสดงวิธีคำนวณ

กลุ่มทดลอง		
$\bar{X}_1$	S_1^2	n_1
89.17	32.97	35

กลุ่มควบคุม		
$\bar{X}_2$	S_2^2	n_2
86.06	63.02	35

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

จากสูตร

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{n_1 S_1^2 + n_2 S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}} \\
 &= \frac{89.17 - 86.06}{\sqrt{\frac{35 \cdot 32.97 + 35 \cdot 63.02}{68} \left[\frac{2}{35} \right]}} \\
 &= \frac{3.11}{\sqrt{\frac{1153.95 + 2205.7}{68} \times \frac{2}{35}}} \\
 &= \frac{3.11}{\sqrt{2.823}} \\
 &= \frac{3.11}{1.68} \\
 &= 1.85
 \end{aligned}$$

$$df = 68$$

$$\alpha_{.01} = 2.660$$

6. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อนการเขียนและหลังการเขียน
ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

6.1 กลุ่มทดลอง

ตาราง 14 แสดงข้อมูลสำหรับคำนวณการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อน
การเขียนและหลังการเขียนภายในกลุ่มทดลอง

คนที่	ก่อนการเขียน	หลังการเขียน	D	D ²	คนที่	ก่อนการเขียน	หลังการเขียน	D	D ²
1	62	86	24	576	18	62	82	20	400
2	76	89	13	169	19	72	84	12	144
3	82	94	12	144	20	70	82	12	144
4	88	99	11	121	21	77	94	17	289
5	95	99	4	16	22	86	92	6	36
6	82	96	14	196	23	68	90	22	484
7	80	94	14	196	24	64	77	13	169
8	80	98	18	324	25	87	88	1	1
9	82	93	11	121	26	84	93	9	81
10	91	99	8	64	27	84	89	5	25
11	86	88	12	144	28	77	85	8	64
12	86	91	5	25	29	85	93	8	64
13	82	87	5	25	30	90	94	4	16
14	62	80	18	324	31	79	83	4	16
15	65	81	16	256	32	82	87	5	25
16	74	84	10	100	33	78	87	5	25
17	83	88	5	25	34	78	90	12	144
					35	69	85	16	256
							รวม	383	Σ 5265

วิธีการคำนวณ

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

จากสูตร

$$\begin{aligned} t &= \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n - 1}}} \\ &= \frac{383}{\sqrt{\frac{35 \times 5265 - 389^2}{39.25}}} \\ &= \frac{383}{33.25} \\ &= 11.51 \end{aligned}$$

$$df = 34$$

$$\alpha_{.01} = 2.750$$

6.2 กลุ่มควบคุม

ตาราง 15 แสดงข้อมูลสำหรับการคำนวณการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วก่อน
การเรียนและหลังการเรียนภายในกลุ่มควบคุม

คนที่	ก่อนการ เรียน	หลังการ เรียน	D	D ²	คนที่	ก่อนการ เรียน	หลังการ เรียน	D	D ²
1	76	86	10	100	18	71	98	27	729
2	65	83	18	324	19	69	87	18	324
3	88	88	0	0	20	75	70	-5	25
4	88	94	6	36	21	78	81	3	9
5	86	91	5	25	22	68	88	20	400
6	77	82	5	25	23	77	90	13	169
7	85	93	8	64	24	81	96	15	225
8	91	91	0	0	25	66	84	18	324
9	84	100	16	256	26	79	82	3	9
10	74	100	26	676	27	83	81	-2	4
11	74	87	13	169	28	82	78	-4	16
12	81	80	-1	1	29	61	81	20	400
13	94	87	-7	49	30	69	74	5	25
14	96	81	-15	225	31	83	79	-4	16
15	90	91	1	1	32	75	73	-2	4
16	94	86	-8	64	33	65	85	20	400
17	64	99	35	1225	34	68	81	13	169
					35	84	81	-3	9
							รวม D=267		D ² =6497

วิธีคำนวณ

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$= \frac{267}{\sqrt{\frac{35 \times 6497 - 267^2}{34}}}$$

$$= \frac{267}{67.76}$$

$$= 3.94$$

$$df = 34$$

$$\alpha_{.01} = 2.750$$

ภาคผนวก ข

1. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์
2. แผนการสอนการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ และฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู
3. แบบสอบถามเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว
4. แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์
5. ภาพที่ใช้ในการสอบวัดความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ จำนวน 3 ภาพ

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 1

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความคิดในการเขียนเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถอธิบายความหมายของคำสัญลักษณ์ได้

คำชี้แจงจากคำที่กำหนด ให้นักเรียนคิดลักษณะธรรมชาติ หรือคุณสมบัติ
เด่น ๆ ของคำนั้นหรือสิ่งนั้น แล้วเขียนลงในกรอบที่กำหนดตัวอย่าง

คำ	คุณสมบัติ หรือลักษณะธรรมชาติ
ไฟ	ความร้อนแรง อันตราย
ฝน	เย็น สดชื่น ใสสะอาด

กิจกรรม

คำ	คุณสมบัติ หรือลักษณะธรรมชาติ
1. เตา	
2. ทะเล	
3. สีขาว	
4. กา	

5.	แสงเทียน	
6.	บานไมรุโรย	
7.	สีกำ	
8.	งูเห่า	
9.	คลื่น	
10.	ถนน	
11.	เจ้าวัดย์	
12.	นกกระจอก	
13.	รุ่งอรุณ	
14.	เพชร	
15.	ความมืด	

๑๐ ขึ้น

แบบฝึกที่ 2

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความถึกในการเขียนเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ สามารถอธิบายความหมายของคำสัญลักษณ์ได้

คำชี้แจง จากคำที่กำหนด ให้นักเรียนนำไปเติมลงในช่องว่างแต่ละข้อ เพื่อให้เกิดเป็นคำสัญลักษณ์ที่มีความหมายตรงกับข้อความที่กำหนด

ตัวอย่าง

คำ	อีกา	มหาสมุทร	บอน	พระจันทร์	น้ำตา
----	------	----------	-----	-----------	-------

(๐) ใจ .มหาสมุทร. หมายถึง ใจกว้าง

(๐๐) ปาก ..บอน.. หมายถึง ขอบปากนินทา

กิจกรรม

คำ	สีทอง	สีชมพู	สีฟ้า	สังคม	ชีวิต	ชม	หัวใจ
ยักษ์	น้ำตา	เสื้อ	พระ	พิมพ์	หิน	เพลิง	
สีขาว	ดอกกุหลาบ	พระจันทร์	มาร				

1. ชีวิต หมายถึง ชีวิตที่สุขสม ราบรื่น
2. ทะเล หมายถึง ตกอยู่ในท่วงแห่งความทุกข์
3. มาน หมายถึง ความตาย
4. ฟ้า หมายถึง ความสุข ความสดชื่น
5. ใจ หมายถึง ใจร้าย
6. แม่ หมายถึง แบบอย่าง ครู
7. พอ หมายถึง ไม่เอาถ่าน การงานไม่ทำ

8.	มาร	หมายถึง	ทำลายความสุข
9.	หัวใจ	หมายถึง	ความรักดี ความประพฤติดี
10.	จึงบอก	หมายถึง	ยกย่องสังคม ยกย่องส่วนรวม
11.	น้ำผึ้ง	หมายถึง	ไม่มีความสุข ผิดหวัง
12.	ความรัก	หมายถึง	ความสุขสมหวัง
13.	แม่	หมายถึง	เมตตา กรุณา
14.	กุหลาบ	หมายถึง	ความบริสุทธิ์ รักแรกแย้ม
15.	หนา	หมายถึง	เห็นแก่ได้

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 3

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความคิดในการเขียนเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถอธิบายความหมายของคำสัญลักษณ์ได้

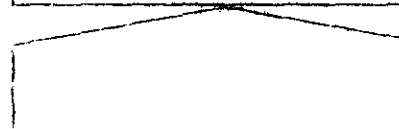
คำชี้แจง แบบฝึกชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอน ก. ให้นักเรียนคิดคำสัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม แทน ความหมายของคำที่กำหนดให้ซึ่งเป็นนามธรรม แล้วเขียนลงในกรอบที่กำหนด

ตัวอย่าง (๑) ความเชื่องช้า รุ่มร่าม

กิจกรรม 1. ความตึงาม

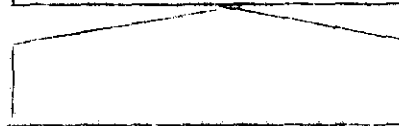
2. ความหวัง

3. ความสำเร็จ

4. ความยุติธรรม

5. ความพึงพอใจ

ตอน ข. จากคำสัญลักษณ์ในข้อความที่กำหนด ให้นักเรียนพิจารณาว่าที่
ขีดเส้นใต้ว่าหมายถึงอะไร หรือสิ่งใดจึงจะได้เนื้อความที่เหมาะสม
กับบริบทแล้วเขียนความหมายของคำสัญลักษณ์ลงในกรอบที่กำหนด

ตัวอย่าง (๑) ขวัญใจดอกไม้ของชาติ งามวิลาสนวยนาด
เกินชม เหวอองค่อนงานตามแบบนาฏศิลป์

กิจกรรม 1. เด็กมือขาว สุกแซ่บเราจะย้ายสีอะไร
ลงไป

2. เธอเป็นวันทองของใครมาก่อนคนทั่วทั้งนคร
เขาก็รู้ตัวไป

3. ทหารไทยยอมสละชีวิตเพื่อราชบัลลังก์

4. นายอรุณไม่ยอมย้ายไปต่างจังหวัดเพราะ
หวงเก้าอี้เอง

5. เหนื่อยหน่ายทนมานานจริง ๆ สิ่งที่ได้รับ
วันนี้เป็นเสมือนหยาดฝนที่มาระโลมใจให้ชุ่มชื่น

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 4

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความคิดในการเขียนเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถเปลี่ยนข้อความธรรมดาเป็นข้อความที่มีคำสัญลักษณ์ได้

คำชี้แจงจากข้อความที่กำหนด ให้นักเรียนเปลี่ยนจากข้อความธรรมดา
ให้เป็นข้อความที่มีคำสัญลักษณ์ โดยให้เขียนข้อความคงเดิมกิจกรรมข้อความ (๑) ในบรรดาเพื่อนร่วมชั้นไม่มีใครเล่น สง่าและร่าเริงเท่าเธอ
เปลี่ยนเป็น เธอคือหงส์ตัวเดียวในหมู่กา

ข้อความ 1. ชีวิตทุกชีวิตก็ดั่งสมณบุรุษบางคนบ้างไม่มากก็น้อย

1.

ข้อความ 2. ชีวิตของเธอเพิ่มเริ่มต้น สดใสและบริสุทธิ์ยังไม่เคยแปดเปื้อน
สิ่งใดให้วันมอง

2.

ข้อความ 3. ถาดนั้นเป็นดอกไม้ก็ เป็นดอกไม้ที่ไม่มีค่า

3.

ข้อความ 4. ลูกคือสมบัติที่มีค่า กว่าทองไข่มุกและน้ำทะนุถนอมที่สุดของพ่อแม่

4.

ข้อความ 5. หล่อนเป็นสาวเผื่องรกรับ สวยสด งดงามไปทั้งกาย ดังนั้น
หนุ่มน้อย หนุ่มใหญ่จึงเหลียวแลหล่อนอยู่มิได้ขาด

5.

.....

ข้อความ 6. ครูนั้นเป็นผู้ให้ทั้งความรู้ การอบรมสั่งสอน และเป็นแบบอย่าง
ในสิ่งที่ดีงาม เพื่อให้ศิษย์ประพฤติปฏิบัติตาม

6.

.....

ข้อความ 7. ฉันไม่อาจคิดหาความจากของฉันได้ ทุกอย่าง ไม่มีความแน่นอน
ฉันอาจจะร้าย ขาดทุน มีความสุขหรือความเศร้า ฉันจะ
คอยจนกว่าจะถึงวันนั้นจึงจะยอมอย่างนั้นใจได้

7.

.....

.....

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 5

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดระเบียบความคิดในการเขียนจดหมายที่มีคำสั่งถึง

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถเรียบเรียงข้อความที่กำหนดให้เป็นเนื้อความเดียวกัน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนหาคำข้อความ ระหว่างข้อความทางซ้ายและข้อความทางขวา ซึ่งมีเนื้อความต่อเนื่องกัน โดยนำอักษรหน้าข้อความทางขวาไปเติมลงในช่องว่างที่กำหนดหน้าข้อความทางซ้าย

ตัวอย่าง

ก. จึงสกลไป บำรุงไปทั้งร่าง

(๐) เด็กคือมาชาย

ข. สุกแต่จะไยสีอะไรลงไป

กิจกรรม

....(1) เขาเป็นคนที่ฉลาดมาก

ก. เมื่อท่านวัยไปควรเอาใจใส่ทะนุถนอม

....(2) ถึงฉันจะหนักเป็นหิน

ให้เหมือนอยู่กับต้น

แต่ก็เป็นหินเหล็กไฟ

ข. จะบรรดาที่มีคมขวานนี้ให้หายไป

....(3) ชีวิตของมนุษย์ย่อมสว่าง

ค. ซึ่งยังหาคำตอบไม่ได้ ฉันจะให้คำตอบ

บ้างมีคบบ้าง

ที่มั่นใจต่อถึงวันนั้น

....(4) ชีวิตของดาว บัดนี้

ง. ก็อยู่พิภพที่นำอันตรายมาสู่ตนเอง

แตกสลายจนหมดสิ้น

จ. เงินกว่าที่คุณจะไวใจได้ว่าเขาจะ

แม้หล่อนจะเคยเป็น

ไม่เป็นนก ๒ หัว

ดวงแก้ว

ฉ. คือคอกแก้วที่มีค่ายิ่งกว่าเงินตรา

....(5) ความจริงใจของเพื่อน

หรือสัมพันธ์ภาพใด ๆ

....(6) ความหวังก็เหมือน

สายรุ้งที่สุกขอม้า

<p>....(7) ฉันก็เพียรแต่หวังว่า
<u>แสงทอง</u>ของวันพรุ่งนี้</p> <p>....(8) อนิจจาฉันไม่เคยคิด
เลยว่าเธอ <u>ผู้</u>จะเป็น
เพื่อนที่ฉันรักและไว้วางใจ
ที่สุด</p> <p>....(9) <u>ดอกไม้นั้น</u> ก็อ้อม
มันบอบบางดอกนางาย</p> <p>....(10) อนาคตของฉันคือ
<u>เครื่องหมายคำถาม</u></p> | <p>ข. แบบบาง เจริญใน ค่ายปี่ม้ออัน
ประณีตและสูงค่าด้วยทั้งอุษณพรม
กำมะหยี่ แดมนันตพุ่มกระจายไป
ทอดน่าน</p> <p>ค. ถ้าคุณไม่หมั่นก็ถึงไม่มีโพรงกรรอก</p> <p>ด. ตัวเราเป็นเสมือนนกที่ทองพยายาม
บินไปเพื่อให้ถึง<u>ขอบฟ้า</u>นั้น</p> <p>ด. แกะจะมีบางไฉนหนอที่บางชีวิตตลอด
ทั้งชีวิตไม่เคยพบกับ<u>แสงสว่าง</u>เลย</p> |
|---|--|

เฉลยแบบฝึกที่ 5

1. จ
2. ข
3. ข
4. ข
5. ค

6. ข
7. ข
8. ง
9. ก
10. ค

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 6

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดระเบียบความคิดในการเขียนข้อความที่มีค่าสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถเรียบเรียงข้อความที่กำหนดให้เข้าเป็นเนื้อความเดียวกันได้

คำชี้แจง

ข้อความที่กำหนดให้ข้างเป็นส่วนของเรื่อง ให้นักเรียนพิจารณาว่าควรจัดเรียบเรียงข้อความอย่างไร จึงจะถูกตองและเหมาะสม

ตัวอย่าง

ข้อความ

1. เพราะฉันรู้ว่า ฉันเป็นปลาที่ล่าตัวมันเอง
 2. ดูเฒ่าแสวงหากุ้งนอกไม้ที่ลูกใจ
 3. ฉันอยากจะไต่กุ้งนอกไม้สวย ๆ มาประดับบนจานใจของฉันสักคอกหนึ่ง
 4. ฉันหักห้ามใจมิให้คิดถึงกุ้งนอก
 5. ในที่สุดก็ไต่กุ้งนอกไม้ที่ฉันไข่หา แต่กุ้งนอกไม้นั้นเป็นกุ้งนอกฟ้า
- (๐) ข้อใดเรียบเรียงข้อความเข้าเป็นเนื้อความถูกต้องที่สุด
- ก. 2, 4, 1, 3, 5
 - ข. 2, 3, 5, 4, 1
 - ค. 3, 2, 5, 4, 1
 - ง. 3, 4, 2, 5, 1

กิจกรรม

ข้อความ

1. เหมือนอากาศอบอ้าว แอ่วฝนก็ตกใหญ่ให้ชุ่มฉ่ำ
2. ก็อาจถึงรุ่งอรุณแห่งชีวิตได้โดยไมต้องฆ่าตัวตาย
3. ถ้าเขามีความอดทนไปอีกระยะหนึ่ง
4. อดทนรอให้ความมืดหายไป รุ่งอรุณก็ฉายแสงรองอำไพ

(1) ข้อใดเรียงเรียงข้อความเข้าเป็นเนื้อความถูกต้องที่สุด

- ก. 1, 2, 3, 4
- ข. 2, 3, 4, 1
- ค. 3, 2, 1, 4
- ง. 4, 2, 3, 1

ข้อความ

1. มีธรรมชาติคือความรักอันบริสุทธิ์ เข้าอกเข้าใจกันเป็นอย่างดี
2. มันเป็นที่ที่เติบโตช้า แต่หวานมันคง
3. กาลเวลาเท่านั้นจะเป็นรากแก้ว ยึดอาตบไว้
4. มนุษย์ต่างต้องการเหมือนต้นชาวกอยฝน

(2) ข้อใดเรียงเรียงข้อความเข้าเป็นเนื้อความที่ถูกต้องที่สุด

- ก. 1, 4, 2, 3
- ข. 2, 4, 3, 1
- ค. 3, 4, 1, 2
- ง. 4, 1, 2, 3

ข้อความ

1. ชีวิตเปรียบเหมือนดวงเทียนที่เฝ้ามองรุ่งโรจน์
2. หยดน้ำตาเทียนที่กองจะเป็นอยู่นั้น
3. คือเครื่องวัดความยาวนานแห่งการ เวลาที่ผ่านมาและความทุกข์
ที่คนขยายผจญนานนับปี
4. แม้จะมีน้ำตาหยาดขยอยบ้าง ก็เหมือนเทียนชีวิตของคุณยายที่หล่น
ริบหรี่ลงทุกที

(3) ข้อใดเรียงเรียงข้อความเข้าเป็นเนื้อความที่ถูกต้องที่สุด

ก. 1, 2, 3, 4

ข. 1, 2, 4, 3

ค. 1, 4, 2, 3

ง. 1, 3, 2, 4

ข้อความ

1. แต่เมื่อเงยหน้าขึ้นไปข้างบน ผู้นั้นก็จะเกิดความต่ำต้อย
2. สุกขยอกของบันไดหนึ่งเป็นแกว่งที่ผู้นั่งมองลงไปข้างล่างจะรู้สึกถึงความเชื่องที่ตนได้รับและมีอยู่
3. ขึ้นไปให้ถึงยอดสูงสุด เพื่อจับความเชื่องสุดยอดและครอบครองความเชื่องสุดยอกนั้น
4. ยังมีบันไดที่จะต้องปีนย้ายต่อไปอีกหลายชั้น ต้องปีนขึ้นไปถึงให้ได้

(4) ข้อใดเรียงเรียงข้อความเข้าเป็นเนื้อความเดียวกันมากที่สุด

ก. 3, 4, 1, 2

ข. 4, 3, 2, 1

ค. 1, 2, 3, 4

ง. 2, 1, 4, 3

ข้อความ

1. ที่ส่งขึ้นฝั่งคนแลวคนเล่า จนนับไม่ถ้วน ความคิดเช่นนี้ทำให้ครูปริชาหันกลับไปมองอดีตด้วยความภาคภูมิใจ อืมใจ
2. เหมือนเสพอาหารทิพย์ที่ทำให้ลิ้มความเลื่อมโทรมของสังขาร
3. ครูปริชา ยิ้มรับทุกครั้งที่มีคนเรียกครูอย่างเขาว่า "เรือจ้าง"
4. หากในใจเขากระหึ่มด้วยความคิดที่ว่า มิใช่เรือจ้างลำเก่าแก่จวนจะผุค่านั้นหรือหรือ

(7) ข้อใดเรียงเรียงข้อความเข้าไว้เพื่อเกี่ยวกันมากที่สุด

ก. 3, 2, 1, 4

ข. 4, 2, 1, 3

ค. 3, 1, 2, 4

ง. 4, 3, 1, 2

เฉลยแบบฝึกที่ 6

1. ก

5. ก

2. ก

6. ง

3. ก

7. ง

4. ง

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 7

วัตถุประสงค์

เพื่อสรุปความคิดในการเขียนข้อความโดยใช้คำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

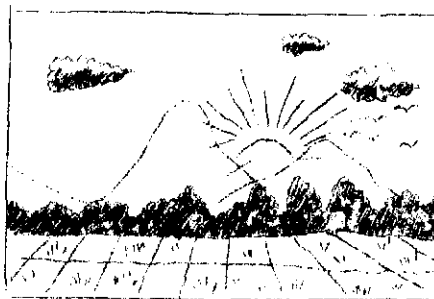
สามารถเขียนสรุปเรื่องที่กำหนดโดยใช้คำสัญลักษณ์ได้

คำชี้แจง

จากภาพที่กำหนดให้นักเรียนเลือกคำสัญลักษณ์ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับภาพแล้วเขียนสรุปเป็นข้อความสั้น ๆ ลงในกรอบที่กำหนด

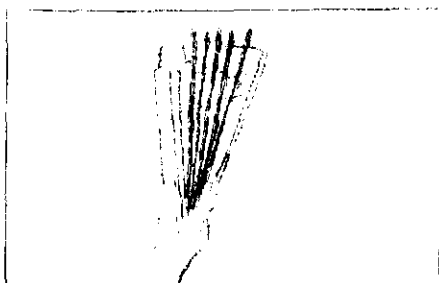
ตัวอย่าง

(๐)

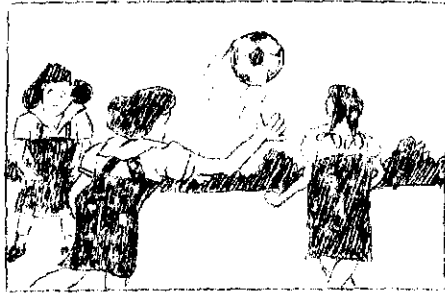

รุ่งอรุณ เป็นการ เริ่มต้นของ
วันใหม่ ซึ่งจะนำมา
เปรียบกับการ เริ่มต้น
ของชีวิต

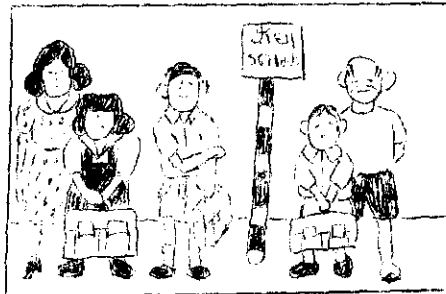
กิจกรรม

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 8

- วัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความถี่ในการเขียนเรื่องราวที่มีคำสัญลักษณ์
- จุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถแต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์ที่กำหนดได้
- คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำสัญลักษณ์ที่กำหนด แต่งเป็นประโยคที่มีความหมาย และใส่ใจความสมบูรณ์ พร้อมทั้งบอกความหมายของคำสัญลักษณ์ ในประโยคที่แต่งถวาย

ตัวอย่าง

คำ	ประโยค	ความหมาย
ดอกกุหลาบ	ถ้าจะเปรียบฉันก็เปรียบดอกกุหลาบเท่านั้น	ความต่ำต้อย

กิจกรรม

คำ	ประโยค	ความหมาย
1. ความมืด		
2. ดอกมะลิ		
3. หาดู		
4. น้ำค้าง		

คำ	ประโยค	ความหมาย
5. ราชสีห์		
6. นกยูง		
7. มารดิ่งลม		

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 9

วัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความนึกในการเขียนเรื่องราวที่มีคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถใช้คำสัญลักษณ์เขียนเป็นอนุเจตได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ ซึ่งมีทั้งคำสัญลักษณ์และคำทั่วไป
อย่างน้อย 2 คำจากคำที่กำหนดให้ มาแต่งเป็นข้อความสั้น ๆ
ให้ได้ใจความ

ตัวอย่าง

คำที่กำหนด : ดอกฟ้า นิกทวัง ทมาวัค

ข้อความสั้น ๆ : ฉันอาจเผลอไปเค็ดดอกฟ้า ทั้ง ๆ ที่รูว่าตนเองคือทมาวัค
จึงต้องพบกับความนิกทวัง

กิจกรรม

1. คำที่กำหนด : แสงเทียน ความว่าง ความมืด

ข้อความ :
.....

2. คำที่กำหนด : บานไม่รู้โรย ดอกเข็ม ดอกบัว

ข้อความ :
.....

3. คำที่กำหนด : แม่ เริ่ม หัก สายรุ้ง

ขอความ :
.....

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 10

วัตถุประสงค์

เพื่อถ่ายทอดความคิดเป็นการเขียนเรื่องราวที่มีคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถเขียนเรื่องราวจากวลีหรือประโยคที่มีคำสัญลักษณ์เป็น
อนุเจตได้คำชี้แจงสามารถขยายความวลีหรือประโยคที่กำหนดให้เขียนเป็นอนุเจต
สั้น ๆ โดยให้อธิบายความสัมพันธ์และสอดคล้องกันและให้มีประโยค
หรือวลีที่กำหนดให้รวมอยู่ด้วยตัวอย่าง

วลี : ลูกไม้ที่หล่นใกล้ตน

ขอความขยาย : ฉันเป็นลูกไม้ที่หล่นใกล้ตน เสียจริงเพราะพื้นเพของพ่อแม่
ต่างก็เป็นชาวนาทั้งคู่ พอมาพอโตขยายเข้ามาอยู่ในเมืองและ
รับราชการควยความรู้ที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าตนเอง
พ่อแม่แม่มดไม่เคยบอกให้ฉันทำอะไรอย่างที่ท่านเคยได้รับจึง
กินรูดส่งให้ฉันเรียนสูง ๆ ฉันไม่เคยต้องเลี้ยงควยหรือ
ไถนาเลย ทำให้ฉันกลายเป็นคนเหินห่างกับพ่อแม่มาแต่เล็ก

กิจกรรม

วลี : 1. เธอคือแม่พระของคนยาก

ขอความขยาย : _____

วสี ๒. ฉันจึงไปพบกับแสงทองของชีวิต

ข้อความชาย : _____

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 11

วัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกในการเขียนเป็นเรื่องราวที่มีค่าสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถเขียนเรื่องราวจากค่าสัญลักษณ์ที่กำหนดได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนใช้ชื่อกำหนดให้ เขียนเป็นเรื่องราวที่ได้ใจความ

ตัวอย่าง

ชุดคำ : วัยเรียน สิ่ง หนอน สายรุ้ง

ฉันจำได้ว่าเมื่อตอนที่ฉันเริ่มเข้าเรียนหนังสือในโรงเรียนต่าง ๆ บ้านนั้น
วันแรกที่ฉันไปโรงเรียนฉันได้รู้จักเพื่อนใหม่หลายคน พวกเราวิ่งเล่นกันอย่าง
สนุกสนานทั้งในและนอกห้องเรียนจนครูเปรียบเปรยว่าเหมือนเลี้ยงลูกลิงก็ไม่ปาน
จากวันนั้นจนกระทั่งวันนี้ฉันก็ยังอยู่ในวัยเรียน แต่เป็นวัยเรียนที่สูงขึ้น บัดนี้ฉันเลิก
วิ่งเล่นสนุกสนานแต่กลับขะมักเขม้นกับตำราจนใครพูดว่าเป็นหนอนหนังสือ ไซ้ ...
ก่อนหน้านี้ฉันต้องเป็นหนอน หนอนที่ซ่อนเร้นความรู้ไว้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพราะฉัน
ตั้งความหวังของฉันไว้สูงส่งและงามสายรุ้ง ซึ่งฉันต้องพยายามไปให้ถึง
สายรุ้งนั้น

กิจกรรม

ชุดคำ : แสงเทียน ครู ชีวิตคอกกุดหาบ คอกเข็ม

ชื่อ ชั้น

แบบฝึกที่ 12

วัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความคิดเป็นการเขียนเรื่องราวที่มีค่าสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถเขียนพรรณนาความคิดหรือจินตนาการจากเรื่องที่กำหนดได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายความคิดหรือจินตนาการจากเรื่องที่กำหนดให้เป็นเรื่องราวโดยใส่คำสัญลักษณ์ (เพียงเรื่องเดียว)

ตัวอย่างชื่อเรื่อง วัยแห่งชีวิต

วัยเด็ก เป็นวัยแห่งยามคำคืน ที่มีทั้งมีคและเงียบเหงา เพราะฉันเกิดมาในครอบครัวที่มีพี่น้องหลายคน ความสำคัญของฉันในความรู้สึกของพ่อและแม่จึงค่อยลงไป สันตองเอนกนเคียวมอย ๆ เพราะที่ ๆ ไปโรงเรียน น้องก็เลิกกันไป พ่อแม่ก็ทำเตงาน

ชีวิตวัยเด็กเต็มไปด้วยระเบียบแบบแผน ฉันถูกบังคับทั้งเรื่องการกิน การนอน และเมื่อสมควรจะเริ่มเรียนหนังสือ ฉันก็ถูกบังคับให้เรียนอีก ฉันต้องอ่านหนังสือพร้อมกับไม้เรียวที่วางอยู่ข้าง ๆ แม่ไม่ไ้คนอารมณ์ร้ายเตอ้าเรื่องเรียนหนังสือแล้ว ลูกคนไหนที่เกียวกเเรมมไม่เคยใจก็เลย

วัยเรียน เป็นวัยแห่งรุ่งอรุณ ฉันรู้สึกว้าเหววัยแห่งความมืด เมื่อฉันได้เข้าโรงเรียน การไปโรงเรียนทำให้ฉันมีเพื่อนเล่นและมีความสำคัญในสายตาของคนอื่นทั้งการเรียนที่โรงเรียนก็มีไ้ค้หนักหนาเกินไป ครูไม่ถือไม้เรียวชนาบกบเหมือนเรียนกับแม่ที่บ้าน ฉันยังจำวันแรกที่ไปโรงเรียนได้ วันนั้นเป็นวันพฤหัสบดีจวบจกว่าเริ่มเข้าเรียน วันพฤหัสจะเรียนเก่ง พอพาฉันไปฝากเข้าเรียน ฉันมีพานดอกไม้ไปไหว้ครูเป็นการฝากฝังตัวเองด้วย

ฉันรักโรงเรียนและอยากไปทุกวันว่าไ้ว่าเกยรูงให้เพราะต้องขาดเรียนจะเนื่องจากอะไรก็ักไม่ออกเสียแล้ว โรงเรียนทำให้ฉันรู้สึกว้าตนเองเป็นบุคคลที่สำคัญ

นี้เมาม้าง อาจเป็นเพราะเรียนคิทำในครูและเพื่อน ๆ ต่างก็รักใคร่และเคยไปขามชั้น โดยไม่ต้องสอบทำให้พ่อแม่ภูมิใจมาก ฉันรู้สึกอบอุ่นและมีชีวิตชีวาเหมือนแสงอรุณในตอนเช้า การเรียนของฉันอยู่ในเกณฑ์ที่สมควรจนถึงระดับมัธยมศึกษา ฉันรู้ว่าชื่อเสียงทางการเรียนของฉันทำให้ผล แม้ มีคนมาตีในหมู่ญาติพี่น้องมาก พ่อแม่มีความหวังว่าฉันจะเป็นลูกที่น่าปรีชาไปอวดพ่อแม่ให้เป็นที่ยินใจได้

วัยศึกษา เป็นวัยที่ฉันอยากจะทำเรื่องราวต่าง ๆ ให้มากและนานที่สุด ฉันเคยได้ขอยกกลับไปอ่านบันทึกประจำวัน ซึ่งครั้งหนึ่งอาจารย์ภาษาไทยให้เขียนรู้สึกว่ามีเรื่องราวหลาย ๆ อย่างที่น่าสนใจ น่าจดจำและจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของฉันมากและถ้าไม่ได้จดบันทึกไว้ฉันก็คงลืมหมดแล้ว แต่น่าเสียดายที่ในภายหลังฉันละเลยการจดบันทึกเสียเพราะยังมองไม่เห็นคุณค่าทำให้ลืมเหตุการณ์น่าสนใจไปหลายตอน

วัยหนุ่ม ฉันคาดไม่ถึงจริง ๆ ว่า เหตุการณ์ในภายหน้าของฉันจะเป็นอย่างไร ฉันไม่กล้าจะเปรียบเทียบให้เป็น "ยามเย็น" ที่ร่มรื่นด้วยแสงแดดและสายลม เกรงจะเป็นการตั้งความหวังสูงเกินไปฉันอาจจะผิดหวังก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามฉันก็ตั้งความหวังของฉันไว้สดสวยคงสายรุ้งและจะพยายามเก็บเกี่ยวให้จงสายรุ้งนั้นให้ได้

- กิจกรรม
1. เรื่อง "คุณค่าแห่งชีวิต"
 2. เรื่อง "จุดหมายแห่งชีวิต"

แผนการสอน...การใช้หน่วยแก้วกว่าสัญลักษณ์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

แผนการสอนคาบที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความคิดในการเขียนเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถอธิบายความหมายคำสัญลักษณ์ได้

เนื้อหา ความหมายของคำสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำรูปสื่อให้นักเรียนดูแล้วถามว่า เมื่อเห็นรูปสื่อแล้วคิดถึงสิ่งใดบ้าง
2. โยงคำตอบเข้าสู่เรื่องคำสัญลักษณ์

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์ว่า สิ่ง ๆ หนึ่งหรือคำ ๆ หนึ่งอาจมีความหมายแทนไปถึงอะไร ๆ ได้อีกหลายสิ่งและจะพบการแทนความหมายในลักษณะนี้เสมอในคำประพันธ์ของไทย
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องแสงทองหลังสายฝน จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 และหาความหมายคำศัพท์ที่กำหนดจากพจนานุกรม
3. ให้นักเรียนช่วยกันหาคำศัพท์จากเรื่องที่คุณคงใช้คำ ๆ นั้นแทนความหมายที่นอกเหนือไปจากพจนานุกรมที่กำหนด
4. ครูยกตัวอย่างประกอบการอธิบายเรื่องคำสัญลักษณ์ โดยใช้รูปดอกกุหลาบ และดอกมะลิ ประกอบ

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนฯ ที่ 1 2. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกฯ พร้อมอภิปรายซักถามปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาในแบบฝึก	1. ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำสัญลักษณ์ที่นักเรียนรู้จัก 2. แบ่งกลุ่มย่อย (5 - 8) ช่วยกันคิดความหมายคำสัญลักษณ์ที่กำหนด (คำสัญลักษณ์เหมือนในแบบฝึกที่ 1) แล้วเขียนส่งเป็นงานกลุ่ม
<u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการตอบคำถามในการเรียนการสอน 2. คุยผลการทำแบบฝึกฯ และรวมอภิปรายซักถามในช่วงเฉลย	1. ตรวจสอบผลงานพร้อมแก้ไขข้อบกพร่อง 2. สังเกตการทำงาน และการตอบคำถามในการเรียนการสอน
<u>สื่อการเรียนการสอน</u> 1. หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 2. รูปสี่เหลี่ยม รูปคอกกุดหลาบ 3. กอกมะลิ 4. บัตรคำศัพท์ (เมล็ด, พัสละ, วาตะ, สายันต์, นีรุณ, พิลุทท์, แสงทอง) 5. แบบฝึกเสริมทักษะฯ ที่ 1	1. หนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 2. รูปสี่เหลี่ยม รูปคอกกุดหลาบ 3. กอกมะลิ 4. บัตรคำศัพท์ และบัตรคำสัญลักษณ์ (เตรียมกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนตอนที่ 2

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความคิดในการเขียนเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำสัญลักษณ์ได้

เนื้อหา

คำสัญลักษณ์ที่เป็นคำประสม

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

เปิดแถบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะ สาส์ปด้นท์ 11 เรื่องแสงทองหลังสายฝน

ขั้นตอน

1. ให้นักเรียนฝึกอ่านทำนองเสนาะเป็นรายบุคคล และกลุ่ม จากหนังสือแบบเรียน
2. แจกเอกสารประกอบการสอนหมายเลข 1 ให้กับกลุ่มย่อย
3. ให้แต่ละกลุ่มอ่านข้อความในเอกสารตามที่กำหนด แล้วรวบรวมคำสัญลักษณ์จากเรื่องที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นรายงานให้เพื่อนฟัง
4. ครูให้คำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการสร้างคำสัญลักษณ์ โดยวิธีการประสมคำหรือพยักท้าวอย่าง

ใจ ≠ มหาสมุทร หมายถึง ใจกว้าง

ปาก ≠ ขอน หมายถึง ขอบพุดนินทา

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนฯ ที่ 2 2. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกพร้อมกับอธิบายรายชื่ักถามปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาในแบบฝึก	1. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน แข่งขันเล่นเกมการสร้างความสับสน 2. เฉลยคำถามให้คะแนน
<u>ประเมินผล</u>	
1. สังเกตจากการร่วมอภิปรายชื่ักถามในช่วงเฉลยแบบฝึก 2. สังเกตการตอบคำถามและการทำงานในการเรียนการสอน	1. สังเกตจากการตอบคำถามและการทำงานในการเรียนการสอน 2. ดูจากการเล่นเกม
<u>สื่อการสอน</u>	
1. แลบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะ สาสีป๊อปปี้ 11 เรื่อง แสงทองหลังสายฝน 2. เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 1 3. แบบฝึกเสริมทักษะฯ ที่ 2	1. แลบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะ สาสีป๊อปปี้ 11 เรื่อง แสงทองหลังสายฝน 2. เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 1 3. ชุดบัตรคำศัพท์ในการเล่นเกม (สีทอง สีชมพู สีดำ สีแดง ฯลฯ เหมือนในแบบฝึกที่ 2)

เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 1

1. เสียสินสงวนศักดิ์ไว้
เสียศักดิ์สู่ประสงค์
เสียรูปร่าง
เสียสัตย์อย่าเสียสุ
วงศ์หงส์
สิ่งรู้
ความสัตย์ ใ้เนา
ชีพม้วยมรณา
2. แต่แรกเชื่อว่าเนื้อหับหิมแต่
กาลวงว่าหงส์ให้ปลงใจ
มาแปรเป็นพลอยหุงไปเสียไ้
ควมมีไ้คู่หงอนแตกอนมา
3. อย่าเอื้อมเค็ดคอกฟ้า
สูงสู่มือมัทธอม
เค็ดคอกพยอม
สูงก็สอยควมไม
มกนอม
อกไ้
ยามยาก ขมณา
อาจเอื้อมเอาถึง
4. แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเดาวัลย์พันเกี่ยวที่เสียวลค
มันแสนสุกสิกล่าวเหื่อกำหนด
ก็ไมคดเหมือนหนึ่งใ้ในน้ำใจคน
5. ความจริงพุทธ กับ ไสยศาสตร์ จะแตกแยกออกจากกันไ้มากที่สุด
เพราะลัคนาเป็นอันเดียวกัน หากแตกถึงไปกนละสาขาเท่านั้น
6. - ปากกาคมกว่าดาบ
- ชีวิตคือการต่อสู้ นับตั้งแต่อยู่ในเปลจนกระทั่งเข้าโลง
- การเล่านิทานเปรียบเทียบกับ เปรียบเสมือน ขาหมเค็ลือบน้ำตาล ทำให้
ผู้รับประทานไ้รับรสหวานพร้อมกับควมที่ไ้เป็นประโยชน์

กติกาเกม

1. ครูแจกบัตรคำศัพท์ให้แต่ละกลุ่ม ๓ ละ 1 ชุด
2. ให้แต่ละกลุ่มเลือกบัตรคำศัพท์ ไปติดบนกระดานขาว เพื่อระดมกับคำที่กำหนด ให้ได้เป็นสัญลักษณ์ที่ตรงกับความหมายที่กำหนดไว้ (ไม่มีการสับเปลี่ยนคำเมื่อหมดเวลา)

3. การนับคะแนนจะให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก
4. กลุ่มใดที่ได้คะแนนมากที่สุดคือผู้ชนะ

แผนการสอนคาบเรียนที่ 3

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความคิดในการเขียนเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถอธิบายความหมายคำสัญลักษณ์ได้

เนื้อหา การสร้างคำสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ทบทวนการอ่านทำนองเสนาะ สาส์นฉบับที่ 11

ขั้นสอน

1. ให้ความรู้เรื่อง กรุ - ลุ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อย เขียนเครื่องหมาย (สัญลักษณ์) ของกรุ - ลุ แทนคำประพันธ์ในเรื่องแสงทองหลังสายฝน กลุ่มละ 1 บท
3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกมาเขียนสัญลักษณ์ กรุ - ลุ ของคำประพันธ์ในข้อ 2 บนกระดานตามลำดับ
4. ครูใช้แผนภูมิประกอบการอธิบายการแต่งคำประพันธ์ สาส์นฉบับที่ 11
5. ครูให้ความรู้ ถึงคำสัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม แทนความหมายที่เป็นนามธรรม จากบทประพันธ์ เช่น แสงทอง (รูปธรรม) หมายถึง ความหวัง (นามธรรม)
เมฆ - ฝน หมายถึง อุปสรรค ความทุกข์
6. ครูยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย เช่น กา หมายถึง ความต่ำต้อย

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนา ที่ 3 2. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกพร้อมกับอภิปรายซักถามปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาในแบบฝึก	1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย (5 - 7) 2. ให้แต่ละกลุ่มทำงานตามใบสั่งงานเขียนคำตอบส่งภายในเวลาที่กำหนด
<u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการทำงานกลุ่ม 2. สังเกตการสนทนา ซักถามระหว่างการเรียนการสอน 3. สังเกตการร่วมอภิปรายซักถามในช่วงเฉลยแบบฝึกเสริมทักษะ	1. ตรวจงานพร้อมเสนอแนะข้อบกพร่องและข้อแก้ไข 2. สังเกตการทำงาน การตอบคำถาม
<u>สื่อการเรียนการสอน</u> 1. แผนภูมิคำประพันธ์สาลิณีฉันท 11 2. หนังสือแบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 3. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนา ที่ 3	1. แผนภูมิคำประพันธ์ สาลิณีฉันท 11 2. หนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 3. ใบสั่งงาน 3.1 ให้นักเรียนทุกกลุ่ม ตอบคำถามข้อ 1 - 6 ว่าคำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงอะไร พร้อมบอกเหตุผลประกอบ (ข้อความเหมือนในแบบฝึกที่ 3)

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	3.2 ให้เขียนคำที่เป็นรูปธรรม แทนคำที่เป็นนามธรรมที่ กำหนด (เหมือนในแบบฝึก ที่ 3) พร้อมบอกเหตุผล ประกอบว่าเพราะเหตุใด จึงใช้คำนั้นแทนคำที่กำหนด ดังกล่าว

แผนการสอนรายเรียนที่ 4

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความคิดในการเขียนเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเปลี่ยนประโยคร้อยแก้วธรรมดาเป็นประโยคร้อยแก้วที่มีคำสัญลักษณ์ได้

เนื้อหา

การเปลี่ยนประโยคร้อยแก้วธรรมดาเป็นประโยคสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 มีนาคม 2529 ที่เกี่ยวกับการแตกคือนุชทองของคนไทย
2. สนทนาและซักถามเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ จากข่าวแล้วโยงเข้าสู่เรื่องคนสิ้นพระ

ขั้นตอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านหน้าเรื่องประมาณ 10 นาที แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
 - 1.1 จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง
 - 1.2 คำสัญลักษณ์ที่ปรากฏในหน้าเรื่องพร้อมความหมาย
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและอภิปรายคำตอบให้สมบูรณ์
3. ครูอธิบายเกี่ยวกับการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนร้อยแก้วหรือความเรียงว่าการใช้คำดังกล่าวช่วยให้เกิดความใกล้ชิดและไม่ต้องเขียนอธิบายให้ยืดยาว พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ เช่น

ดวงประทีปแห่งชีวิต ดวงประทีป เป็นคำสัญลักษณ์ที่หมายถึง หลายสิ่ง เช่น แสงสว่าง ความรู้ ความดี ฯลฯ

และอธิบายเพิ่มเติมว่า คำสัญลักษณ์ในการเขียนทำให้เกิดข้อปะปนในการใช้
ภาษาด้วย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ดังนี้

ประโยค เธอเป็นเด็กสาว สดสวย เพียงคนเดียวที่อยู่ในหมู่บ้าน
คนแก่

เปลี่ยนเป็น เธอเป็นกตสาบแรกแม่ตามกลางภูผาผาไร

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ การเขียนฯ ที่ 4 2. เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะฯ และ ร่วมกันอภิปรายซักถามปัญหา เกี่ยวกับเนื้อหาในแบบฝึก	1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยแล้วให้ช่วยกัน เปลี่ยนข้อความจากบัตรข้อความที่ครูอ่าน ให้ฟัง เป็นข้อความที่ใช้คำสัญลักษณ์ โดยให้มีข้อความคงเดิมส่งให้ตรวจ (เหมือนข้อความในแบบฝึก)
<u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการร่วมอภิปราย ในวงเฉลยแบบฝึก 2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอ่าน	1. สังเกตจากการอ่านและการตอบคำถาม 2. ตรวจผลงานและการอภิปรายคำตอบ จากงาน
<u>สื่อการเรียนการสอน</u> 1. ขาวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับ 16 / มี.ค. / 29	1. ขาวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 2. หนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะ สัมพันธ์ เล่ม 3

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
2. หนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุด ทักษะสัมพันธ์ 3. แบบฝึกเสริมทักษะฯ ที่ 4	3. บัตรข้อความ (เหมือนในแบบฝึกที่ 4)

แผนการสอนรายวิชาที่ 5

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดระเบียบความคิดหรือเรียบเรียงความคิดในการเขียนข้อความที่มีค่าสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเรียบเรียงข้อความที่กำหนดให้เข้าเป็นเนื้อความเดียวกันได้

เนื้อหา

1. การเรียบเรียงข้อความที่มีค่าสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนช่วยกันเรียงประโยคจากแบบประโยคบนกระดานให้เป็นเนื้อความเดียวกัน

ขั้นสอน

1. ทบทวนใจความสำคัญเรื่องบนที่สระ และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
2. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดระเบียบความคิดในการเขียนหรือการพูด ว่าต้องมีความต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน จึงจะทำให้การพูดหรือการเขียนน่าฟังและน่าอ่าน อีกทั้งยังมีคุณค่าอีกด้วย
3. ยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย (จากหนังสือแบบเรียน)

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน ที่ 5 2. เจาะแบบฝึกพร้อมกับรวมกับอภิปรายซักถามปัญหาเกี่ยวกับแบบฝึก	1. ครูฝึกแบบประโยคที่เรียงลำดับที่กับไม่ต่อเนื่องกันไว้บนกระดานดำ 2. ให้นักเรียนจับคู่ข้อความและช่วยกันเรียบเรียงประโยคให้เป็นข้อความที่สมบูรณ์ส่งเป็นงานตรวจ (เหมือนแบบฝึก)

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน 2. สังเกตการทำแบบฝึกและการอภิปรายในช่วงเฉลย	1. ตรวจงานและเสนอแนะข้อบกพร่อง 2. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แบบฝึกเสริมทักษะ ที่ 5 2. แถบประโยค (1) การรักษาพระ (2) การมีพระรอก (3) การมีพระอยู่กับตัว (4) การสร้างพระในใจ (5) การมีพระบิดทวารทั้งเก้า	1. แถบประโยค (เหมือนกลุ่มทดลอง)

กลุ่มพหุทอง	กลุ่มควบคุม
ก. หมายถึงปฏิบัติตามคำสอนของพระ ข. หมายถึงการทำตามคำสอนของพระ ค. หมายถึงการทำตนให้รอดพ้นจากความชั่วร้าย ง. หมายถึงการเตือนให้รู้จักป้องกัน กันไม่ให้ความชั่วเกิดขึ้นในตนได้ จ. หมายถึงการเตือนให้ทำดีตามคำสอนของพระ	

แผนการสอนรายวันที่ 6

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดระเบียบความคิดหรือเรียบเรียงความคิดในการเขียน
เนื้อความที่มีค่าสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเรียบเรียงข้อความที่มีค่าสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

การเรียบเรียงข้อความที่มีค่าสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยครูแจกเอกสารประกอบการสอนหมายเลข 2
ให้นักเรียนอ่าน
2. ชักถามถึงข้อบกพร่องจากเนื้อความที่อ่าน
3. ครูแจกเอกสารประกอบการสอนหมายเลข 3 และโยงเข้าสู่เรื่องการจัด
ระเบียบความคิดในการเขียน

ขั้นตอน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องคนขึ้นพระ หน้า 96 - 97 ประมาณ 10 นาที
2. ให้แต่ละกลุ่มเขียนขั้นตอนการจัดเรียบเรียงความคิดในการเขียนของผู้แต่ง
ว่ามีอะไรบ้าง
3. ครูและนักเรียนร่วมกันเสนอแนะ แก้ไขคำตอบในข้อ 2
4. ให้แต่ละกลุ่มอ่านเรื่องคนขึ้นพระ หน้า 96 อนุเฉทที่ 3 - 4 รวบรวม
คำสัญลักษณ์จากอนุเฉทที่กำหนดให้อ่านแล้วรายงานผลภายใน 5 นาที
5. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียน ซึ่งจะต้องใช้ให้
เหมาะสมกับข้อความและการเรียบเรียงความคิดออกเป็นข้อความที่เรียบเรียงอย่าง
เหมาะสมซึ่งจะทำให้เนื้อเรื่องน่าอ่านพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ คือ

ฉันอยากจะไ้ค้ดอกไม้สวย ๆ มาประดับแจกันใจของฉันสักดอกหนึ่ง ดู
เสาะแสวงหาดอกไม้ที่ดูใจ ในที่สุดฉันก็พบดอกไม้ที่ฉันใ้ใจ แต่ดอกไม้ใ้ใจนั้นเป็นดอกไม้
ฉันรู้สึกหำใจใ้คิดถึงดอกไม้ เพราะฉันรู้ว่ามันเป็นดอกไม้ที่ใ้ใจของฉันเอง

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ใ้ใ้กเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะที่ 6 2. แจกแบบและร่วมอภิปรายแสดงข้อเสนอนะเกี่ยวกับเนื้อหาในแบบฝึก	1. ใ้เล่นเกมแข่งขันเรียงข้อความที่มีคำสัญลักษณ์ กติกา ... ใ้แต่ละกลุ่มเรียงข้อความจากแบบประโยคที่ครูคิดบนกระดาน กลุ่มใ้เรียงใ้เร็วที่สุดจะถูกต้งใ้ 1 คะแนน / 1 ข้อความ
<u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน 2. สังเกตการร่วมอภิปรายในช่วงแจกแบบฝึก	1. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่มที่ใ้รับมอบหมาย 2. จากการเล่นเกมเรียงข้อความ
<u>สื่อการเรียนการสอน</u> 1. หนังสือแบบเรียน 2. แบบฝึกเสริมทักษะที่ 6 3. เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 2 และหมายเลข 3	1. หนังสือแบบเรียน 2. แบบประโยคที่เรียงอย่างสับสนในแต่ละข้อความ 7 ชุด (เหมือนแบบฝึก) 3. เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 2 และหมายเลข 3

เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 2

กว่าจะไคขาวมาเลี้ยงคุณ ก็ผ่านขบวนการหลายขั้นตอนเหลือเกิน ฉะนั้นถึงความเหนื่อยยากของชานา เมื่อมองทุ่งนาเขียวขจีเต็มทุ่งนาน ชานาที่เพียรไถ - กราด หวานคำ เป้าบำรุงรักษา จนข้าวออกรวงรอกการเก็บเกี่ยว

เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 3

เมื่อมองทุ่งนาเขียวขจีเต็มทุ่งนา ฉันนึกถึงความเหน็ดเหนื่อยของชาวนา ชาวนาที่
 เฝ้ารอ ไถ คราด หว่าน ค่ำ เฝ้าบำรุงรักษาจนข้าวออกรวง รอการเก็บเกี่ยว
 กว่าจะได้ข้าวสารมาเลี้ยงลูกฉันก็ผ่านขวบขวานการหลายชั้นตอนเหลือเกิน

แผนการสอนตามเรียนที่ 7

วัตถุประสงค์

เพื่อสรุปความคิดในการเขียนข้อความที่มีคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเขียนสรุปความคิดเกี่ยวกับคำสัญลักษณ์ในการเขียนได้

เนื้อหา

การสรุปความคิดในการเขียนข้อความที่มีคำสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาซักถามเกี่ยวกับพุทธภานิคที่นักเรียนรู้จัก แล้วโยงคำตอบเข้าสู่เรื่อง

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนแสดงความรู้สึกรักนึกถึงเกี่ยวกับพุทธภานิคที่ว่า "ทำดีได้ดี-
ทำชั่วได้ชั่ว" ในทัศนะของตนเอง
2. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนอ่านหนังสือแบบเรียนหน้า 102 - 103 เพื่อหาคำตอบแล้วช่วยกันสรุปอีกครั้ง
3. ครูให้นักเรียนดูภาพ พระพุทธรูป รูปเด็กกำลังส่งดอกไม้ แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับรูปภาพว่าเป็นความดี - ความชั่ว เพราะอะไร
4. ให้แต่ละกลุ่มดูภาพซ้ำอีกครั้ง แล้วเขียนคำสัญลักษณ์ที่สามารถใช้เขียนบรรยายความรู้สึกเกี่ยวกับภาพได้
5. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเกี่ยวกับคำตอบในข้อ 4

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ทำแบบฝึกเสริมทักษะฯ ที่ 7 2. เผลยแบบฝึกและร่วมกันอภิปราย เสนอแนะคำตอบจากแบบฝึก	1. ครูนำรูปภาพเหมือนกลุ่มทดลอง ให้ดู ที่ละภาพ แล้วช่วยกันคิดคำสัญลักษณ์ ที่จะนำมาเขียนบรรยายรูป (รูปละ 2 นาที) 2. ครูแก้ไข - เสนอแนะ - เพิ่มเติม ส่วนที่บกพร่อง
<u>ประเมินผล</u>	
1. สังเกตการตอบคำถามใน กิจกรรมการเรียนรู้การสอน 2. สังเกตจากการอ่าน การคิด คำสัญลักษณ์ 3. สังเกตการทำแบบฝึกเสริมทักษะฯ ที่ 7	1. สังเกตจากการตอบคำถามในกิจกรรม การเรียนรู้การสอน 2. การทำงานกลุ่ม
<u>สื่อการเรียนรู้การสอน</u>	
1. แบบฝึกเสริมทักษะฯ ที่ 7 2. รูปภาพเด็กกำลังส่งดอกไม้แก่กัน รูปพระพุทธรูป 3. หนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุด ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3	1. รูปภาพ เหมือนกลุ่มทดลอง 2. รูปภาพในขั้นสรุป เหมือนกลุ่มทดลอง 3. หนังสือแบบเรียน

แผนการสอนคาบเรียนที่ 8

<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อถ่ายทอดความถึกในการเขียนเป็นเรื่องราวที่มีคำสัญลักษณ์
<u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u>	นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์ที่กำหนดได้
<u>เนื้อหา</u>	การแต่งประโยคคำสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเขียนข้อความ 2 ข้อความบนกระดาน
 - ฉันไปเที่ยวทะเล
 - เธอและฉันไปเที่ยวทะเล
2. ให้นักเรียนช่วยกันหาข้อแตกต่างระหว่างข้อความ ในข้อ 1 แล้วโยงเข้าสู่ชนิดของประโยค

ขั้นสอน

1. ทบทวนความรู้เกี่ยวกับชนิดของประโยค ความเดี่ยวและความรวม
2. ให้นักเรียนเลือกคำศัพท์ จากเรื่องน้ำสึไคส์ - ทำชั่วได้ชั่ว มา 5 คำ
3. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่มย่อย ให้แต่ละกลุ่มแต่งประโยคจากคำศัพท์กลุ่มละ 1 ประโยค
4. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการแต่งประโยค จากคำสัญลักษณ์ ว่าความหมายของคำสัญลักษณ์นั้น ๆ ต้องถูกต้องและเหมาะสมกับข้อความ จึงจะทำให้เกิดความไพเราะ มีศิลปะในการใช้ภาษา
5. ครูยกตัวอย่างแต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์

ดอกฟ้า ดอกฟ้าอย่างเธอสูงเกินกว่าคนอย่างเราจะหมายปอง

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ที่ 8 2. เฉลยแบบฝึกและร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบฝึก	1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย ให้แต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์ที่กำหนด (เหมือนกลุ่มทดลอง) 2. ครูศึกษาคำสัญลักษณ์บนกระดานที่ละคำ ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเขียนประโยคบนกระดานคำ 3. ครูและนักเรียนช่วยกันเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง
<u>ประเมินผล</u> สังเกตจากการทำแบบฝึก และร่วมกันอภิปรายซักถามในช่วงเฉลยแบบฝึก	1. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน 2. จากการแต่งประโยค
<u>สื่อการเรียนรู้การสอน</u> 1. หนังสือแบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 2. แบบฝึกเสริมทักษะ ที่ 8	1. หนังสือแบบเรียน 2. บัตรคำสัญลักษณ์ (เหมือนในแบบฝึกกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนรายเรียนที่ 9

วัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความคิดเป็นการเขียนเรื่องราวที่มีคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถใช้คำสัญลักษณ์เขียนเป็นอนุเฉพได้

เนื้อหา การแต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์เป็นอนุเฉพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

แจกเอกสารหมายเลข 4 ให้นักเรียนอ่านเป็นกลุ่ม แล้วให้สังเกตการแต่งประโยคจากเนื้อความที่อ่าน

ขั้นตอน

1. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้คำสัญลักษณ์เพื่อนำมาแต่งประโยคเชื่อมต่อกันจนเป็นอนุเฉพว่าจะต้องกลมกลืน สอดคล้อง เป็นเรื่องเดียวกัน
2. ครูเขียนคำสัญลักษณ์ คอกไก่ หมาวัด นิคหวัง บนกระดาน
3. ครูและนักเรียนช่วยกันแต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์ แล้วนำมาเชื่อมต่อกันเป็นข้อความหรืออนุเฉพสั้น ๆ

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะที่ 9 2. เฉลยแบบฝึกฯ และร่วมกันอภิปรายแบบฝึก	1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 2. ครูแจกใบสั่งงาน : ให้นักเรียนใช้คำสัญลักษณ์ต่อไปนี้ เขียนเป็นอนุเฉพสั้น ๆ

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<u>ประเมินผล</u> 1. เปรียบแบบฝึกเสริมทักษะ 2. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม ในการเรียนการสอน <u>สื่อการเรียนการสอน</u> 1. แบบฝึกเสริมทักษะฯ ที่ 9 2. เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 4	ก. บานไม่รู้โรย ดอกเข็ม ดอกบัว ข. แม่ เข็มทิศ สายรุ้ง 1. สังเกตการทำงานกลุ่ม 2. ตรวจงานพร้อมแก้ไขข้อบกพร่อง 1. เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 4

เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 4

1. บัตินี้ฉันคือดวงจันทร์ ซึ่งผ่านพ้นแล้วจากเมฆหมอก และฉันจะไม่โศกไปพบกับมันต่อไป
2. ชีวิตของมนุษย์นั้นย่อมมีปีกบ้าง สว่างบ้าง แต่จะมีบ้างไหมหนอ ที่บางชีวิต ไม่เคยพบกับแสงสว่างเลย

แผนการสอนตามวิธีที่ 10

<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อถ่ายทอดความคิดในการเขียนเป็นเรื่องราวที่มีคำสัญลักษณ์
<u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u>	นักเรียนสามารถเขียนเรื่องราวจากประโยคหรือวลี ที่มีคำสัญลักษณ์เป็นอนุเจต
<u>เนื้อหา</u>	การเขียนเรื่องราวจากประโยคที่มีคำสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูชูบัตรคำสัญลักษณ์แล้วให้นักเรียนช่วยกันแต่งประโยคจากคำสัญลักษณ์เป็นกลุ่มย่อย

ขั้นสอน

1. ครูให้แต่ละกลุ่มนำประโยคที่แต่งขึ้นมาเป็นประโยคหลัก แล้วให้เขียนประโยคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประโยคหลัก อีกกลุ่มละ 5 - 6 ประโยค
2. ให้แต่ละกลุ่มเชื่อมประโยคในข้อ 1 ให้กลายเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งอาจตัดคำบางคำ หรือเพิ่มคำ เข้าไปเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. ให้ความรู้ - เสนอแนะ - แก้ไข ข้อบกพร่องจากกิจกรรมที่มอบหมายให้นักเรียนทำในข้อ 2

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ที่ 10 - ตรวจแบบฝึกและเฉลยแบบฝึก พร้อมรวมกันอภิปรายปัญหา	- ครูคิดบัตรชุดคำสัญลักษณ์ 1 ชุด บน กระดาษใบแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องราวจากคำสัญลักษณ์ที่กำหนดส่งเป็นงาน 1 ชุด - ช่วยกันแต่งบนกระดาน 1 ชุด
<u>ประเมินผล</u> - ตรวจแบบฝึก และดูจากการรวมอภิปรายช่วงเฉลย - สังเกตการทำงานกลุ่ม	- ตรวจงานและเสนอแนะข้อบกพร่อง - สังเกตการทำงานกลุ่มและการตอบคำถามระหว่างการเรียนการสอน
<u>สื่อการเรียนการสอน</u> - บัตรคำ "เพชรแท้" - แบบฝึกเสริมทักษะ ที่ 10	- บัตรคำ "เพชรแท้" - ชุดคำ (เหมือนในแบบฝึก)

แผนการสอนคาบเรียนที่ 11

วัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความคิดเป็นการเขียนเรื่องราวที่มีคำสัญลักษณ์
จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถเขียนเรื่องราวจากคำสัญลักษณ์ที่กำหนดได้
เนื้อหา การเขียนเรื่องราวจากคำสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ทบทวนเนื้อหา - กิจกรรมจากคาบเรียนที่แล้ว

ขั้นสอน

1. แจกเอกสารประกอบการสอนหมายเลข 5 ให้นักเรียนอ่าน
2. ให้ขีดเส้นใต้คำสัญลักษณ์ พร้อมทั้งอธิบายความหมายลงในกระดาษเอกสารที่กำหนด
3. ให้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงหลักสำคัญของการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนถ่ายทอดเรื่องราวอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะที่ 11	1. ให้นักเรียนจับคู่เขียนเรื่องจากคำสัญลักษณ์ที่กำหนด (เหมือนกลุ่มทดลอง)

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
2. เฉลยแบบฝึกฯ พร้อมร่วมนกัน อภิปรายซักถามปัญหา <u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตการทำงานและการทำ แบบฝึกเสริมทักษะฯ ที่ 11 2. ตรวจและเฉลยแบบฝึกฯ รวมทั้ง ดูจากการอภิปรายซักถาม <u>สื่อการเรียนการสอน</u> 1. แบบฝึกเสริมทักษะฯ ที่ 11 2. เอกสารประกอบการสอน หมายเลข 5 (เหมือนใน ตัวอย่างแบบฝึกฯ)	2. ให้ผลัดกันตรวจให้คะแนนกับผู้อื่น ๆ พร้อมทั้งเสนอแนะข้อแก้ไข 3. ส่งให้ครูตรวจอีกครั้งหนึ่ง 1. สังเกตการทำงานกลุ่ม 2. ดูจากการเสนอแนะข้อแก้ไขในงาน ของเพื่อน 3. ตรวจงาน 1. เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 5 (เหมือนกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนคาบเรียนที่ 12

วัตถุประสงค์

เพื่อถ่ายทอดความคิดในการเขียนเป็นเรื่องราวที่มีคำสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเขียนถ่ายทอดความคิดหรือจินตนาการจากหัวข้อที่กำหนดให้ โดยใช้คำสัญลักษณ์ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องราวโดยใช้คำสัญลักษณ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สนทนาซักถามนักเรียนถึงวัยในชีวิตของมนุษย์ว่ามีอะไรบ้างแล้วช่วยกันคิด
คำสัญลักษณ์แทน

ขั้นสอน

1. ครูแจกเอกสารประกอบการสอนหมายเลข 6 ให้นักเรียนอ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนเรื่องราวชื่อเรื่อง "วัยแห่งชีวิต"
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม เปิดอภิปรายถึงกลวิธีในการเขียนเรื่องราวจากเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปส่งตัวแทนออกมาอภิปรายร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ หน้าชั้น

ขั้นสรุป

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริม ที่ 12	1. ครูคิดชื่อเรื่องบนกระดาน

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
2. ตรวจและเฉลยแบบฝึกเตรียมทักษะ ที่ 12 พร้อมใบอภิปรายซักถาม	2. ให้นักเรียนช่วยกันคิดคำสัญลักษณ์ที่จะนำมาใช้ในการเขียน 3. ให้นักเรียนเขียนเรื่องเป็นการบ้าน ส่งวันรุ่งขึ้น (ไม่ต่ำกว่า 15 บรรทัด)
<u>ประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการอ่านและอภิปราย จากเอกสารประกอบการสอน 2. สังเกตการอภิปรายในวงเฉลยแบบฝึก	1. สังเกตจากการอ่านและอภิปราย 2. ตรวจการบ้านและแก้ไขข้อบกพร่อง
<u>สื่อการเรียนรู้การสอน</u> 1. เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 6 (เนื้อหาเหมือนในตัวอย่างในแบบฝึก ที่ 12)	1. เอกสารประกอบการสอนหมายเลข 6

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

คำชี้แจง

แบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเขียนร้อยแก้ว ให้นักเรียนอ่านแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่า เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เฉย ๆ เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด เมื่อนักเรียนตัดสินใจแล้ว ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เฉย ๆ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
๐.	การเขียนร้อยแก้วทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย					✓
๐๐.	การเขียนร้อยแก้วทำให้นักเรียนสนุกสนาน	✓				

แบบสอบถามทั้งหมดมี 20 ข้อ ขอให้นักเรียนทำทุกข้อ คำตอบของนักเรียนไม่มีผิดหรือถูก นักเรียนมีอิสระที่จะตอบได้เต็มที่ และคำตอบของนักเรียนไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว

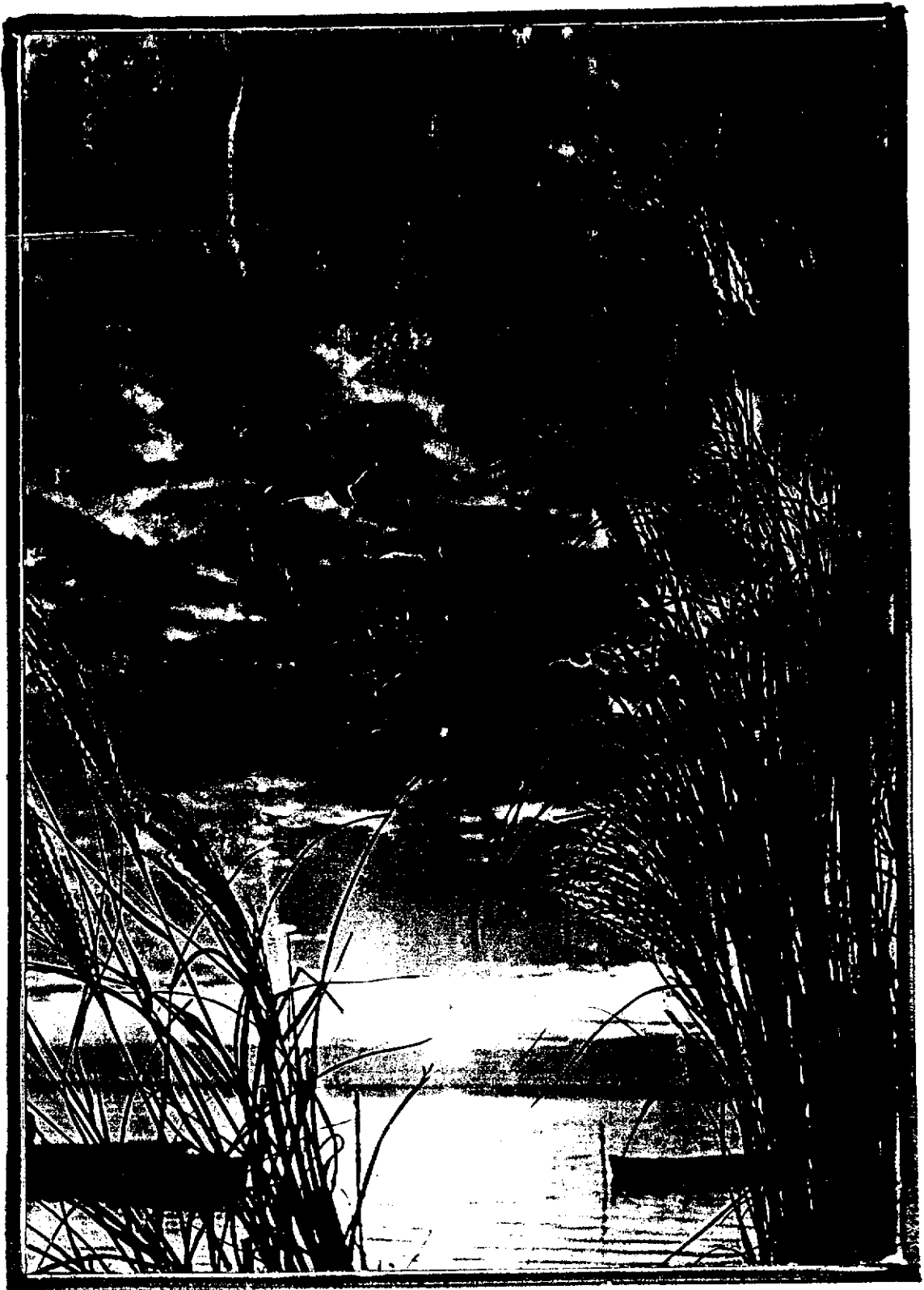
ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เฉย ๆ	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. นักเรียนชอบการเขียนร้อยแก้ว					
2. การเขียนร้อยแก้วทำให้นักเรียน เบื่อหน่าย					
3. การเขียนร้อยแก้วทำให้นักเรียน กล้าคิดและกล้าแสดงความคิดเห็น มากกว่าวิธีอื่น					
4. เพียงแต่คิดว่าจะต้องเรียนการ เขียนร้อยแก้วก็ทำให้นักเรียน หงุดหงิดทันที					
5. การเขียนร้อยแก้วช่วยให้ นักเรียนเกิดความมั่นใจในการ ใช้ภาษาเพิ่มขึ้น					
6. การเขียนร้อยแก้วช่วยให้นักเรียน มีความแม่นยำในการเขียนมากขึ้น					
7. เมื่อใดที่กล่าวว่า การเขียนร้อยแก้ว นักเรียนไม่ชอบเลย					
8. การเขียนร้อยแก้วฝึกให้นักเรียน คิดว่าควยตนเองมากขึ้น					
9. นักเรียนทุกชั้นควรเรียนการเขียน ร้อยแก้ว					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เฉย ๆ	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
10. การเขียนร้อยแก้วช่วยให้นักเรียน มีความคิดสร้างสรรค์					
11. การเขียนร้อยแก้วทำให้นักเรียน มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น					
12. การเขียนร้อยแก้วที่ถูกต้องทำให้ ผู้อื่นเกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้เขียน					
13. การเขียนร้อยแก้วทำให้นักเรียน เป็นคนที่มีความรอบคอบมากขึ้น					
14. การเขียนร้อยแก้วเป็นรากฐาน สำคัญในการเรียนวิชาอื่น ๆ					
15. ไม่มีวันที่นักเรียนจะเรียนการ เขียนร้อยแก้วได้ก็					
16. การเขียนร้อยแก้วเป็นวิชาที่ ยิ่งเรียนยิ่งน่าสนใจ					
17. ถ้าให้อิสระในการเลือกวิชาเรียน นักเรียนจะไม่เลือกวิชาการเขียน ร้อยแก้ว					
18. การเขียนร้อยแก้วเป็นวิชาที่เรียน ได้อย่างกว้างขวาง					

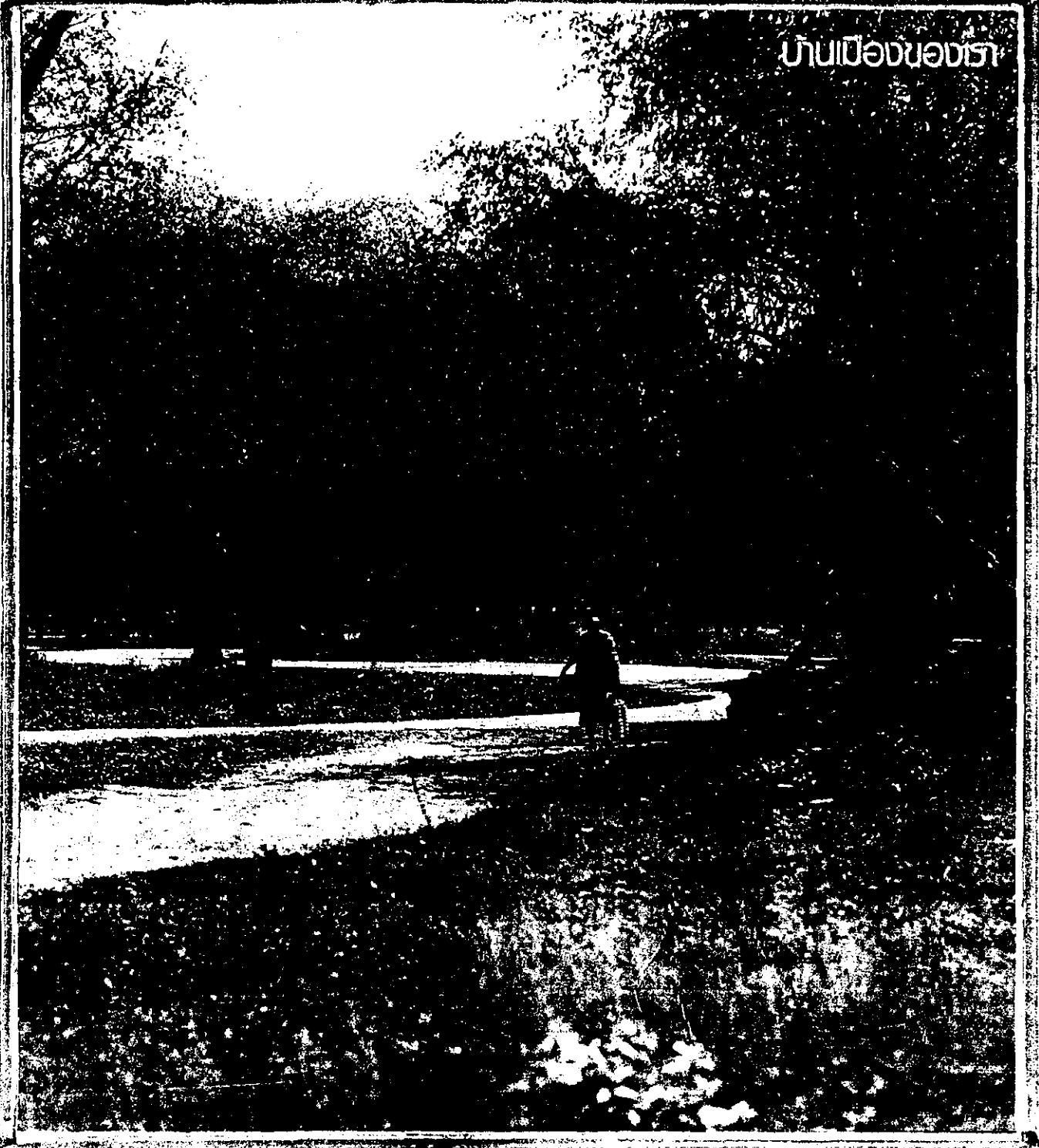
ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เฉย ๆ	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
19. การเขียนรอยแก้วเป็นจารึก ให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต มากขึ้น					
20. การเขียนรอยแก้วเป็นวิชาที่ ช่วยให้นักเรียนมีอิสระทางความ คิดได้เต็มที่					

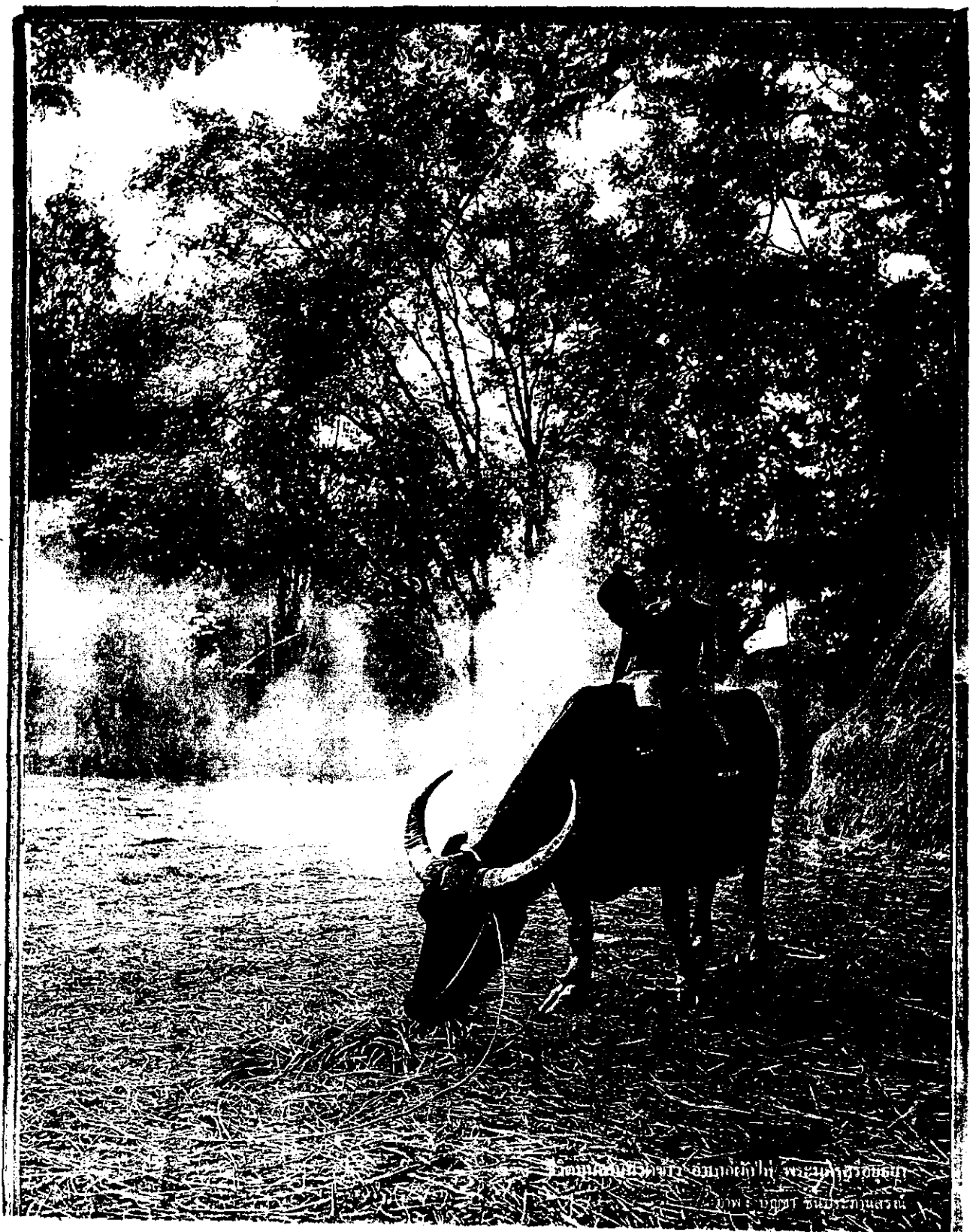
คำชี้แจง จากภาพที่กำหนด ให้นักเรียนตั้งชื่อเรื่อง แล้วเขียนบรรยายภาพตาม
 ความรู้ ประสบการณ์ หรือจินตนาการเป็นเรื่องราว โดยใช้คำสัญลักษณ์
 ประกอบในการเขียนเรื่องราวนั้น

ชื่อเรื่อง

บ้านเมืองของเรา

การศึกษาความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ และ เจตคติต่อ
การเขียนร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

บทคัดย่อ
ของ
รักดี วิสิษฐอนุพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สิงหาคม 2529

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนร้อยแก้ว ด้วยคำสัญลักษณ์และเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระยาภิรมย์วิทยา อำเภออุทุมพร จังหวัดสุรินทร์ แผนการสอน ไทย - สังคม จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน ได้ทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2525 ก่อนการทดลองมีการสอบถามเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว นักเรียนในกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียน ส่วนกลุ่มควบคุม ได้รับการสอนโดยฝึกตามกิจกรรมการสอนในคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม รวม 12 คาบเรียน เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว ได้ทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ และแบบวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ด้วยแบบสอบถามชุดเดิม แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าสถิติ t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

1. นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความสามารถในการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้ว ดีกว่าก่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF MATAYON SUKSA STUDENTS' ABILITY IN WRITING
WITH SIMBOL WORDS AND ATTITUDE TOWARDS PROSE
BY USING ACTIVITY SKILL PATTERN PRACTICE

AN ABSTRACT
BY
RUKDEE WISITANUPONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Sakonnanakorn University
August 1986

The purpose of this study was to ability in with symbol words and attitude towards prose by using activity skill pattern practice of Matayom Suksa III students.

The sample group consisted of 70 Program Thai - Social Matayom Suksa III students of Sayaisom Wittaya School, Amphoe U-Thong, SuphanBuri, Thirty-five students were randomly as an experimental group and Thirty - five students as the control group. The study was conducted during the first semester of the academic year 1986. Before the experiment, all subjects were measured by using the attitude scales towards prose.

Each group was taught altogether 12 periods, experimental group was taught by using activity skill pattern practice. The control group was taught by instruction activity by teacher pattern. Measurement was undertaken using the ability in writing with symbol words test and the attitude scales of prose. Then the t-test was used for data analysis.

Results of data analysis showed that.

1. The scores of ability in writing with symbol words between the experimental group and the control group were significantly different at the .01 level.

2. The scores of attitude towards prose between the experimental group and the control group were not significantly different at the .01 level.

3. The scores of attitude towards prose of the experiment group and the control group were significantly higher than those before the experiment at the .01 level.